

Escola Universitària Politécnica de Mataró

Centre adscrit a:

**UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA**

Grau en Mitjans Audiovisuals

FotoCapaz

Memòria

Sara Tuneu Gómez
PONENT: Eva Parey

PRIMAVERA 2015

TecnoCampus
Mataró-Maresme

Dedicatòria

A totes aquelles persones que m'han recolzat i han confiat en mi.

I al Carmelo, la Maribel i la Pepi, participants d'aquest projecte,

que m'han ensenyat a veure la vida d'una altra manera.

Agraïments

A APRODISA, per la seva confiança en el projecte.

I a tothom qui ha volgut ésser partícip i
ajudar-me a donar veu a aquest col·lectiu, de manera voluntària.

Resum

FotoCapaz és un projecte de fotografia participativa amb persones amb discapacitat intel·lectual. A través d'un taller fotogràfic se'ls ensenya a utilitzar una càmera amb l'objectiu d'oferir-los la oportunitat d'expressar-se, de conèixer-se a ells mateixos i de donar-los veu davant d'una societat plena de prejudicis. Es realitza una exposició fotogràfica molt ben acollida que els fa sentir importants i valorats. Una peça audiovisual recull les experiències dels participants i un making of del projecte.

Resumen

FotoCapaz es un proyecto de fotografía participativa con personas con discapacidad intelectual. A través de un taller fotográfico se les enseña a utilizar la cámara con el objetivo de ofrecerles la oportunidad de expresarse, de conocerse a ellos mismos y de darles voz ante una sociedad llena de prejuicios. Se realiza una exposición fotográfica muy bien acogida que los hace sentir importantes y valorados. Una pieza audiovisual recoge las experiencias de los participantes y un making of del proyecto.

Abstract

FotoCapaz is a participatory photography project involving people with intellectual disabilities. Through a photography workshop they are taught to use a camera in order to offer them the opportunity to express themselves, to know themselves and show their voice to a society full of prejudices. A successful exhibition has been organized and as result they have felt valued and important. An audiovisual collects their experiences and a making of the project.

Índex

Índex de figures.....	III
Glossari de termes.....	V
1. Introducció.....	1
2. Marc teòric.....	3
2.1 Fotografia participativa	3
2.2 Identitat i <i>insights</i>	5
2.3 Resiliència	7
2.4 D'on parteix el projecte.....	8
2.5 Conèixer la discapacitat	9
3. Objectius i abast.....	13
4. Anàlisi de referents	19
4.1 Projectes de fotografia participativa.....	20
4.1.1 Documental Born in to the brothels (Los niños del barrio rojo)	20
4.1.2. Ruido Photo.....	21
4.2 Projectes amb discapacitats intel·lectuals	25
4.2.1 NOPHOTO- Kamikazes de la imatge	25
4.2.1.1 L'experiència d'Eva Sala, de NOPHOTO.....	25
4.2.2 Fotografiar desde dentro.....	26
4.2.3 Las Ciento volando.....	26
4.2.4 Diana Calderini	28
4.2.5 NWY? (Nos Why Not?).....	30
5. El projecte FotoCapaz	33
5.1 Definició del projecte	33
5.2 Participants	34
5.2.1 L'associació: APRODISA.....	35
5.2.2 Els participants	36
5.2.2.1 Maribel	37
5.2.2.2 Carmelo	38
5.2.2.3 Pepi.....	38
5.3 Metodologia i Desenvolupament	39
5.3.1 Investigació	40
5.3.2 Selecció del grup	41
5.3.3 El Taller.....	41
5.3.4 Projecte final	47

5.3.5 Dietari de sessions	48
5.4 Exposició	63
5.4.1 Disseny de les imatges per a l'exposició	64
5.4.2 Disseny de l'exposició	66
5.4.3 Disseny del cartell	69
5.5 L'audiovisual	71
5.5.1 Entrevistes	71
5.5.2 Disseny de l'audiovisual	73
6. Anàlisi dels resultats	77
6.1 Resultats del taller	77
6.2 Resultats de l'exposició	84
6.3 Resultats de l'audiovisual	87
7. Conclusions	91
8. Bibliografia	93

Índex de figures

Fig.3.1 Esquema dels objectius.....	14
Fig 5.1 Esquema visual del procés.....	39
Fig 5.2 Fitxa de càmera Olympus.....	45
Fig 5.3 Fitxa de càmera Praktica.....	46
Fig 5.4 Fitxa de càmera Sony.....	46
Fig 5.5 Resultats de punt de vista.....	52
Fig 5.6 Resultats de punt de vista.....	52
Fig 5.7 Resultats de punt de vista.....	52
Fig 5.8 Resultats autoretrat.....	54
Fig 5.9 Resultats autoretrat.....	54
Fig 5.10 Tríptic retrats.....	55
Fig 5.11 Resultats retrat amb música.....	56
Fig 5.12 Resultats retrat amb música.....	56
Fig 5.13 Resultats retrat amb música.....	57
Fig 5.14 Resultats retrat amb música.....	57
Fig 5.15 Resultats retrat amb música.....	57
Fig 5.16 Resultats retrat amb música.....	57
Fig 5.17 Resultats fotografia lliure.....	59
Fig 5.18 Resultats fotografia lliure.....	59
Fig 5.19 Resultats narrativa fotogràfica.....	60
Fig 5.20 Resultats narrativa fotogràfica.....	61
Fig 5.21 Resultats narrativa Sant Jordi.....	62
Fig 5.22 Resultats narrativa Sant Jordi.....	62
Fig 5.23 Correcció de mida.....	65
Fig 5.24 Correcció de saturació.....	65

Fig 5.25 Abans i després. Lightroom.....	65
Fig 5.26 Comanda revelat.....	67
Fig 5.27 Exposició.....	68
Fig 5.28 Cartell de l'exposició.....	69
Fig 5.29 Esquema d'il·luminació.....	72
Fig 5.30 Correcció de color.....	73
Fig 5.31 Correcció d'il·luminació.....	73
Fig 6.1 Fotografia exemple de malformació.....	79
Fig 6.2 Autoretrat Maribel.....	79
Fig 6.3 Dedicatòria Pepi.....	84
Fig 6.4 Dedicatòria Carmelo.....	84
Fig 6.5 Dedicatòria Maribel.....	85
Fig 6.6 Compartició a la web SAB Jove.....	86
Fig 6.7 Comentari d'una regidora de l'Ajuntament de Sant Adrià.....	86
Fig 6.8 Compartició de Felipe Alonso, creador de NWN?.....	86
Fig 6.9 Compartició del centre Polidor.....	86
Fig 6.10 Portada de l'Àrea Besòs.....	87
Fig 6.11 Notícia de l'Àrea Besòs.....	87

Glossari de termes

15-M	Moviment ciutadà a arrel de manifestacions del 15 de Març de 2011
4:3	Relació d'aspecte de la imatge que a simple vista sembla quadrada
16:9	Relació d'aspecte de la imatge que a simple vista sembla rectangular
AAIDD	American Association on Intellectual and Developmental Disabilities
APRODISA	Associació Protectora de Discapacitats de Sant Adrià
CET	Centre Especial de Treball
Centre d'interès	Element que més destaca en una fotografia
CFD	Centro de Fotografía y Medios Documentales
COSAB	Centre Ocupacional Sant Adrià de Besòs
EVO	Equip de valoració i orientació laboral de Barcelona
f	Diafragma d'una càmera
Freelance	Treballador autònom, pel propi compte o independent
Insight	Trets propis d'un individu o d'un col·lectiu que els caracteritzen
Itunes	Reproductor de música i botiga online d'Apple
Megapíxel	S'utilitza per a mesurar la resolució d'una càmera
Modus Operandi	Terme llatí que significa manera de fer
NOPHOTO	Col·lectiu de fotografia contemporània
NWN?	Associació fotogràfica de discapacitats intel·lectuals
PAR	Participatory Action Research
Pla Picat	La càmera es situa a una altura per sobre dels ulls
Pla contrapicat	La càmera es situa per sota de l'altura dels ulls

Pla a ras	Captar imatges a ras de terra
Punk	Subcultura social d'origen urbà
Regla dels terços	Divideix una imatge en nou parts iguals
Selfie	Autofoto
Stopmotion	Tècnica d'animació que representa moviment a través d'imatges fixes
TFG	Treball Final de Grau
USAP	Unitat de Suport a l'Activitat Professional
Versus	Terme llatí que significa oposició entre mots
Zoom	Efecte d'aproximament o allunyament d'una càmera

1. Introducció

La fotografia, per davant de tot, és un testimoni. Des de la seva aparició, ha creat el debat entre la objectivitat d'allò que es mostra *versus* la subjectivitat de la mirada pròpia de qui dispara. La fotografia, al cap i a la fi, no és una qüestió de tècnica sinó d'ànima. Es tracta de comunicar a través de la imatge. Així doncs, tothom té dret a explotar aquesta capacitat comunicativa. I en aquest treball, es busquen mirades.

La fotografia participativa és una metodologia que pretén arribar a altres mirades, a aquelles que mai es veuen ni s'escolten. Pretén donar el poder a aquestes persones per a que a través de la fotografia mostrin allò que són, la realitat que viuen o allò que volen. Acostuma a fer protagonistes a col·lectius que viuen en risc d'exclusió social i que no tenen cap via per a expressar-se i mostrar com es senten.

Després de fer una llarga investigació sobre la metodologia i els projectes ja realitzats, i de parlar amb els creadors d'aquests per a saber-ne les experiències en primera persona, es dissenya el projecte que aquest TFG recull.

FotoCapaz és un projecte de fotografia participativa dut a terme per a persones amb discapacitat intel·lectual. Els objectius que es persegueixen són els de fer reflexionar a aquest col·lectiu sobre ells mateixos, promoure el diàleg donant-los la oportunitat d'expressar-se i que aquests resultats arribin a una societat que reflexioni i escolti tot el que tenen a dir.

Per aconseguir-ho, es posa en marxa un taller fotogràfic en el que se'ls alfabetitza visualment, se'ls ofereix coneixements sobre fotografia, i a través de les imatges resultants poden traslladar les seves percepcions i sentiments des de la seva pròpia perspectiva i amb un altre tipus de llenguatge. D'aquesta manera, i a diferència del mètode tradicional, són els mateixos protagonistes els que ens expliquen les seves històries.

En aquest cas en Carmelo, la Maribel i la Pepi són qui, de forma totalment voluntària, ens aporten, amb les seves fotografies, la seva mirada personal. Es tracta de persones d'uns quaranta anys pertanyents a l'associació APRODISA (Associació Protectora de

Discapacitats de Sant Adrià). Són persones amb molta passió i entusiasme, a qui la fotografia els ha obert una nova visió de les coses i els ha fet sentir importants i útils.

Les fotografies obtingudes en el projecte es mostren a la societat en forma d'exposició. Aquesta està disponible en el Centre Cultural i Juvenil Polidor de Sant Adrià de Besòs durant els mesos de maig i juny del 2015.

Una exposició que ha estat molt ben rebuda per part de la societat ja que se n'ha fet molt de ressò per part de la població, d'altres entitats i d'alts càrrecs de persones amb poder qui deixen els seus comentaris felicitant el projecte i promovent un diàleg i intercanvi d'opinions respecte a la situació d'una societat on, malauradament, els prejudicis sense coneixement real són molt comuns.

L'exposició aconsegueix ser, també, portada de diaris, com l'Àrea Besòs i compartida per a molta gent, i moltes institucions, relacionades o no amb el tema.

Aquest èxit i interès per part de la societat compleix els objectius amb els que començava el projecte ja que els participants es senten realitzats i valorats, i la societat ha contribuït a que això sigui possible.

Finalment, es realitza una peça audiovisual en la qual es fa un recull d'imatges del making of del taller, alhora que es presenta una entrevista feta als participants en la qual ens expliquen la seva experiència amb la seva pròpia veu i ens permeten conèixer-los encara una mica més. La entrevista està plena de declaracions que tothom hauria d'escoltar ja que es mostren totalment oberts a transmetre què els preocupa, els molesta o els fa feliços i com es senten respecte la seva integració en la societat.

FotoCapaz, per tant, acaba essent un projecte que dona oportunitats. Oportunitats per a construir una societat més tolerant on tothom s'escolti i es senti integrat.

I això, ho aconsegueix a través d'un art tan meravellós com és la fotografia.

2. Marc teòric

2.1 Fotografia participativa

La fotografia participativa, coneguda a nivell internacional com “photovoice”, és una metodologia que combina la fotografia i l’acció social i com bé expressa el seu terme anglès, es basa en donar veu. Es tracta de posar una càmera en mans de persones en risc d’exclusió social o menys afavorits per a donar-los la possibilitat de que siguin ells qui expliquin la seva situació o que senzillament tinguin un mitjà per a comunicar allò que necessitin. És a dir, a través de la mirada s’investiga com aquestes persones sostenen una seguit de condicions socials. Aquest fet comporta un gir en la concepció tradicional de la fotografia documental ja que són els protagonistes de les històries els qui les transmeten des de la seva experiència i punt de vista.

L’objectiu, en conclusió, és poder utilitzar les imatges com a motors de canvis socials ja que a través de les imatges produïdes es defineix tant a un autor com una audiència: aquells qui veuran la imatge i que servirà per a prendre decisions socials i polítiques que permetin millorar les condicions de vida de grups amb carències, necessitats bàsiques sense resoldre o que es troben davant d’una exclusió social.

Aquest objectiu es pot prendre com objectiu general, donar veu a qui ho necessita per a aconseguir un canvi. Però la fotografia participativa té molts altres objectius paral·lels.

Un d’ells és la generació de coneixement col·lectiu sobre assumptes importants a través de les dinàmiques, debats i diàlegs sobre les diferents fotografies preses. Aquest coneixement es produeix en moments de taula rodona amb els altres membres del projecte on es comparteixen opinions i es parla de tot tipus de temes que sorgeixen a partir d’una imatge. La imatge és l’excusa per a obrir el debat d’on s’extrauran informacions importants de les aportacions i intervencions de cada participant.

L’alfabetització visual, òbviament, és un altre dels objectius. El procés que segueix la fotografia participativa parteix d’ensenyar a utilitzar la eina de la fotografia com a mitjà d’expressió i per tant és necessari un seguit d’explicacions i d’alfabetització pel que fa a la imatge. Tot això, però, aconseguint fer del aprenentatge visual un espai d’oci, de troballes i de cooperació entre els participants.

Aquest últim objectiu porta a un altre que en resulta, com és que la gent pugui capturar i reflectir les capacitats del seu grup social o comunitat. És a dir, que s'assoleixi aquest domini de l'eina que permetrà una bona comunicació a través de la imatge.

És també un objectiu essencial i principal la generació d'*insights* i coneixement sobre un mateix a través l'autorepresentació dels participants qui han de trobar aquest lloc en la societat i s'han de trobar a ells mateixos. Amb cada elecció d'una imatge o comentari sobre una altra es defineixen i es comparen amb els altres adonant-se de la seva pròpia personalitat que potser no s'han parat a analitzar-la abans. Això també s'aconsegueix de la mà d'un altre objectiu com és l'establiment de vincles socials dins les comunitats o col·lectius de participants. Entre ells, a través de l'art i la producció d'imatges, posen sobre la taula els seus valors culturals que al no ésser compartits es podien mostrar ocults o inaccessibles tant per a ells como per a la societat.

Un grup de professionals és qui ofereix les dinàmiques als participants. Els ensenyen a utilitzar les càmeres fotogràfiques, els guien a l'hora de crear el seu treball i els ajuden a definir i comunicar millor allò que volen explicar. Els investigadors que poden ésser educadors, activistes, fotògrafs professionals, pedagogs, integradors socials, etc, s'esforcen per a superar les metodologies tradicionals en l'ensenyament per a deixar pas a pràctiques i dinàmiques interdisciplinàries. És a dir, tracten de fugir de la relació alumne-professor en la qual aquest últim transmet uns coneixements sobre una matèria i els alumnes n'aprenen. El conductor dels projectes adopta la figura de guia i company en un camí per a la lliure expressió dels participants. Aquest només instrueix i pren aquest paper de professor pel que fa a les explicacions sobre l'eina a utilitzar que és la càmera. Pot ajudar i intervenir en les decisions preses per els participants però sempre és ideal que siguin ells qui aporten i condueixen aquest camí, ja que en el fons, és el seu camí cap a la comunicació.

Un cop entès el concepte de fotografia participativa i els seus principals objectius i *modus operandi*, és important saber que és un concepte que, relativament, no fa gaire temps que va sorgir i que ha anat evolucionant a mesura que s'han anat duent a terme multituds de projectes dels quals se n'extreuen noves idees.

El concepte de fotografia participativa va ésser presentat per primer cop com "Fotonovela" per Caroline Wang i Mary Ann Burris i aplicat en el Programa de

Desenvolupament i Salut Reproductiva de les Dones el 1994. En el seu projecte un grup de dones rurals van fer fotografies sobre les seves activitats diàries. La majoria en van fer 36 fotografies a color per mes durant un any. El primer pas va ser seleccionar les imatges que més les representaven. El següent es tractava de debatre, analitzar i dialogar sobre les imatges. El propòsit era identificar els problemes personals i socials que tenien, i desenvolupar estratègies per a solventar-los. A partir d'aquí l'últim objectiu era fer-lo arribar a mitjans de comunicació per donar-se veu.

Els participants van experimentar beneficis en totes les seves vessants. Van notar un canvi positiu en la salut, van extreure noves idees i mètodes per a construir una nova qualitat de vida diferent a la que suportaven fins al moment, guanyaren credibilitat i seguretat en si mateixes i sobretot ,i el més important ,van aconseguir fer ressò de la seva situació al món.

Actualment la fotografia participativa està essent molt valorada per els professionals de la salut com a PAR (Participatory Action Research).

2.2 Identitat i *insights*

Identitat del llatí *identitas* queda definit per la Real Academia Española com a conjunt de trets propis d'un individu o d'un col·lectiu que els caracteritzen davant dels altres. Però també té l'accepció de consciència que una persona té d'ella mateixa.

La fotografia funciona com a mètode de comunicació i expressió ja que porta a la reflexió del grup pel que fa a la seva identitat i la seva relació amb l'entorn. Aquesta reflexió és la que porta a crear *insights*, molt importants en els objectius de la fotografia participativa.

L'*insight*, per a la psicologia, és un fenomen cognitiu que fa referència a “donar-se compte” i és utilitzat en teràpies per a dur a terme millores en el pacient com per exemple canvis en els pensaments automàtics, en els esquemes cognitius o augment de l'empatia. La manera d'entendre el concepte per part de la psicologia és la que millor s'adapta al aquest tipus de projecte. Seguint aquesta idea, s'entén, doncs, el concepte d'*insight* com un procés mental que genera una presa de consciència, “d'adonar-se'n” d'alguna cosa que potser ja existia però que no s'havia parat a analitzar ni a pensar detingudament.

És fonamental poder promoure aquests canvis a través de les dinàmiques dels projectes de fotografia participativa i observar-los en els resultats.

Com es pot veure, el concepte d'*insight* va lligar al d'identitat ja que a través d'aquests moments en els que es van adonant d'una manera més clara de com són i què senten els participants van configurant aquesta identitat, enfortint-la o transformant-la.

Un *insight* pot donar-se'n de manera espontània i és possible promoure que es generi a través de metodologies participatives que tenen com a objectiu aquesta recerca de consciència d'un mateix.

La fotografia, com a eina d'un projecte participatiu, pot fer aquesta funció de teràpia en quant a que quan es pren una fotografia es converteix en l'elecció d'un tema o moment a representar i per tant comunicar. Així doncs, aquesta elecció ja forma part de la configuració d'una identitat, de què volen, d'allò que els agrada, allò que els desagrada, què fan, què senten, què volen i que es té la necessitat compartir amb els altres per a ésser escoltada. A través de les imatges poden expressar la seva pròpia visió de la realitat i compartir-la amb iguals aconseguint que prengui força i es tingui en compte.

Gràcies a aquest suport fotogràfic poden reflectir aspectes de la identitat i de la sociabilitat, reafirmant-la amb aquest acte de presentar-la i compartir-la davant els altres. I això pot produir un canvi d'actituds, d'implicació, promoure debats i plantejar preguntes. A més de que estan immersos en aquest concepte d'alteritat, és a dir, de comparar-se i diferenciar-se amb els altres i per tant, de descobrir-se a ells mateixos relacionant-los amb altres del mateix grup i fonamentant aquesta identitat personal i social alhora.

Configurar la identitat pot resultar un procés difícil per a persones que degut a la seva exclusió per part de la societat, ja tenen un estereotip i patró d'identitat compartit per aquesta i que costa trencar si no es dona la possibilitat de tenir veu. Per tant, els pot resultar més complicat comunicar el que volen dir o expressar a través de paraules ja siguin orals o escrites. La fotografia, però, té aquesta capacitat potencial de transmetre els seus missatges de manera visual, directa i senzilla d'allò que no estan acostumats a expressar.

2.3 Resiliència

La resiliència segons la definició de la Real Academia Española és la capacitat humana d'assumir amb flexibilitat situacions límits i sobreposar-se a elles. La Psicologia afegeix que no només és la capacitat d'afrontar les situacions sinó que també es pot aconseguir sortir-ne enfortit.

També des de la Psicologia es creu que pot proporcionar una informació molt útil per a persones que experimenten situacions d'exclusió social o amb adversitats ja que pot ajudar a la seva prevenció o intervenció i fins i tot ajudar-los a normalitzar aquesta situació. D'aquesta manera es conclou que la resiliència és resultat de la interacció entre la persona i l'entorn.

Així doncs, no és quelcom extraordinari sinó que és una capacitat que poden adoptar les persones que viuen aquestes situacions.

Actualment es segueixen produint investigacions sobre la resiliència que pretenen determinar perquè algunes persones són capaces d'aprendre de les experiències negatives, d'exclusió, en aquest cas i extreure'n una part beneficiosa mentre que d'altres no arriben a aconseguir-ho.

Per tant, la fotografia participativa, basant part de la seva metodologia en les teories de resiliència, treballa amb aquesta capacitat amb la intenció de que aquestes persones que superen adversitats contínuament puguin desenvolupar un canvi per sí mateixes. Són els professionals els qui acompanyen durant el camí a aquesta evolució a la recerca d'una millora de la situació personal i social.

Així doncs, en l'àmbit que en aquest projecte interessa, que és el de la fotografia participativa, es pot definir resiliència com la capacitat resultant de la interacció dels participants que els permet enfrontar-se, descobrir i resoldre la seva integració en la societat o superar les situacions adverses viscudes per a poder assolir una situació normalitzada i de benestar. Per tant, resulta clau analitzar prèviament quin és aquest problema o situació a tractar i anar-lo pal·liant a través de les dinàmiques del projecte i expressant-lo amb les imatges produïdes de manera que s'exterioritzi i per tant es normalitzi.

2.4 D'on parteix el projecte

El projecte parteix de la necessitat de poder oferir ajuda a persones a través de la passió personal per a la fotografia. Després de conèixer aquesta pràctica de la fotografia participativa es creu que és una metodologia que havia de dur a terme ja que encaixava perfectament amb les meves inquietuds.

Com s'ha vist, la fotografia ajuda a apropar-se a les persones amb risc d'exclusió social o problemes a través d'allò que expressen amb les seves imatges, amb la seva manera de veure les coses.

És capaç, fins i tot, de canviar les seves vides, com és el cas dels nens del barri vermell de Calcuta qui van formar part d'un projecte que gràcies als seus resultats on es veien les seves precàries condicions de vida van fer un crit a la societat i van ésser ajudats.

Vet aquí el poder de la fotografia. Un poder que aconsegueix convertir-la en una eina de crítica social i que és capaç d'esdevenir una teràpia saludable per aquells a qui se li ofereix.

Es decideix doncs, utilitzar-la, donar veu a aquests col·lectius, ajudar-los.

Aquest és el plantejament que fa iniciar el projecte. Donar veu a través de l'art.

Són molts els projectes de fotografia participativa que s'han realitzat amb col·lectius com: reclusos, dones, malalts, pobres, etc.

RUIDO Photo amb els seus nombrosos projectes documentals i participatius és una font d'inspiració molt important per al treball ja que abasta molts d'aquests col·lectius i els fa visibles davant d'una societat que porta una venda als ulls. S'apropa de diferents maneres a cada projecte però sempre fomentant el debat i la sensibilització. Aquest objectiu i valor és el que es vol mantenir en tot el projecte.

Pel que fa al col·lectiu escollit, persones amb discapacitat intel·lectual, la fotògrafa Eva Sala, del col·lectiu NOPHOTO és un model a seguir. Amb els tallers duts a terme amb aquest grup social, demostra que és totalment possible treballar amb ells, i que la seva mirada és admirable.

Aquesta mirada és la que vol ésser demostrada amb aquest projecte. Una mirada diferent, que té molt a dir i a explicar al món.

El més important en aquest projecte no és el resultat, sinó els beneficis personals i socials que l'art pot proporcionar als participants. Donar-los la oportunitat de que s'expressin, de que s'adonin de tot el que tenen dins i tot el potencial que poden explotar.

2.5 Conèixer la discapacitat

Pel que fa a la discapacitat es fa una recerca prèvia per a conèixer en quins aspectes afecta i com afrontar-los i tenir-los en compte durant el projecte. Per a aquesta recerca i informació es consulta als professionals del centre de discapacitats intel·lectuals de Sant Adrià de Besòs on aporten una explicació general sobre la discapacitat alhora que també uns comentaris més específics sobre els individus particulars que participaran en el projecte, els quals es pot veure explicat extensament a l'apartat de la selecció del grup. També s'amplia el coneixement genèric amb informació d'Internet.

Així doncs, es parteix el projecte amb les unes nocions sobre la discapacitat que es té com a objectiu ampliar-les d'una manera més propera i des de l'experiència al finalitzar el projecte.

Segons la AAIDD (American Association on Intellectual and Developmental Disabilities) la discapacitat intel·lectual és una discapacitat caracteritzada per limitacions significatives en el funcionament intel·lectual i en la conducta adaptativa que es manifesta en habilitats adaptatives conceptuals, socials, i pràctiques.

Pel que fa a les limitacions, que és el que en aquest treball interessa conèixer, s'aprecia un notable dèficit en la capacitat de l'individu a l'hora d'adaptar-se a las demandes diàries de l'entorn. Es presenta, amb altres limitacions, en dues o més de les següents àrees d'habilitats adaptatives (referents a l'autonomia personal i competència social):

- Comunicació
- Cura de si mateix
- Vida a la llar
- Habilitats socials
- Ús de recursos comunitaris
- Autodirecció
- Salut i seguretat

- Habilitats acadèmiques i funcionals
- Lleure
- Treball

Com es pot observar, d'aquesta llista, hi ha limitacions que són centrals en el projecte com és sobretot la comunicació. Amb aquest projecte s'intenta oferir una nova eina com és la fotografia per a aprendre a comunicar-se. A més, es fomenta el debat i l'intercanvi d'opinions, fet que no es troba amb quotidianitat en el seu dia a dia, i que fa referència a aquesta limitació en les habilitats socials.

També afectarà a aquestes limitacions en les habilitats acadèmiques ja que s'intenta formar en la fotografia d'una forma bàsica als participants.

Segons el grau de discapacitat es vinculen una autonomia, característiques personals i limitacions diferents.

- Graus de discapacitat d'entre el 33% i el 64%: Inclou persones amb discapacitat que tenen un nivell d'autonomia personal prou important per inserir-se socialment i laboralment, si més no en un sistema de treball protegit.
- Graus de discapacitat d'entre el 65% i el 74%: Fa referència a persones que, en termes generals, presenten més dificultats per aconseguir una plena integració social i laboral.
- Graus de disminució iguals o superiors al 75%: Registra persones molt afectades que són susceptibles de requerir instruments altament especialitzats per a la seva integració social.

Les persones amb un grau de discapacitat inferior al 33% no poden obtenir el certificat de reconeixement oficial de la situació de discapacitat.

La discapacitat intel·lectual no és una malaltia, és una característica de la persona, i com a tal ha de ser tractada. Les persones amb discapacitat intel·lectual tenen dret a una vida de qualitat, no solament en el sentit més bàsic sinó també en el sentit d'accedir a un nivell o qualitat de vida, en consonància amb els paràmetres de l'entorn (assistència, educació, treball, accés als serveis de la comunitat, habitatge etc.).

En aquest treball es pretén denunciar socialment que tenen dret a que se'ls garanteixi el respecte a la dignitat de la seva persona i el lliure desenvolupament de la seva personalitat, sense cap discriminació per raó de la seva discapacitat.

Com es pot comprovar, amb tots aquests factors resulta complicat el tracte amb aquest col·lectiu. Són moltes coses les que s'han de tenir en compte, i s'ha de procurar entendre'ls i posar-se en la seva situació.

Aquest tracte amb ells, pel que fa al projecte, ha d'estar recolzat per a un educador social ja que hi ha situacions que poden sorgir a les quals no es sap reaccionar, o no se'n coneixen les causes.

Però no es pot englobar ni determinar un tractament universal amb aquestes persones sinó que cada persona és un món, amb els seus problemes i el seu caràcter. Així doncs, pel que fa a les situacions socials, físiques i psicològiques que acompanyen als participants d'aquest projecte i que poden complicar o afavorir la seva situació són mencionades i analitzades a l'apartat de selecció de grup.

3. Objectius i abast

El projecte FotoCapaz es crea com a TFG del grau en Mitjans Audiovisuals.

A nivell acadèmic, a través d'aquest projecte es pretén demostrar haver assolit un coneixement en branques com la docència, la fotografia, la il·luminació, el so, el muntatge o els sistemes multimèdia.

A més, pel que fa a l'estètica i estructura, es pretén trencar lleugerament amb els models tradicionals de TFG justificant que en aquest cas en especial, en un projecte de fotografia social, és molt necessari la reiterada inclusió de fotografies per a poder mostrar el projecte en totes les seves vessants.

Però, sense dubte, la vessant que més ha tocat aquest projecte ha estat la vessant humana. Així doncs, els objectius acadèmics o tècnics, hi són i es pretenen complir amb èxit, però passen a un segon pla com a objectius secundaris.

Amb aquest projecte de fotografia participativa es vol crear un taller de fotografia amb un grup de persones en risc d'exclusió social per a que s'expressin i es donin a conèixer a la societat, qui no està acostumada a escoltar-los.

L'abast acadèmic si que pretén aconseguir realitzar el projecte amb èxit demostrant les capacitats i coneixements adquirits. Però, l'abast del projecte en si no té límits, sinó que serà la societat i els propis participants qui delimitarà fins on transcendeix.

No es planteja com un projecte molt ambiciós sinó que es dona per satisfet aconseguint uns beneficis per als participants, un bon funcionament del projecte, i una acollida mínima per part de la societat.

Així doncs, després d'aquests aclariments i diferenciació entre el projecte acadèmic i el propi projecte FotoCapaz es passa a parlar de tots els objectius principals, específics i secundaris d'una forma conjunta.

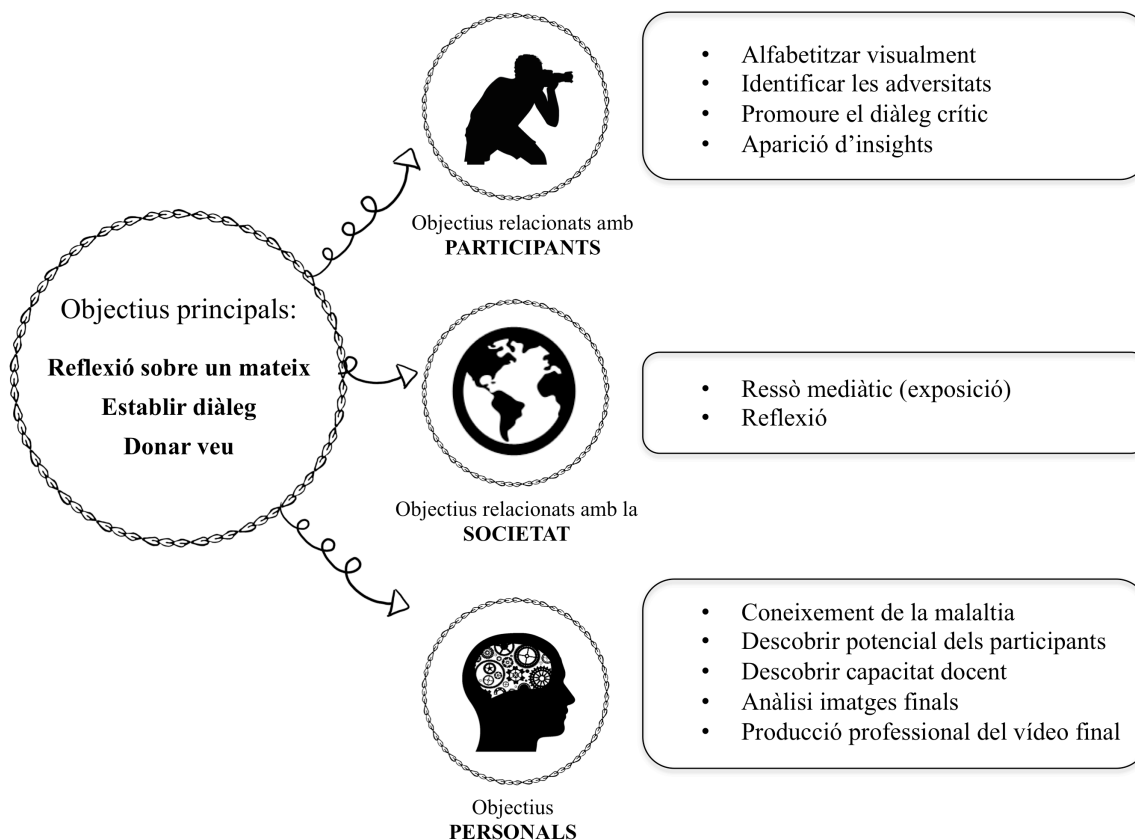

Fig.3.1 Esquema dels objectius

Els objectius principals que condueixen el projecte són els mateixos que com a disciplina, la fotografia participativa, segueix, ja que són totalment aplicables al projecte. Aquests tres objectius principals són els següents:

1. Reflexionar sobre un mateix (per part dels participants)
2. Establir un diàleg crític
3. Donar veu a aquest col·lectiu, socialment

D'aquests objectius emergeixen altres que ajudaran a assolir-los.

Alfabetització visual, adquisició de coneixements

Es parteix de l'objectiu específic d'alfabetitzar visualment a un col·lectiu amb limitacions importants a causa d'una discapacitat intel·lectual. Es tracta de dotar-los de coneixement sobre una eina creativa com és la fotografia. Aquest coneixement no ha d'ésser gaire extens sinó que es donarà per satisfactori amb nocions bàsiques sobre la utilització d'una càmera digital que els permeti expressar-se. És important aconseguir que la metodologia d'ensenyament de les sessions sigui amena i utilitzar dinàmiques que ajudin a l'aprofundiment i coneixement a través d'activitats col·lectives.

Identificar problemes

Un cop assolit aquest objectiu on els participants ja són capaços d'utilitzar l'eina que se'ls proposa per a comunicar, es passa a començar a fotografiar allò que volen expressar. El primer objectiu dins d'aquesta etapa és identificar els problemes tant a nivell individual com del col·lectiu per a tractar-los a través de la fotografia i aconseguir un futur canvi positiu en el grup.

Promoure el diàleg crític

Per a parlar-ne i com a dinàmica objectiva es vol aconseguir promoure el diàleg crític sobre aquests temes rellevants a través, per exemple, de la discussió i el debat en grup. Aquests mètodes de treball són clau per a que les sessions no girin només al voltant de la fotografia i d'avaluar els resultats de manera tècnica; sinó que són les fotografies les que ajuden a obrir un debat sobre un tema i que d'aquí cadascú en parli i trobi el seu lloc.

Enfortiment de les competències socials i habilitats personals

Totes aquestes dinàmiques van dirigides als participants i a que obtinguin un benefici personal d'aquest projecte. Així doncs, l'últim objectiu de cara a ells, és que a mode de conclusió del projecte o durant aquest puguin reflexionar sobre ells mateixos, sobre l'entorn, la societat que l'envolta i quin és el seu paper dins d'aquesta. Que es coneguin, que es trobin a si mateixos en un seguit de característiques que els defineixen i que potser sempre els han acompanyat però de les quals no són conscients. A aquest objectiu se l'anomena la creació d'*insights* que com bé s'ha explicat anteriorment a

l'apartat de marc teòric, es basa en adonar-se de qui són, què volen, de definir-se ells mateixos i dins del grup.

Donar veu - Ressò social

També, es plantegen objectius pel que fa a la societat, és a dir, de la transcendència que el projecte pugui arribar a tenir. Queda clar que l'objectiu de donar veu és quelcom que beneficia als participants a nivell personal i que només amb la oportunitat que se'ls ofereix amb la realització de les imatges i la posada en comú amb altres persones ja és una manera d'expressar-se. Ara bé, si aquests resultats visuals acompanyats de les seves respectives explicacions arriben a un nombre més gran de persones, encara s'aconsegueix més aquest objectiu. En aquest cas l'objectiu de ressò d'aquest projecte no es planteja d'una manera ambiciosa. Es pretén aconseguir que, per exemple, algun centre públic de cultura o agrupació fotogràfica exposi algunes de les imatges resultants durant un període de temps indiferent. Allò important és que aquestes imatges que comuniquen sense paraules arribin a tot aquell qui visiti la institució on quedin exposades i reflexionin sobre la capacitat d'expressió d'aquest col·lectiu i el que poden arribar a fer.

En aquest objectiu queda implícit un petit objectiu personal que és la capacitat o habilitat d'aconseguir aquest centre interessat i de dissenyar i muntar l'exposició. Es tracta d'un procés de persuasió i de vendre el projecte explicant el seu gran interès per a la societat i un cop aconseguit, el disseny i preparació d'una exposició fotogràfica.

Amb un centre que s'interessi pel projecte, es dona per assolit l'objectiu. També es deixa la porta oberta a la possibilitat de fer arribar el projecte a més mitjans de comunicació, com per exemple les xarxes socials o alguna premsa local, però de cara a un futur, no pas com un objectiu immediat que quedi dins del període d'aquest projecte.

Finalment, es presenten alguns objectius secundaris de caire personal.

Un d'ells es basa en fer un aprofundiment en el coneixement a nivell personal de la malaltia. És interessant apropar-se a aquesta a través d'un projecte en el que s'inclou la contraposició entre com veu el món una persona amb discapacitat intel·lectual i la manera pròpia d'entendre'l. Es parteix d'una visió externa sobre aquest col·lectiu i la

seva capacitat creativa o de comunicació. No es coneix el potencial artístic i expressiu que aquestes persones poden tenir i és el que es pretén descobrir.

També es pot considerar un objectiu secundari el descobriment de la capacitat personal de tractar amb aquest col·lectiu. En aquest projecte l'instructor ve de la vessant tècnica-artística de la fotografia i s'aspira a poder cobrir la part psicològica o d'educació social necessària per a tractar amb els participants i els problemes de comunicació que van lligats a la malaltia. Al principi del projecte es pren una base i unes instruccions per part d'un educador social però l'objectiu es troba en poder conduir de manera exitosa les sessions entenent-se amb els participants.

De manera personal també es pretén analitzar les imatges resultants a través de les observacions recollides durant les sessions i el contacte amb cadascun dels participants. Es tracta de recompondre les representacions visuals que s'han anat fent a partir de la seva manera de fotografiar i d'entendre el món. Es tracta d'un anàlisi pel que fa a la tècnica fotogràfica que es mostra que s'ha arribat a entendre veient les imatges resultant, però també de les relacions que s'han establert entre els participants, i els participants i la càmera. S'espera entendre els perquè de moltes de les fotografies, relacionant-lo amb el que s'ha descobert d'ells a mesura que ha anat avançant el taller. Aquest anàlisi abans de conèixer-los i amb uns prejudicis previs sobre la malaltia i la seva capacitat de comunicació seria diferent. Es tracta de canviar aquest pensament, d'apropar-se a les persones i escoltar-les. Per a aconseguir-ho es basarà l'anàlisi en les observacions fetes tant a nivell visual com a nivells interpretatiu. a les sessions, a les sortides, al contacte amb ells i a les entrevistes finals.

Aquest vídeo final que acull entrevistes i el making of del projecte engloba objectius a diferents nivells.

Pel que fa als participants, és una oportunitat més d'expressar-se i dir la seva. Parlen de com han viscut el projecte i de tot allò que vulguin comunicar. És un altre mitjà per a donar veu, el vídeo. En aquest cas, es realitza de manera tradicional, és a dir, que els protagonistes són ells però no són ells qui realitzen en vídeo sinó que són subjectes pacients. La entrevista és oberta així que poden expressar el que vulguin sense censura i encara que no vagi relacionat amb el projecte o amb algun tema tractat es pretén incloure-ho per a donar-los veu. També és una oportunitat per a que parlin d'alguna de

les fotografies realitzades i expliquin la seva intenció i interpretació d'aquestes. És una manera de relacionar el contingut visual obtingut amb una explicació a temps real d'aquest i, per tant, una presa de valor.

Pel que fa a la societat, la viralitat d'aquest vídeo o la senzillament la seva mostra ja és una oportunitat més d'escoltar la veu d'aquest col·lectiu. Normalment, a través dels mitjans, s'escolta parlar de la discapacitat, de casos concrets, d'avenços, de característiques d'aquesta, però manquen les entrevistes a aquells qui ho pateixen per a rebre aquesta visió en primera persona. És interessant veure com s'expressen i tot allò que diuen resulta important i digne d'ésser escoltat.

Finalment, a nivell personal, la realització d'aquest vídeo per al treball té com a objectiu mostrar la capacitat creativa i tècnica audiovisual pel que fa a la producció d'una peça. És a dir, ja que el treball està més enfocat a la capacitat docent sobre un àmbit audiovisual com és la fotografia; en aquest cas, amb la gravació i postproducció del vídeo final es pretén demostrar unes nocions sobre el mitjà d'estètica, creativitat i funcionalitat a nivell personal de l'estudiant. Aquí, per tant, es pot avaluar l'assoliment d'aquesta capacitat de producció al llarg del grau i que amb el projecte en sí només queda demostrada amb la competència a l'hora d'ensenyar fotografiar, fet que no seria possible sense uns coneixements profunds sobre la matèria; amb la competència a l'hora de la tria d'imatges finals i la seva edició i postproducció i amb el procés de preproducció, disseny i producció de l'exposició. Així doncs, es suma aquest procés que envolta la realització de la peça audiovisual i que crea aquest últim objectiu de demostrar l'assoliment dels conceptes apresos durant el grau.

4. Anàlisi de referents

La fotografia participativa és una dinàmica que no porta a investigar massa enrere en la història ja que, com s'ha explicat anteriorment, el concepte apareix per primer cop al 1994. Així doncs, els referents es poden considerar actuals.

És per aquest motiu que per a realitzar l'estudi previ sobre la dinàmica i analitzar els projectes que s'han dut a terme, es decideix no basar-se únicament en referències bibliogràfiques o informació de la web.

Es va més enllà i es pren contacte directe amb la majoria de referents per tal de que expliquin la seva experiència i poder comentar i extreure unes conclusions més properes.

Al ésser unes dinàmiques tan socials i humanes es creu que és molt més útil posar-se en contacte directe i fer preguntes personals als professionals que condueixen les sessions que no pas quedar-se amb els resultats visuals que estan exposats a les seves pàgines web i la informació superficial que hi ha sobre el projecte de cadascun.

Aquest contacte, a més, permet fer un intercanvi d'impressions i afavoreix a la avaluació del projecte propi i per tant obtenir unes conclusions.

En el següent apartat d'anàlisi de referents s'ha volgut plasmar aquells projectes de fotografia participativa ja realitzats que d'una manera o d'altre, influeixen en el meu projecte, ja sigui per les idees, les dinàmiques o els resultats. S'han analitzat punts que es poden compartir i d'altres que per el col·lectiu escollit no poden ésser viables.

L'apartat es divideix en dues parts. En la primera s'analitzen els projectes de fotografia participativa amb qualsevol col·lectiu que es creuen importants per influència directa o indirecta en el projecte.

En la segona part, l'anàlisi es centra en projectes relacionats amb el col·lectiu escollit que és el de discapacitats intel·lectuals. Resultava necessari estudiar casos previs que s'haguessin donat amb aquest col·lectiu per a veure com s'ha treballat i extreure'n idees, apunts i conclusions.

4.1 Projectes de fotografia participativa

4.1.1 Documental Born in to the brothels (Los niños del barrio rojo)

S'ha volgut analitzar aquest documental ja que és una conseqüència d'un projecte de fotografia participativa on la seva autora s'endinsa il·legalment en un col·lectiu i els acaba canviant la vida. Però on està el límit? Són totes les decisions lícites? Es pot arribar i pretendre canviar una realitat amb les idees pròpies imposades com a vàlides?

El documental gira entorn al barri vermell de Calcuta. El barri és una de les zones més importants de prostitució d'aquesta ciutat. La fotògrafa Zana Briski decideix entrar en aquest barri amb la intenció de conèixer la situació tant de les dones que l'exerceixen i documentar sobre aquest fet ajudada de la seva càmera. Però poc a poc se n'adona que els nens també en són protagonistes del patiment que aquesta situació produeix. És tanta la proximitat que sorgeix entre ella i els infants i tanta la impotència que sent veient les dures condicions de vida que pateixen que decideix ensenyar-los fotografia per a que representin la seva situació.

Durant el procés, els nens poden sortir del seu depriment entorn i explorar nous llocs on prendre fotografies i sentir-se lliures. Els resultats dels nens mostren una creativitat que segurament estava poc motivada i aconsegueixen resultats importants ja sigui per tècnica, per significat o per descobriment personal.

Aquest projecte resulta ser tant sorprenent que es decideix fer un documental de la mà de Ross Kauffman. Aquest documental està ple de moments durs i de denúncia social com entrevistes a nenes que parlen de com veuen el seu futur immediat en la prostitució o les explicacions dels diferents fills de com fan per no escoltar i evitar viure les situacions que pateixen les mares.

El documental acaba guanyant un Oscar al millor documental del 2005. I el més important, la venda de les fotografies i el documental ajuden a pagar una educació per a aquests nens. Però aquí resideix la reflexió que es feia al principi, fins a quin punt es pren la llicència d'allunyar als nens de les seves famílies, pensant que el millor és que tinguin una educació? En alguns casos va ser exitós, però en d'altres aquesta interacció pot ésser molt perjudicial.

És un cas molt estudiat i analitzat en antropologia i que es creia convenient exposar.

4.1.2. Ruido Photo

Ruido Photo és una organització integrada per fotògrafs, periodistes i dissenyadors, que entén el documentalisme com una eina de reflexió i transformació social.

Els tallers de fotografia participativa que porta endavant estan pensats per apropar el llenguatge de la fotografia a aquells sectors de la societat que, tradicionalment, no tenen accés a aquest mitjà. L'objectiu és reforçar les seves possibilitats de diàleg i oferir noves formes de comunicació.

Treballa en diferents llocs del món (com Espanya, Israel o Algèria), amb comunitats escollides per les seves característiques i problemàtiques concretes, i busca la col·laboració d'organitzacions que ja treballen en els llocs per aconseguir més proximitat i impacte.

Per a conèixer més aquesta agrupació s'ha acudit a un seminari anomenat “Metodología en proyectos participativos con medios audiovisuales”, dirigit per Pau Coll, un dels fundadors de Ruido Photo, que organitzava el CFD (Centro de Fotografía y Medios Documentales) en el seu esdeveniment de fotografia participativa 2015.

Al seminari va fent un recorregut per els projectes realitzats que no es creu necessari explicar un per un en aquest treball. Però es presenta un seguit d'apunts generals sobre les diferents metodologies o *modus operandi* que han emprat. També s'exposen alguns projectes que es creuen més destacables amb les seves anècdotes i conclusions.

Pel que fa a la organització comenta que comencen amb molts errors, investigant en aquesta nova metodologia participativa emergent. El seu objectiu, parteix de l'objectiu general de la fotografia participativa: explicar una realitat per la pròpia persona que la viu.

La metodologia que segueix comença donant-los la càmera i explicant-los una teoria suau. Se'ls donen encàrrec on sempre es comença amb l'autoretrat ja que és més fàcil expressar sobre el mateix individu. I des d'aquí va d'allò més proper a allò més llunyà, és a dir: individu-llar-barri-societat. A través dels tallers els ensenyen llenguatge fotogràfic (llum, narrativa...), no tant amb objectius tècnics sinó que els permetin comunicar.

Un cop passada aquesta etapa se'ls pregunta de què volen parlar, com ho volen explicar i a partir de les propostes es plantegen quina és la tècnica fotogràfica més adient al que volen comunicar (narrativa, panoràmiques, retrats...). Aquí resideix una característica molt pròpia dels projectes de Ruido Photo que és que els seus resultats fotogràfics acostumen a tenir un aspecte professional. Això és degut a hi dediquen molt de temps a pensar-les i un gran període a la producció d'aquestes. Segueixen el procés de preproducció, producció, postproducció i fins i tot exposició. I és que per a aquesta organització el fi es troba en fer públics aquests resultats. Se'ls planteja de manera prèvia la oportunitat de dur a terme una exposició final, fet que els motiva i té un valor artístic alhora que els engrandeix. Les fotografies exposades són decidides en grup.

D'aquesta manera expressen les seves realitats però des d'un punt fotogràfic més treballat.

Les càmeres que utilitzen són digitals ja que pedagògicament són més senzilles. El procés que ofereixen és més dinàmic ja que es descarreguen les targetes, s'escullen un nombre reduït d'imatges i es fa explicar als participants el perquè d'aquestes i a continuació ja s'obre el debat amb el grup.

En Pau Coll comenta que intenta treballar en projectes en els que ja hagi tingut un coneixement previ personal o com a documentalista. Si no és així busca ajuda en persones que coneguin la problemàtica o el grup social per a que l'ajudin. Comenta que és bàsic saber amb qui tractes i el seu entorn. Posa com exemple quan va viatjar al Sàhara on no hi havia electricitat, però ell en la seva recerca prèvia i coneixement de la zona, ho preveu i porta bateries. Si no hagués realitzat aquest primer contacte són diversos obstacles amb els que hagués entrebancat.

Es pot, per tant, resumir la seva metodologia en el següent procediment:

Ensenyar llenguatge – Decidir – Produir- Publicar

A continuació s'exposa una breu descripció dels projectes més destacats o que per algunes característiques són més importants a l'hora d'analitzar.

Al projecte "Mira'm bé" realitzat al barri del Congost de Granollers es tracta el problema de la immigració. La vida allà es desenvolupa en els espais públics que els converteix en un camp d'enfrontaments entre els diversos grups de joves. Es combinen

situacions de violència, tràfic i consum de drogues. Tot això exposa als joves a situacions de risc i exclusió.

El projecte que Ruido Photo duu a terme es basa en la necessitat d'oferir al barri un espai comú d'inclusió i diàleg. El mètode que proposen consisteix en un establir un photocall i una càmera en un punt del barri i que fossin els propis veïns qui fotografiïn als altres veïns. Aquestes imatges s'anaven imprimint i penjant a una paret del costat.

Com a anècdota comenta que quan algú veu les exposicions fetes amb els resultats, pregunten si per la multirracialitat es tracta de Nova York.

“Kuidado ke muerden” és un altre projecte que tracta la comunitat Punkie de Cuba, volent trencar així amb la visió comercial i paradisiàca i oferint una visió més honesta d'aquesta. Les imatges que els punks ofereixen parlen de la nova cultura juvenil i com aquesta es revela davant d'allò establert o de com és aquesta vida sota sostres que en qualsevol moment poden caure.

Està realitzat en un mes on els participants s'entusiasmen molt ja que es trobaven bastant reprimits i era la primera vegada que se'ls donava veu.

Realitzen varies exposicions amb els resultats i el projecte té un gran èxit.

A més, i el que em porta a mostrar aquest cas, afegeixen la metodologia del vídeo participatiu oferint-los una càmera per a que gravin el seu dia a dia. En Pau explica que va resultar un error treballar fotografia i vídeo paral·lelament però que les gravacions que van proporcionar van servir per a fer un vídeo resum d'uns vint minuts sobre la situació i que comptava amb aquest factor important de que eren ells mateixos qui ho explicaven.

El projecte “Indigrafias” és important per a la innovadora metodologia que utilitzen. El projecte es basa en el 15-M i en comptes de sortir com a fotoperiodistes a realitzar les imatges, el sistema que utilitzen és fer un reclam via web i xarxes socials per a que s'enviïn fotografies de les jornades d'aquest dia des de qualsevol punt. El resultat és desbordant, es reben un gran nombre de fotografies, de molts tipus sobre aquell dia.

Però, si hi ha algun projecte conegut d'aquesta organització, són els projectes duts a terme a les presons. No s'ha fet només un projecte però a continuació s'expliquen les característiques comuns entre tots.

Es tracta de projectes a llarg termini ja que són persones internes. El problema dels projectes amb aquest col·lectiu resideix en la restricció que s'imposa per part dels caps de les presons. Hi ha espais que no es poden mostrar o no es pot accedir. I ells, en aquest cas mostren molt aquesta necessitat de parlar de l'espai, d'estar i mostrar l'aire lliure. Gràcies a tot aquest temps del que disposen poden aprendre a utilitzar càmeres professionals i aprendre conceptes molt tècnics. Veuen pel·lícules, exemples, coneixen el stopmotion, la càmera de plaques, parlen d'autors, referents i tot s'estructura més com un curs real de fotografia sense oblidar que els temes a fotografiar acabaran essent allò que ells vulguin explicar. Parlen de sentiments a través de la càmera ajudant-se de seqüències narratives o fotografies que parlin d'algun sentiment com l'autocontrol, l'odi, l'amor o la soledat. D'aquesta última hi ha testimonis que amb les seves fotografies expressen aquest sentiment tan comú a les presons i en les que com a peu de foto escriuen "Me siento solo cuando estoy rodeado de mucha gente".

Els saben que aquestes fotografies seran exposades en un futur, ja sigui en un blog o exposició i això fa que els resultats finals, amb tot el temps del que disposen per a treballar-los, tinguin qualitat professional.

Fins i tot en alguns projectes han acabat trobant una limitació en la fotografia i han introduït el vídeo. És el cas de "La quinta del chavolo" on es projecten 27 minuts de documental creat per ells dins la presó.

En conclusió, d'aquest referent de Ruido Photo extrec la seva interessant mirada professional pel que fa als resultats però com a un fi que no es pot plantejar amb el meu projecte degut a que el col·lectiu amb el que es treballa té més limitacions per aconseguir un resultat de tals condicions. És a dir, a diferència d'ells, no es pretén centrar les forces en el resultat i la seva transcendència sinó en els beneficis personals dels participants durant i posteriorment al taller. Sí resulta interessant, però, veure com explica aquest procés de treballar-se a les persones per a que s'obrin.

Els resultats fotogràfics tenen aquest punt d'intimitat encara que es sàpiga que seran exposats al públic.

4.2 Projectes amb discapacitats intel·lectuals

4.2.1 NOPHOTO- Kamikazes de la imatge

Aquest és un projecte realitzat per NOPHOTOVOZ i la fotògrafa Eva Sala. Un projecte en el que ha participat Down Espanya i les associacions de Down Toledo, Down Córdoba, Andi Sabadell i Centre i Obra Social “la Caixa”.

El taller s’ha produït durant nou dies en diferents llocs com Sabadell, Toledo i Córdoba durant l’any 2012.

En aquest cas, l’objectiu és donar veu creativa , visual i artística a persones amb Síndrome de Down. Aquests a través de la càmera capten imatges del seu entorn, expliquen el seu món interior, somnis i desitjos a través de les imatges i les posteriors explicacions.

Es pretén que amb les imatges aconseguixin un desenvolupament personal i posin a prova la seva creativitat alhora que amplien les seves possibilitats d’autorepresentar-se.

4.2.1.1 L’experiència personal d’Eva Sala, de NOPHOTO

S’ha pogut contactar amb Eva Sala directament per a que expliqués una mica l’experiència sobre el projecte i poder extreure’n informació i pautes.

Eva Sala explica que les fotografies obtingudes tenen un estil desenfocat i contundent.

La percepció i memòria visual són capacitats principals en les persones amb discapacitat intel·lectual. Normalment acostumen a oblidar-se fàcilment del que escolten però recorden el que veuen. Per tant la fotografia és un mitjà adient per a ells.

Comenta com a pautes que és important dirigir-los molt i exigir-los que treballin amb dedicació ja que pensen sovint en descansar. Explica que s’ha de tractar-los amb naturalitat i motivar-los amb instruccions com per exemple: heu de fer aquest encàrrec, sou fotògrafs...

En aquests moments està experimentant i incorporant molt el cos, la dansa i la estimulació sensorial a la creativitat fotogràfica.

4.2.2 Fotografiar desde dentro

En aquest cas l'Eva Sala juntament amb l'Almudena Caso, qui formen las Cientovolando, treballen, amb un grup mixt de persones amb diferents discapacitats, la percepció sensorial aplicada a la creació fotogràfica. És a dir, a través de cadascun dels sentits i com aquests poden ésser un motor per a la creació experimental fotogràfica.

En aquest projecte també intervenen persones amb discapacitat intel·lectual i es promou la fotografia com a mitjà de comunicació personal i artística.

És interessant analitzar aquest enfoc diferent de la senso-percepció ja que s'aprèn a utilitzar el cos com a via per arribar a la creativitat. Tot i així, no és la dinàmica concreta que es vol aplicar amb el grup escollit per al projecte però ajudar a veure quines possibilitats ofereix.

4.2.3 Las Cientovolando

En l'esdeveniment ja mencionat de fotografia participativa organitzat pel CFD, les Cientovolando (Eva Sala i Almudena Caso) parlen d'elles com a microcol·lectiu i dels seus projectes. D'aquesta manera s'accedeix d'una manera més propera a la seva experiència i es realitzen preguntes per a conèixer-ne més.

Almudena Caso, qui ha estudiat fotografia des dels 18 anys fins als 25, explica que arriba un moment de la seva vida que es planteja què aporta ella a la societat amb la fotografia. Pensa que reitera el discurs que ja existeix que és el de viatjar i fer fotografies en base a allò que té preconcebut d'un indret. Així doncs, pensa que és molt més interessant oferir les càmeres a les persones. Descobreix que hi ha una metodologia que recolza aquest plantejament de donar veu. Explica que amb els anys se n'adona que a vegades no és possible crear un ressò dels projectes i que el més important és el procés i el poder ajudar i donar oportunitats a la gent.

Per la seva part, Eva Sala, de qui ja s'ha parlat en anteriors projectes, és una fotògrafa documental que ha treballat en NoPhoto com a fotògrafa freelance. La explicació de com va anar a parar a la fotografia participativa és molt interessant. Explica que una vegada li van encarregar un projecte documental amb un noi amb Síndrome de Down i que l'únic que va fer va ésser estar una estona amb ell captant-lo treballant sense

conèixer-lo, ni escoltar-lo. I que el resultat d'aquest reportatge superficial, ja era considerat bo. Aquí es va adonar que no era partidària d'aquesta manera d'explicar i s'interessa per la fotografia participativa.

Les CientoVolando porten any i mig com a col·lectiu. Es van conèixer en un festival on presentaven projectes individuals i van decidir unir-se. Realitzen projectes on utilitzen la fotografia com a eina, però es mouen en el camp de la creació i educació més que de la tècnica. Expliquen que en fons la fotografia és una excusa i el que volen és estar amb les persones.

Com a objectius, busquen fer accessible la creació artística a totes les persones i crear espais de trobada en que la societat es reconegui i les persones s'apropin i trenquin prejudicis i tabús. És important que les persones millorin l'autoestima i "autoconcepte" i que això, posteriorment, es visualitzi socialment. Per exemple, són molt partidàries de realitzar exposicions en condicions iguals que un altre artista.

Tot i així, parlen de la dificultat de crear ressò i de promoure aquest projectes. Cada cop tenen menys expectatives pel que fa a la transcendència ja que el finançament i l'interès per part de les institucions és molt baix. D'aquesta manera, es conformen en crear projectes que ajudin a la gent, o com a molt, del que després se'n faci una avaluació psicològica per a saber que estan fent una bona tasca.

Pel que fa a la metodologia sempre utilitzen dinàmiques i jocs per a explicar els conceptes. Són partidàries dels cercles per a comunicar-se en comptes d'una organització típica de classe. Tampoc els agrada la dicotomia alumne-professor. Intenten que ells mateixos arribin a conclusions i a saber com fan les coses. Mencionen una frase molt potent que és "No hay nadie que no sepa". Amb aquesta expressió el que volen fer entendre és que a l'hora d'explicar un concepte, prefereixen preguntar si hi ha algú que el coneix o sap com es fa i que ho expliqui als altres. Així doncs, es crea contínuament un diàleg i una relació entre els participants. Per tant, no segueixen un procés educatiu d'explicar els conceptes i a continuació practicar-los sinó que deixen que vagin sorgint. En alguns projectes els participants s'enduen la càmera a casa i en d'altres tot queda en el taller.

Aquesta metodologia és interessant pel que fa al meu projecte ja que es segueixen molts dels consells aportats per elles a mode personal.

Han treballat amb dones que han patit violència de gènere, institucions penitenciàries, joves en risc d'exclusió, dones, immigració, infància, persones recluses i ex recluses, persones amb discapacitat intel·lectual, visuals i auditiva, menors reclusos i amb cooperació internacional.

Són, per tant, molts els projectes que ja han realitzat i els àmbits que han conegut. És per això que la seva experiència i trajectòria és un gran referent per a aquest projecte. No es poden explicar, per això, tots els seus projectes així que només s'han mencionat aquells dels quals se'n extreu quelcom per al meu projecte propi i s'ha centrat més la seva intervenció com a referents pel que fa a allò que han explicat sobre metodologia i manera de fer.

Al finalitzar la xerrada, s'aconsegueix parlar amb elles explicar el meu projecte i que aportin el seu punt de vista i consells al respecte. M'animen repetidament a realitzar una exposició i a mostrar els resultats a la societat en la mesura que pugui ja que és la seva filosofia i objectius.

4.2.4 Diana Calderini

S'ha pogut contactar amb Diana Calderini per a que expliqui de primera mà el seu projecte i poder exposar-li qüestions que siguin d'utilitat per al projecte.

Diana Calderini va estudiar Art Visuals a la Universitat Nacional de l'Asunción, Paraguai. Actualment és il·lustradora i dissenyadora freelance.

L'any 2013 va presentar un projecte anomenat "La fotografía como estrategia didáctica para la expresión de las personas con Síndrome de Down".

Explica que a més de l'interès que tenia per esbrinar les possibilitats que tenen les arts com a mitjà d'expressió, la motivació principal que la va dur a realitzar el treball va ésser la seva germana qui pareix Síndrome de Down.

Comenta que volia investigar quelcom que tingués a veure amb les arts i la malaltia ja que des de l'experiència explica que les persones que pateixen aquest síndrome els costa molt expressar-se amb paraules, i les arts li ofereixen un ampli ventall de possibilitats que presten per expressar allò que es sent i es pensa.

En el projecte col·labora com a voluntària ajudant a Eva Sala, mencionada anteriorment, en un dels seus projectes.

Posa exemples d'exercicis realitzats durant el projecte i el perquè d'aquests. Un d'ells és l'autoretrat. Argumenta que aquest exercici estimula el coneixement i la reflexió sobre un mateix i després de realitzar la fotografia l'individu es veu reflectit en una imatge on es reconeix i pren consciència del seu cos. Aquesta presa de consciència ajuda a fomentar l'autoestima reforçant la seguretat personal.

Aquesta explicació reforça la idea d'incloure l'autoretrat en el meu projecte.

Exposa un munt de fotografies proposades i els seus motius com per exemple: un gat, una palmera, un pati, un escut, un edifici medieval, un amic des de dalt, una fotografia moguda, un objecte que t'agradi des de molt a prop, un paisatge, una font, el riu Guadalquivir, una torre, un rellotge etc..

Totes les fotografies tenen el seu perquè al darrera i totes les intencions són molt interessants i útils per al projecte.

Es creu important mencionar també aquesta explicació a una pràctica realitzada encara que no sigui una dinàmica a tractar per aquest projecte en concret.

Proposa fotografiar quelcom que faci bona olor. Explica que així s'incita a materialitzar en el sentit de l'olfacte per mitjà de la fotografia ja que es pot provocar el record l'allò intangible. Amb aquest tipus d'exercicis s'explica als nois com plasmar l'amor, la felicitat, el dolor i tots aquells sentiments i emocions que són molt difícils de descriure verbalment. La presa de consciència sensorial (olors, sabors, tacte...) pot ser utilitzada com a motor de la creativitat. Comenta que la fotografia no és una activitat artística únicament visual, sinó que altres sentits poden entrar en joc i barrejar-se.

Conclou amb que és sorprenent la varietat de resultats que es poden obtenir i la capacitat que tenen aquestes persones i que no coneixem.

Aquest cas i tot el que la Diana explica ajuda molt a concretar dinàmiques que es volen realitzar en el projecte i a descartar les que es creu innecessàries.

4.2.5 NWY? (Nos Why Not?)

Aquest cas en especial no es basa en un projecte de fotografia participativa, sinó que es tracta d'una agència de fotògrafs amb discapacitat intel·lectual. Es vol incloure aquest cas en el treball, encara que no es tracti de metodologia participativa, ja que és poc comú trobar una agència en la que els fotògrafs parteixen aquesta malaltia i es creu que és important analitzar-la.

Per a fer-ho, s'ha volgut investigar més de prop aquesta agència i s'ha parlat amb Felipe Alonso fundador de l'agència. A partir d'aquesta entrevista es precedeix a parlar d'aquest referent amb informació de primera mà.

NWN? és l'acrònim de Nos, Why Not? (Nosaltres, per què no?) I, com ells mateixos es defineixen, és un "lloc de trobada per a les persones amb discapacitat intel·lectual, interessades en la fotografia." El projecte va sorgir arrel de la crisi del fotoperiodisme que incitava a reinventar la fotografia. Analitzant diverses opcions, es decidiren per crear una agència de fotògrafs amb discapacitat intel·lectual per diversos motius.

Comenta que és una oportunitat per a oferir a les persones amb aquesta discapacitat la possibilitat de tenir experiències a l'abast de molt pocs com per exemple estar a prop de personatges importants. Això els dona un apoderament per el paper protagonista que reben respecte al seu entorn i la visibilitat que reben en la societat.

Ja en un terreny més professional i mirant cap al futur, parla de que quan l'agència sigui autosuficient, permetrà a uns fotògrafs amb discapacitat intel·lectual tenir un mitjà de vida, i així una inclusió laboral diferent a les que coneixem. En comptes d'oferir treballs manuals i monòtons, serà una professió creativa i amb treballs diferents cada dia.

En definitiva, parla de l'agència com una opció que ofereixen a les aquestes persones per a que elles puguin prendre decisions i ser protagonistes de la seva vida i a ser feliços.

Per a aconseguir el funcionament de l'agència la dinàmica que segueixen és formar en la fotografia a persones amb discapacitat intel·lectual i busquen i/o creen les condicions necessàries per a que ells puguin exercir la fotografia acompanyant-los en aquest viatge a la fotografia professional.

Actualment es troben a Santiago de Compostela, A Coruña, Narón (Ferrol), Nigrán (Vigo), Madrid, Sabadell i Terrassa. A través de les associacions que es troben en aquests punts fan la formació a les persones. Aquesta formació va de la mà de fotògrafs voluntaris, normalment fotoperiodistes, que imparteixen les sessions de forma altruista. No tenen un mètode fixe però si disposen d'un acompanyament al principi.

També comenta que a través de les xarxes socials col·laboren amb diferents parts del món i han pogut replicar els seus projectes des de llocs com Uruguay o Argentina.

Pel que fa a les persones amb discapacitat intel·lectual que hi formen part comenta que accedeixen a ells a través de les associacions. Han donat i estan donant formació a 120 persones amb aquesta discapacitat, i 4 d'elles, a més, són invidents.

Últimament treballen altres opcions com tallers de fotografia amb persones amb i sense discapacitat a través d'acadèmies de fotografia i cursos patrocinats per fundacions.

Els objectius dels que parla que ha experimentat es recullen sota aquesta enumeració:

- Adquirir cultura i educació visual
- Millorar la retenció i l'atenció
- Practicar l'anàlisi i el treball en grup
- Tenir un mètode de comunicació vàlid

Tot i així, en aquest projecte, el gran èxit que han aconseguit és el de canviar la vida de varies persones. Per exemple les persones invidents que mai han vist poden sentir els colors a través de la música. La Rosa, una membre del grup, ha aconseguit tenir curiositat per a saber com és el món que la rodeja, fet que abans de començar amb el grup no tenia tant despert.

Amb aquests projectes també milloren la quantitat i qualitat de les seves relacions socials, i resulten més fluides. Persones introvertides, parlen sense cap problema amb desconeguts. Adopten també entre ells una cultura de grup, interessant-se pel treball i pel grup.

A més, obtenen una gran visibilitat al acudir a llocs públics a fer fotografies ja que ells només estaven acostumats a ambients restringits. Aquesta visibilitat els fa ésser coneguts pel món i alhora ells conèixer aquest món.

Resulta un gran assoliment l'increment de la seva confiança al veure que els seus treballs milloren cada dia i que poden arribar a nous objectius. Aconsegueixen una qualitat professional i fan treballs professionals amb la supervisió d'un fotògraf que s'hi dedica. Entre els que s'endinsen més en la fotografia comenta que la seva vida canvia radicalment. Per exemple, en Vicente, amb 57 anys, mai havia agafat una càmera, mai havia sortit de Galícia i actualment ha viatjat a Noruega per a presentar el projecte. Una frase d'ell és "abans de conèixer la fotografia, caminava, ara passejo".

Testimonis com aquest últim fan que aquesta agència fotogràfica sigui un referent molt important per a aquest treball, encara que no es tracti de fotografia participativa.

Tots els objectius que persegueixen, i que com es pot observar, aconsegueixen són comuns amb el meu treball. Són un exemple a seguir i s'han pres d'exemple per a plantejar objectius i dinàmiques de cara al meu treball.

5. El projecte FotoCapaz

5.1 Definició del projecte

FotoCapaz és un projecte que sorgeix amb una intenció social i que es basa en la metodologia de la fotografia participativa.

La fotografia participativa és una pràctica que es realitza amb un col·lectiu en risc d'exclusió social on se'ls ofereix un coneixement i accés a la tecnologia com a metodologia per treballar certs aspectes de coneixement propi, expressió, de normalització i integració en la societat. Es tracta d'un treball on es prioritzen les dinàmiques que es creen en el context de producció per sobre del resultat final.

En aquest projecte els participants són discapacitats intel·lectuals. D'aquí sorgeix el títol del projecte. FotoCapaz defineix i resumeix aquesta ànima del projecte. Com persones amb discapacitat intel·lectual poden expressar les seves emocions, sentiments i per què no, donar-nos una lliçó moral en poc temps i ser capaços d'usar una càmera de fotos i d'obtenir resultats tan interessants. Es tracta de treure el prefix “-dis” a discapacitat, demostrant que si es parla de fotografia, són individus totalment capaços. La fotografia els ofereix aquesta oportunitat de sentir-se capaços, útils i importants.

Per a aconseguir aquest propòsit, i després d'una llarga investigació sobre la metodologia i projectes realitzats de fotografia participativa, es duu a terme un taller fotogràfic on els participants adquireixen uns coneixements sobre fotografia, utilitzant sempre dinàmiques que, alhora, els ajudin a conèixer-se a ells mateixos, a crear un debat amb els companys i a crear un posterior ressò en la societat. Durant aquest taller s'expliquen nocions fotogràfiques bàsiques i es realitzen dinàmiques. La part pràctica, però, hi predomina. També es realitzen algunes sortides per a fotografiar l'exterior, conèixer altres entorns i veure què destaquen ells i perquè.

Finalment, les fotografies resultants es traslladen a la societat en forma d'exposició fotogràfica per a que tothom qui vulgui escoltar aquestes veus, o descobrir les mirades que mai tenen oportunitat d'accedir.

Durant tot el taller s'enregistra un making of que posteriorment i juntament amb unes entrevistes als participants, formaran part d'una peça audiovisual final. Aquestes entrevistes, a més, són una nova via d'expressió dels participants, on ells mateixos són qui expliquen la seva experiència i tot allò que vulguin dir.

5.2 Participants

Des de l'inici, quan es planteja el projecte, es pensa en diferents col·lectius amb els quals seria interessant treballar. Guanya força la idea de proposar un grup que pateixi alguna malaltia per a utilitzar aquesta vessant terapèutica que pot arribar a tenir la fotografia i que, així, a part d'ésser un projecte final de carrera també els pugui beneficiar i motivar en el seu dia a dia.

Aquesta idea de utilitzar la fotografia participativa amb malalts no s'ajusta del tot a la idea d'ésser un col·lectiu en risc d'exclusió social, ja que segons quina malaltia l'individu pot portar una vida, en certa manera, normal i no pateix grans rebutjos de la societat. Per tant, es pensa que seria interessant pel fet de conèixer aquella malaltia de primera mà a través de fotografies però es vol anar més enllà. Així doncs, i després d'investigar i veure que són escassos els projectes nacionals duts a terme amb aquest col·lectiu, es decideix combinar les dues propostes i s'escull treballar amb persones amb discapacitat intel·lectual. Aquestes persones, doncs, estan afectades per una discapacitat que a més, les aparta de la societat creant a vegades un cert rebuig per part d'aquesta. Són uns destinataris perfectes per a una metodologia com aquesta, la qual els donarà veu, els beneficiarà en la salut i els farà sentir útils i vius.

Un cop decidit el col·lectiu es decideix buscar associacions de persones amb discapacitat intel·lectual per tal d'aprofitar els coneixements dels professionals que hi treballen i que coneixen als seus membres i saben qui pot ésser adient per a un projecte com aquest. Es descarta per complert la opció de buscar a persones individuals que pateixin la malaltia ja que és molt més senzill accedir a elles a través d'una institució sota la qual ells estiguin protegits i es pugui col·laborar de manera voluntària ajudada per els professionals.

5.2.1 L'associació: APRODISA

L'associació que finalment s'interessa per el projecte és APRODISA, una entitat d'atenció a persones amb discapacitat intel·lectual, creada l'any 1993 amb finalitat social i sense ànim de lucre. L'entitat està situada al c/ Ricart 41 de Sant Adrià de Besòs, inscrita amb el número 14351 de la secció 1ª del Registre de Barcelona de la Direcció General de Dret i d'Entitats Jurídiques.

Els seus objectius són la promoció de tota mena de Centres, establiments, accions i activitats destinades a l'atenció i millora de la qualitat de vida de les persones amb disminució psíquica, per fomentar l'autonomia personal i social, vetllar i promocionar la defensa dels seus drets. Especialment tindrà cura de la formació professional de la persona amb discapacitat intel·lectual i la seva integració laboral, així com de l'atenció residencial i social.

A l'any 1997 APRODISA crea el CET (Centre Especial de Treball -Taller Aiguada) com a servei laboral depenent de l'entitat. Els destinataris són persones majors de 18 anys amb discapacitat intel·lectual. Certificat de disminució mínima d'un 33% i una valoració de l'EVO (Equip de Valoració i Orientació a la discapacitat). Aquest desenvolupa la seva activitat productiva de dilluns a divendres en una franja horària flexible en torns de matí i tarda segons necessitats.

Aquest col·lectiu té dificultats d'incorporació al mercat laboral ordinari. Un percentatge considerable dels treballadors provenen d'un entorn familiar de rentes econòmiques baixes amb una notable desestructuració social i amb una situació laboral difícil a l'actualitat.

Pel que fa a l'àrea productiva tenen una secció de manipulats, una secció de distribució de correspondència i bustiada, serveis a la comunitat i una secció de brigada de neteja de comunitats i locals. A aquesta última activitat hi contribueixen els membres del projecte.

Per tal de treballar els objectius sociolaborals dels treballadors en el servei productiu l'entitat continua recolzant la idea de mantenir un equip multi professional USAP (Unitat de Suport a l'Activitat Professional), per tal de donar suport als treballadors/es . La intervenció de l'equip USAP es concreta en el conjunt d'activitats destinades a

afavorir la incorporació, adaptació i manteniment dels treballadors i treballadores al lloc de treball mitjançant els suports necessaris.

Segons normativa vigent 8 l'equip professional qualificat en el Centre Especial de Treball està integrat per un pedagog/a, un/a Assistent Social, dos educadors de suport, un monitor industrial i un tècnic de Grau Mitjà en la distribució de ratis establertes a la legislació. Aquest equip de professionals és qui ha proposat als participants que participen en el projecte de fotografia participativa, ja que els han cregut capaços i interessats formar part d'una proposta com aquesta.

APRODISA, també té un altre centre anomenat COSAB (Centre Ocupacional Sant Adrià de Besòs) destinat a persones amb discapacitat intel·lectual que estan en edat laboral i el seu grau de disminució és igual o superior al 65%.

Després de fer una reunió amb els professionals on se'ls fa una presentació del projecte, les sessions, la durada, i l'objectiu, mediten i debaten sobre possibles candidats i proposen tres participants del CET. Comenten que accedir al centre COSAB és més complicat ja que es tracta d'un centre de dia on hi ha activitats organitzades i on els membres no tenen grau d'autonomia i tot està regulat per els caps de la institució. En canvi, els membres del CET tenen una jornada laboral que acaba al migdia i que els permet tenir tota la tarda i caps de setmana lliures, a excepció d'alguna activitat d'oci, i que poden dedicar a aquest taller. A més, són persones més autònomes que poden viatjar soles i gaudir d'aquesta llibertat que facilita molt el taller.

Un cop analitzades les possibilitats dels participants, es fa una reunió amb ells on hi són presents els professionals del centre, i junts se'ls proposa la idea. Es mostren entusiasms i involucrats en el projecte.

5.2.2 Els participants

Els tres membres són persones adultes d'edats compreses entre 40 i 45 anys amb autonomia per a decidir de manera personal i lliure participar en aquest projecte. Comptant sempre amb l'aprovació de familiars o tutors legals els quals estan informats contínuament i segueixen el procés i hi estan d'acord amb tot el que aquest comporta.

A continuació es presenta una fitxa de presentació dels participants

5.2.2.1 Maribel

La Maribel nascuda l'any 1970, té un 81% de discapacitat intel·lectual.

Pateix Síndrome de Crouzon una malaltia que presenta una fusió crani-facial anormal ja que uneix alguns dels ossos del crani i de la cara. Aquesta fusió afecta a la forma del cap, l'aparença de la cara i la relació entre les dents. En ella es poden apreciar totes aquestes malformacions que a més li produeixen contínues cefalees que li causen molèsties.

Pel que fa a l'aparença del cap pateix Turricefàlia que degut a un predomini de la fusió de la sutura coronal fa que el cap creixi amb forma de torre. També pateix el denominat Síndrome d'Apert, una malaltia genètica en la qual les sutures entre els ossos del crani es tanquen més aviat de lo normal, afectant la forma del cap i la cara, una afecció anomenada Craneosinostosis. Pateix altres alteracions facials com Hipoplasia del terç mitjà facial, ulls sortits, llengua gran i paladar ogival. Actualment porta un control neurològic a la Vall d'Hebron.

Pel que fa als ulls té dèficit visual i presenta un moviment incontrolat i involuntari dels ulls anomenat Nistagmus.

Li manquen dits de les mans i peus i els altres els té fusionats. Aquesta malformació congènita respon al nom de Sindactília.

A més a més té l'esquena desviada i un problema de malucs ja que té una més alta que l'altre i desgast de l'ós. Per aquest motiu no pot romandre molta estona d'empeus ja que es cansa i nota dolors.

Com es pot observar i encara que ella posseeix molta capacitat cognitiva, totes les malformacions físiques li generen inestabilitat emocional ja que és evident la diferència respecte als altres a nivell físic.

Si parlem de la vessant psicològica, porta un seguiment controlat. Té inestabilitat emocional. És de caràcter fort i encara que és més que evident la seva capacitat de superació, no accepta les derrotes ni els errors. Inverteix molta emoció i entusiasme en les coses i quan no es veu capaç o no surten com desitjaria es frustra.

Actualment viu amb els pares que són els seus tutors legals, però aquest es fan grans. No està incapacitada judicialment.

5.2.2.2 Carmelo

En Carmelo, nascut l'any 1973, té un 65% de discapacitat intel·lectual. A més pateix trastorns de conducta.

És orfe de mare i actualment viu amb el seu pare que té l'edat de 74 anys. Això comporta que necessita unes atencions especials per a la seva avançada edat i és ell qui li proporciona. La seva germana viu fora.

És molt conegut en el seu barri i això li proporciona una certa socialització i el fa sentir bé. Li aporta una sensació d'acceptació i integració molt important. A més té la capacitat d'orientar-se en l'espai si es tracta del seu entorn.

En Carmelo té una capacitat d'abstracció molt reduïda, li costa entendre aquests conceptes. Per contra, és destacable la seva habilitat general amb les coses. Degut als factors socials té una personalitat inestable i insegura.

Disposa de baixa capacitat per a llegir i escriure. No està incapacitat judicialment.

5.2.2.3 Pepi

La Pepi és nascuda l'any 1975. Té un 69% de discapacitat intel·lectual.

També pateix d'asma i epilèpsia. Els seus pares són morts i la seva germana és la seva tutora legal i qui es fa càrrec d'ella. Necessita aquesta tercera persona o barem de mobilitat per a prendre decisions. Està incapacitada judicialment de manera total ja que té limitada la capacitat de comunicació, administració de bens, entre d'altres.

Tot i així viu en un pis tutelat amb tres noies i disposa d'una certa independència pel que fa a la seva vida i autonomia. Encara que és una persona que es desorienta a l'espai.

Té capacitat per escriure i llegir.

Gaudeix del programa de suport a la llar que li ofereix com ajuda la Generalitat.

5.3 Metodologia i Desenvolupament

El procés seguit per a dur aquest projecte varia d'una estructura estàndard dels projectes audiovisuals en general ja que els passos a seguir depenen d'unes terceres persones i el que aquestes aportin al projecte. És a dir, una nova aportació per part dels participants, la seva resposta davant les activitats proposades o els seus resultats poden canviar tota la metodologia pensada prèviament en un procés de preproducció. Així doncs, en aquest apartat, es presentaran els passos seguits per a dur a terme el projecte, la seva metodologia i disseny d'una manera adaptada a les peculiaritats i característiques de cada etapa.

Es segueix el següent procediment:

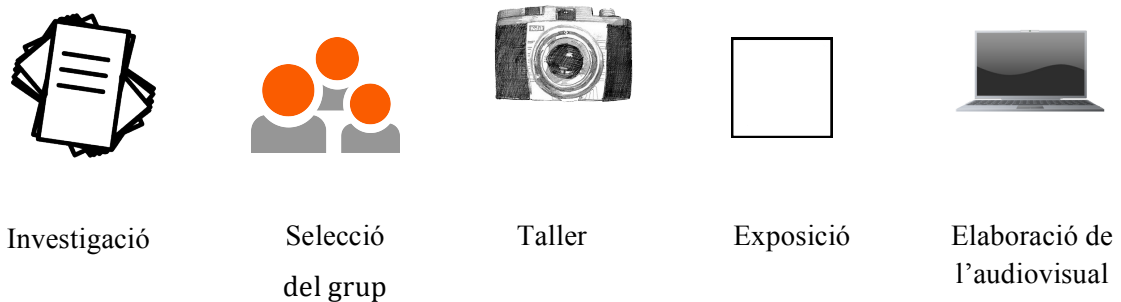

Fig 5.1 Esquema visual del procés

El projecte es basa en crear un taller de fotografia participativa on un col·lectiu en risc d'exclusió social conegui aquesta eina per a expressar-se. Així doncs, es procedeix a una investigació prèvia sobre la metodologia de la fotografia participativa. Un cop endinsats en aquesta pràctica s'ha de decidir amb quin grup social es treballarà i gestionar-ho. Depenent del col·lectiu escollit es dissenya el taller d'una manera o d'una altra, sempre pendent de variacions que puguin comportar les reaccions dels participants a aquelles dinàmiques preparades i els objectius plantejats. Tot i així, des d'un inici es preveu promoure un ressò d'aquests resultats en forma d'exposició fotogràfica.

I, finalment per a mostrar el procés i resultats humans del projecte, es decideix muntar un audiovisual amb talls de vídeo del taller acompanyat d'una entrevista als participants on parlin de les seves experiències.

A continuació es detalla etapa per etapa el desenvolupament del projecte.

5.3.1 Investigació

Per a introduir-se en el món de la fotografia participativa i conèixer més sobre aquesta pràctica, es comença amb una investigació via web per a veure projectes ja realitzats. S'analitzen diferents projectes amb tot tipus de col·lectiu, de duració, d'objectius i en qualsevol lloc. Es va des d'allò més general, és a dir, qualsevol tipus de projecte que segueixi la metodologia de la fotografia participativa, a allò més concret, veure projectes més relacionats amb el col·lectiu que es treballa.

Després de fer aquesta recerca prèvia i conèixer allò que s'ha fet, i creient que en projectes humans com aquest no és suficient quedar-se amb una informació superficial, es procedeix a conèixer més a fons els projectes contactant amb els seus autors.

Tots els autors contactats mostren totes les facilitats possibles per a donar a conèixer el seu projecte des d'una vessant més personal, comentant anècdotes i apunts que no seria possible saber sense aquesta aportació personal.

A més, contactar amb autors de projectes coneguts i analitzats porta a altres contactes proporcionats per ells qui també han realitzat projectes interessants i que no es coneixien.

Finalment, es va a la exposició fotografia de fotografia participativa 2015 que ofereix el CFD a Barcelona i on tots els projectes que s'exposen són coneguts i analitzats. Així doncs, veure'ls en directe exposats i apropar-se als seus autors, resulta ideal per al treball. A part de veure les exposicions, es va a una primera xerrada que fa la Paula González sobre la seva tesi basada en fotografia participativa on presenta un recorregut per molts d'aquests projectes ja mencionats. Ella també ha realitzat un estudi sobre projectes d'àmbit nacional de fotografia participativa i ha entrevistat els seus autors. D'aquesta manera, a la xerrada comenta punts en comú que ha trobat entre projectes, però destaca que no segueixen una metodologia general sinó que cada projecte és un món adaptat al col·lectiu o a les condicions de vida d'aquest.

A continuació, las CientoVolando, analitzades en aquest treball, també fan una xerrada sobre els seus projectes i la seva manera de treballar. En aquesta es prenen apunts que són el que es presenta en aquest treball en l'apartat de marc teòric. Al finalitzar la xerrada es pren contacte amb elles i es parla una mica del propi projecte i es resolen alguns dubtes. De la mateixa manera, es parla amb altres professionals del sector, o que estan duent a terme un projecte de fotografia participativa i es debaten punts forts i problemes que sorgeixen.

També es fa una inscripció per al seminari de Metodologia de la fotografia participativa amb Pau Coll de Ruido Photo. En aquest seminari es treuen moltes conclusions i anotacions pel que respecta al meu projecte. El seminari es fa en forma de cercle on tots els participants, professionals o no, expliquen les seves inquietuds, els seus projectes realitzats o projectes de futur. Així doncs es posen pensaments en comú i es comparteixen problemàtiques que es solucionen entre tots, o al menys, cadascú aporta la seva. A part, en Pau explica alguns dels projectes realitzats per Ruido Photo però sempre obrint pas al debat i a compartir punts de vista i experiències.

Tota aquesta informació, apunts i recull d'experiències, serveixen per a tenir una guia per a dur a terme el taller i tot el projecte en general.

5.3.2 Selecció del grup

La selecció del grup i les característiques d'aquest queden reflectides en l'apartat 5.2 Els participants.

5.3.3 El Taller

El taller es dissenya des d'un primer moment sota el coneixement de que aquest pot ésser modificat durant el projecte com a conseqüència de l'acceptació o necessitats dels participants.

En un principi es plantegen 9 sessions teòriques-pràctiques d'una hora cadascuna amb una sortida fotogràfica a l'exterior entre els mesos de març i abril.

Finalment, s'han realitzat 10 sessions d'hora i mitja ja que l'ambient de comoditat creixia a mesura que passava la classe i era necessària aquesta mitja hora més de la qual

s'ha tret molt profit. A més, els participants es trobaven tan a gust que no volien marxar i es decideix finalment ampliar aquesta estona.

En comptes d'una sortida s'han dues d'oficials i un dia de taller també es surt a fer retrats a l'exterior durant mitja hora. Aquest canvi que fa que es promogui més la fotografia d'exterior és degut a que ells demanen sortir, els apassiona, per exemple, fotografiar flors, i pel seu compte sempre porten imatges d'exterior més que d'interior així que es decideix incorporar-ho d'una manera més present.

El taller es du a terme al propi estudi fotogràfic per les possibilitats que ofereix i, per tant, s'han de desplaçar. Per a ajudar-los, el primer dia la sessió es realitza en el seu centre de treball on es troben més còmodes per a trencar el gel i on se'ls ofereix un calendari amb els dies, hores i lloc on es faran les altres sessions del taller.

A la següent sessió venen acompanyats d'un professional del centre per a que no es desorientin i trobin l'estudi. Aquest, però, els queda al costat de casa a gairebé tots els membres i això els resulta un benefici.

Les sessions compten amb una breu part teòrica explicada a través d'exemples propis adaptats a la sessió i amb la intenció de facilitar la comprensió dels conceptes; i una part pràctica que és la que ocupa la major part. Ambdues parts es fan a través de dinàmiques, reptes i sempre posant en comú dubtes, idees i opinions.

El temari de les sessions es divideix en els següents punts importants a tractar:

1- Funcions bàsiques de la càmera: aquest apartat és essencial tenint en compte que hi ha participants que no han tocat mai una càmera fotogràfica. Aquest coneixement sobre la càmera es proporciona durant la primera i la segona sessió, intercalant pràctiques i dinàmiques que ajudin a aprendre els botons i el seu correcte funcionament.

S'explica com engegar i apagar la càmera i la importància de no deixar-la encesa perquè consumeix bateria. També com veure allò que sortirà en quadre i disparar. Un cop realitzada la fotografia com veure-la a la càmera per a valorar si ha quedat com s'esperava o és necessari repetir-la. Es comenta que no es toqui el botó que canvia de mode automàtic a d'altres ja que interessa que les facin en mode automàtic.

Aquest procés es fa relativament ràpid. A la segona sessió ja es domina en certa manera la utilització de la càmera i algun participant ja porta fotografies fetes per el seu compte. Per contra altres no recorden com engegar-la i es dedica una part breu a fer un recordatori per a poder seguir.

No s'explica com eliminar les imatges ja que es volen veure tots els resultats, siguin bons o dolents, ja que tots tenen un interès.

Tampoc es donen altres coneixements generals respecte al flash o altres possibilitats que ofereix la càmera. Aquests conceptes s'introdueixen de manera esporàdica en alguna sessió que és necessari utilitzar-ho de manera especial.

2- Composició: regla dels terços, centre d'interès i tipus de plans. Es creu interessant fer una explicació bàsica sobre composició per a que aquells que ja van avançats puguin tenir nous reptes i proporcionar resultats fotogràfics més avançats.

S'explica la regla dels terços amb la intenció de que s'allunyin de la fotografia intuïtiva on allò que es vol destacar es troba just al mig de la imatge. Se'ls explica que els fotògrafs professionals acostumen a fugir d'aquesta imatge típica i que busquen col·locar-lo en altres punts de la imatge. A aquells qui disposen de les divisions dels terços a la càmera se'ls incorpora.

També és important explicar el centre d'interès per a que pensin abans de fotografiar què és allò que volen explicar o a que li volen centrar l'atenció. En aquest moment és ideal utilitzar dinàmiques per a, paral·lelament, parlar d'allò que els interessa o voldrien fotografiar i perquè. A partir d'aquí que plantegin com ho capturaran i destacaran i els companys han d'endevinar què és allò que han escollit i decidir si s'entén i destaca sobre la fotografia.

Per últim dins de la composició també se'ls explica els tipus de plans. Però no es fa d'una manera teòrica on es presenti el nom del tipus de pla i les seves característiques. La qüestió és ensenyar-los a “fotografiar diferent” i a través de diferents perspectives se'ls mostra que no té la mateixa força una fotografia en pla general presa des de davant d'un objecte, que per exemple des de sota, des de dalt, o ressaltant alguna part d'aquest. Així doncs, s'arriben a explicar el picat, el contrapicat i el a ras de terra sense necessitat de mencionar-los com a tècnica.

3- Retrat i autoretrat: Explicar l'autoretrat és un punt clau del taller. L'autoretrat els permet representar-se en aquella manera que es coneixen. Han de decidir com fer-ho. Poden utilitzar els *selfies*, fotografiar alguna part del seu cos que els agradi o vulguin destacar. Aquí es poden conèixer a ells mateixos i demostrar allò que més i menys els agrada del seu aspecte. És important que cada autoretrat que fan, l'expliquin i mostrin el perquè es volen representar així.

Però amb el retrat també s'aconsegueix veure què pensen els uns dels altres. Quan es fan fotografies mútuament s'enfronten a problemes de timidesa i deixen en mans dels altres aquells aspectes d'ells que deprecien o no volen mostrar. Potser un company decideix fotografiar de l'altre aquella part que a ell mai se'l passaria pel cap mostrar perquè la detesta. Això comporta una millora de l'autoestima. S'han de mostrar com són i acceptar les crítiques i les alabances dels companys.

Amb aquestes fotografies s'han d'aprendre a veure a ells reflectits en una imatge i ser capaços entre tots de parlar-ne sense por.

4- Narrativa fotogràfica: Aquesta tècnica s'explica en un moment avançat del taller on ja s'ha decidit de què es vol parlar i s'ha començat a fotografiar-ho. La narrativa fotogràfica els serveix per a explicar una història que tingui un sentit i segueixi un fil conductor. És un concepte difícil d'explicar ja que necessita de molta creativitat per a aconseguir una seqüència d'imatges que al unir-les configurin una història. Tot i així, es creu necessari explicar-ho i que tinguin aquest nou recurs per a comunicar allò que necessiten.

Quan acaba cada sessió, es manen uns “deures” per a la propera, que tenen a veure amb allò après durant la classe. Normalment es dona llibertat total per a aplicar-ho, pensant en aquest objectiu de conèixer-los, i es comenten els resultats a la següent sessió.

També es permet fer fotografies lliures al que vulguin i on vulguin fugint de relacionar-ho amb el taller, és a dir, fotografiar per amor.

Pel que fa a les sortides, es pretén que fotografiïn l'exterior d'una manera més lliure. En aquestes sessions es pot analitzar els seus comportaments fora del taller. En la primera sortida es visita el parc de Diagonal Mar, proposat per ells. Allà hi ha molta vegetació, éssers vius infraestructures que captar. La segona sortida és una proposta pròpia veient

l'entusiasme que hi ha per les flors i les plantes, al parc de Ca l'Arnús i Can Solei de Badalona. Són parcs on destaca l'abundància de plantes, espais de gespa, llacs i flors.

Aquesta teoria barrejada amb la pràctica, les sortides i les dinàmiques, els forma com a fotògrafs a l'hora que amb les excuses de la teoria de cada sessió s'extreu alguna informació sobre ells, sobre la realitat que ells viuen i mostren i els seus interessos.

5.3.2.1 Càmeres utilitzades pels participants

<p><u>Olympus Camedia C-480 Zoom</u></p> <p>Tipus: compacta sense visor</p> <p>4 MP</p> <p>Òptica: 38-144 mm f2.8-4.9</p> <p>Zoom òptic: x3</p>	
--	--

Fig 5.2 Fitxa de Càmera Olympus

Com es pot observar que aquesta càmera és bastant antiga i per aquest motiu disposa de pocs megapíxels. Tot i així té una òptica interessant i una bona obertura de diafragma que permet entrar una bona llum. El zoom òptic desmillora de manera notable la imatge així que no es permetrà abusar del seu ús.

La manca de la falta de visor no és un problema ja que no s'ensenya a fotografiar guiant-se per aquesta manera d'observar.

La càmera funciona amb piles i això permet que el seu propietari no tingui la responsabilitat de carregar la bateria contínuament.

Aquesta càmera és la que ha utilitzat la Maribel durant el projecte.

Al principi es creu que no és la càmera més indicada per a ella ja que degut a les malformacions de les mans, no és adient per el pes i distribució dels botons. Tot i així ha estat ella qui ha decidit utilitzar aquesta i era important .

<p><u>Praktica DCZ 12.1</u></p> <p>Tipus: compacta</p> <p>12.1 MP</p> <p>Òptica: 38-144 mm f3.1-5.6</p> <p>Zoom òptic: x3</p>	
--	--

Fig 5.3 Fitxa de Càmera Praktica

Aquesta càmera és amb la que ha practicat en Carmelo. És la més nova. Com es pot observar és la càmera que disposa de més megapíxels. La obertura de diagrama és bastant bona encara que no arriba a ser tan lluminosa com l'anterior. El zoom òptic pot ajudar en alguna situació concreta a apropar-se al subjecte, però no se'n recomana l'ús. És molt manejable ja que pesa molt poc i aquest és un aspecte positiu. No disposa de visor però no suposa un problema per al projecte. També aquesta càmera funciona amb piles i per tant crea una responsabilitat menor que si es tractés de bateria.

En Carmelo la tria per disseny i perquè pesa poc. Li acaba resultant molt còmode durant tot el projecte encara que té petits problemes puntuals amb el botó d'engegar degut a la seva petita mida.

<p><u>Sony Cyber-Shot DSC-W170</u></p> <p>Tipus: compacta</p> <p>10.1 MP</p> <p>Òptica: 28-140 mm f3.3-5.2</p> <p>Zoom òptic: x5</p>	
---	--

Fig 5.4 Fitxa de Càmera Sony

La càmera disposa d'un nombre de megapíxels bo. L'òptica és bastant específica d'una càmera compacta. Pel que fa a l'obertura es troba en un rang bastant limitat. El zoom òptic, però, és molt complert encara que no sigui essencial ni especialment útil per al projecte del qual es parla. Aquesta càmera sí que disposa de visor, però no s'explica als participants per tal de no confondre.

Per a la seva càrrega s'utilitza una bateria i aquest fet fa que sigui més complex a l'hora d'explicar. Tot i així, la Pepi, qui utilitza la càmera durant el projecte, entén perfectament el sistema de càrrega i acostuma a dur-la carregada a les sessions.

L'únic inconvenient que es troba la Pepi, és que la càmera disposa de molts botons que accedeixen directament a diferents funcions, i això a l'hora de manejar-la fa que els toqui sense voler i es desconcerti.

Totes les càmeres van equipades amb les seves respectives fundes i els noms dels propietaris per a evitar pèrdues. Tot i així no ha estat cap problema aquesta possibilitat.

5.3.4 Projecte final

Com a tot curs o taller s'idea crear un projecte final. Aquesta idea també parteix de les ganes de veure com aquests membres interpreten una frase, o un tema en particular que ja se'ls dona prèviament, com s'expressa cadascun. De fet aquests és un dels objectius principals del projecte en general, que s'expressin a la seva manera i veure aquests diversos punts de vista, conèixer-los a través de la fotografia.

Es dona la possibilitat d'escollir aquest tema, si serà una frase, una dita, un sentiment, una cançó, etc. Els participants sense dubtar-ho escullen treballar una cançó. Es comencen a plantejar cançons que els agraden però no arriben a un acord així que demanen que esculli jo la cançó. Les cançons que proposen, a més, són de caire comercial amb frases amb poc missatge o amb un missatge poc adequat o trist.

Per a no fer-se partidària de cap de les propostes, es decideix buscar una cançó que aportí un missatge positiu i que tinguí quelcom a veure amb el projecte. A més és important que tinguí frases no gaire abstractes per tal de facilitar-los la feina a l'hora de trobar una fotografia que les representi.

Finalment es troba la cançó "Tu Oportunidad" del grup Taxi. Una cançó que ja només amb el títol explica que s'obre una nova oportunitat als participants per a expressar-se d'una manera diferent. Aquesta cançó s'escull degut a que té un missatge molt positiu i que parla de la superació i les ganes de viure i de fer coses. Es creia molt adient per a treballar. Era una excusa per a poder parlar d'aquestes frases i veure el que pensen, que es creï debat i les intentin plasmar amb imatges.

La cançó té frases bastant intuïtives i explícites per a fotografiar però també en té d'abstractes que ajudaran a veure la capacitat d'abstracció dels nois i com ho interpreten. També disposa de trossos instrumentals que també se'ls proposa que omplin amb fotografies del que la melodia els transmeti.

No es pretén que es fotografiïn totes les frases ja que s'és conscient de la dificultat, però resulta com un fil conductor gràcies al qual sempre tindran una tasca a fer i en la que recolzar-se.

5.3.5 Dietari de sessions

Primera sessió

La primera sessió realitzada el 12 de Març està destinada a conèixer els participants amb profunditat pel que fa a les seves inquietuds. Aquesta trobada es realitza al seu centre de treball amb la finalitat de començar el projecte dins del seu àmbit en el qual es troben còmodes i segurs i per tant més oberts al diàleg.

La sessió dura una hora i mitja en la qual es comença per una breu presentació individual dels participants i de la instructora. Aquesta es presenta com a persona individual juntament amb les seves inquietuds i explica els objectius i dinàmica d'aquest projecte que engega.

Els participants parlen de la seva vida, de les seves edats i d'allò que esperen del curs.

La Pepi reconeix que mai a la vida ha fet una fotografia i es mostra entusiasmada per a realitzar-ne una. Aquest detall és molt impactant ja que es parla d'una persona que amb 40 anys no ha disparat mai una càmera i, per tant, no ha experimentat aquesta sensació ni possibilitat de captar allò que la identifica.

Es mostra amb il·lusió, com si d'una nena es tractés, atemorida per saber si serà capaç o no de realitzar aquest projecte.

En Carmelo es mostra molt extravertit i ens explica moltes coses de la seva vida, fet que ja ens endinsa cap a l'objectiu de que s'expressin. Pel que fa a la fotografia diu que només ha fet un parell o tres de fotografies a la vida i sempre a través de la càmera pertanyent al telèfon mòbil (que es pot observar que és antic i per tant les imatges que es poden obtenir són molt bàsiques i de molt baixa qualitat).

Així doncs mai ha tocat una càmera fotogràfica i se'l veu desitjós d'aprendre.

Per últim la Maribel sorprèn explicant que és una apassionada de la fotografia en la mesura que pot. Tot i les seves malformacions a les mans, té aquesta habilitat de poder disparar i reconeix que ha utilitzat càmeres fotogràfiques. Mostra molt d'interès per a començar el curs i treure'n un profit.

Un cop finalitzades les presentacions es passa a la pràctica. La repartició de les càmeres es fa mostrant-les i deixant que els participants escullin per tal de no mostrar diferències ni que es sentin ofesos per la càmera que se'ls ha adjudicat.

Un cop càmera en mà s'aprèn a engegar-la com a eina bàsica i indispensable. Un cop s'ha provat d'engegar i apagar correctament varis cops, es passa a mostrar com disparar. S'indica el visor i el botó a prémer. Cada participant realitza la seva primera fotografia del projecte. En el cas de la Pepi, la seva primera fotografia de la vida, moment molt important per a ella i on tots l'animen i li presten atenció.

No costa gaire estona que els participants entenguin aquestes funcions bàsiques. De moment no es vol aprofundir en res més. Només se'ls ofereixen uns breus exemples de com captar el subjecte per a que sigui una fotografia interessant. I per últim com poder visionar aquestes fotografies dins la càmera per veure si el resultat agrada o no.

Es posen a fer-se fotografies entre ells sense parar mostrant així una gran acceptació i entusiasme i ja demanen poder aixecar-se i fotografiar tot allò que trobin per davant.

S'ofereix un peluix que farà de model i se'ls proposa que li facin fotografies allà on vulguin i com vulguin. Sorprèn la primera reacció d'una de les participants la qual explica que se li ha de posar primerament un nom per a poder-la identificar i fer-li fotografies. Es creu que és una reacció digne de deixar constància ja que mostra aquesta necessitat d'identificació que de moltes maneres es vol treballar amb aquest projecte.

Un cop decidit el nom, ara sí, li busquen un fons agradable al peluix i comencen a disparar. Uns d'una manera més tímida des de lluny, altres ja s'apropen per a que se li vegi bé la cara.

Quan passa una estona, una de les participants demana de fotografiar el peluix per tot el centre amb aquells logotips o icones del centre d'APRODISA. Aquí una altre mostra d'aquest sentiment de pertinença i de què es el que es vol plasmar. La proposta és

totalment acceptada i els participants es mouen pel centre i fotografien aquells racons que són més importants per a ells ja sigui amb el peluix o sense.

Quan acaba aquesta pràctica es torna a la sala, es visualitzen les imatges de cadascú i es comenten.

Amb aquesta bona sensació es conclou la sessió i es planteja com a deures que s'emportin la càmera i facin fotografies del seu entorn, d'allò que vulguin per al proper dia.

Els participants es mostren agraïts i entusiasmats.

Segona sessió

La segona sessió es realitza el dia 19 de març ja a l'estudi fotogràfic instal·lat al garatge de la instructora del projecte. Té la duració d'una hora i mitja.

Com a primer fet ja és important que els nois recordin la direcció i mostrin una puntualitat. I, obviant alguna distracció sense importància, es compleix.

Els participants descobreixen l'estudi i s'adapten al nou lloc on rebran les classes.

Abans de res, mostren amb entusiasme algunes de les fotografies que han pres. La Maribel porta un bon nombre de fotografies realitzades. A causa de la seva obsessió per a la perfecció ja demana saber com s'esborren les imatges que no li agraden ja que explica que li fan nosa a la càmera. En Carmelo en porta dues molt ben fetes, preses en una excursió que decideixen fer la Maribel i ell pel seu compte per a provar les càmeres. Aquest fet deixa entreveure una il·lusió i interès per el projecte.

La Pepi, en canvi, exposa que no es veu capaç de fer fotografies sola. N'ha fet algunes sense un enfoc clar. Només s'extreuen un parell on apareixen les seves companyes de pis que es podrien admetre com a vàlides. Tot i així demostra que ha estat capaç d'engegar la màquina i disparar.

Es fa un breu recordatori de les eines i botons bàsics de la càmera i es continua amb la sessió.

El tema que es tracta és la composició però d'una forma més fàcil es fa titular "Como fotografiar diferente". Amb aquest títol el que es pretén es donar un concepte bàsic del

que es vol explicar. Es parla de que s'aprendrà com fer fotografies ben fetes i diferents a les que qualsevol pot fer.

En aquest tema i seguint una presentació digital, es comença parlant de la regla dels terços sense utilitzar aquest nom. El que es mostra són dues imatges, una centrada i l'altre no, amb la divisió dels terços incorporada per a poder explicar que en quins sectors d'aquestes divisions pren més pes una fotografia. Un cop entès, se'ls configura la càmera per a que aquesta indicació aparegui i puguin aplicar-ho. Això és possible en totes les càmeres menys en una per la seva antiguitat.

En relació, es comenta el concepte de centre d'interès per a fer-los veure que allò que volen mostrar ha de quedar clar en la imatge. Es mostren diferents imatges per tal de que identifiquin en centre d'interès i assimilin el concepte.

Per últim, es parla dels diferents punts de vista o angles que pot prendre una foto. S'explica, sense mencionar els termes tècnics, el picat, el contrapicat i el a ras de terra. Amb aquests punts de vista i els seus respectius exemples el que s'intenta es fer-los veure que no sempre s'ha de fer una foto de manera frontal sinó que hi ha diverses maneres que fan que una foto sigui diferent i interessant per el seu angle.

Un cop s'assegura que els conceptes estan interioritzats es proposa que proporcionin fotografies amb aquestes regles aplicades.

Els participants al principi no surten de la fotografia típica i bàsica però una d'elles comença a estirar-se a terra per a aconseguir un punt diferent i a partir d'aquí tots intenten buscar el seu propi enfoc.

Els resultats són interessants en quant als punts de vista però sobretot allò que han escollit per fotografiar. Es repeteixen les fotografies a ells mateixos, a pelutxos o a figures.

Fig 5.5 Resultats punts de vista

Fig 5.6 Resultats punts de vista

D'aquí podem extreure aquesta intencionalitat per a representar quelcom amb identitat i no senzillament un objecte qualsevol.

Es passen les fotografies i s'escull entre tots aquelles que es creu que són més diferents i interessants.

S'acomiada la sessió amb un pastís d'aniversari per a la Pepi que compleix 40 anys on els seus companys prenen les fotografies bufant les espelmes i captant fotografies des de punts de vista diferents tal i com s'ha treballat a la sessió.

Fig 5.7 Resultats punts de vista

Tercera sessió

En aquesta sessió realitzada el dia 26 de març, d'una hora i mitja de duració es comença per un visionat d'imatges que voluntàriament aporten els participants.

A continuació, es centra la sessió en parlar del projecte final dels alumnes dins d'aquest projecte. Se'ls mostra la cançó escollida per a realitzar les fotografies. Es repeteix

contínuament fins que ells comencen a taral·lejar-la i es mostren receptius. Se'ls proporciona un Cd' amb la cançó i a alguns se'ls hi posa al mòbil per a que puguin escoltar-la sempre. També se'ls reparteixen fulls amb la lletra per aquells qui saben llegir i per a qui no també per tal de que pugui ésser ajudat per algun familiar o amic. Així tenen tot el material per anar-la interioritzant i pensant en allò que els evoca.

Es comencen a aïllar frases de la cançó i es prenen les primeres imatges sobre aquestes.

El concepte costa d'assimilar ja que algunes frases fan al·lusió a conceptes abstractes o situacions que no resulta fàcil pensar com capturar-les amb una càmera.

Es treballen frases com "Es tu motor, el sueño que hay dentro de ti" on tots els participants opten per a fotografiar un vehicle fent referència objectivament a aquest motor. En aquest moment es decideix posar alguns exemples de com interpretar d'una manera més personal aquestes frases. Es comença a treballar en aquest àmbit de la creativitat obtenint resultats interessants i positius.

La sessió conclou amb la petició de que durant la Setmana Santa, on tots tres viatgen a un hotel junts, captin fotografies sobre el que aquesta cançó els inspire.

Quarta sessió

La quarta sessió es realitza el 9 d'abril i té la duració d'una hora i mitja. A aquesta, no hi acudeixen tots els participants. La Pepi ha decidit que no volia venir.

Així doncs, es fa la sessió amb la Maribel i en Carmelo.

El primer és veure aquelles imatges que han fet durant les vacances de Setmana Santa.

S'ha estat en contacte tot aquest temps via mòbil i es coneix que sí que han utilitzat la càmera tal i com es va demanar. La Maribel sorprèn amb 300 fotografies del viatge i d'altres assumptes, bastant interessants. En Carmelo ha fet alguna fotografia però comenta que la càmera va deixar de funcionar. El problema no era més que falta de piles. Es miren les fotografies entre tots i es comenten les millors assolides i allò que encara es pot treballar més.

En aquesta sessió es parla del retrat i l'autoretrat. Amb un seguit d'exemples s'explica els diferents tipus de plans que es poden aconseguir amb un retrat. Es parla de pla sencer, americà, mig, curt, primer pla i pla detall, sense utilitzar específicament aquests

termes. S'explica que qualsevol fotografia en la que aparegui una part del cos o quelcom que identifiqui de manera directa o indirecta la persona, es pot considerar retrat.

Es decideix sortir a un parc prop de l'estudi a fer proves de retrats i autoretrats.

Fig 5.8 Resultats autoretrat

Fig 5.9 Resultats autoretrat

Cinquena sessió

Després de molt investigar sobre les causes de la indisposició de la Pepi a la sessió anterior, i comptant amb que la Maribel també havia alarmat amb deixar el taller, es decideix parlar amb els pedagogs del centre i amb ells mateixos per a trobar el problema i posar-hi solució. S'arriba a la conclusió que no hi ha cap problema amb el taller en si sinó que és tal la competitivitat de “a veure qui fa més i millors fotografies” que s’ha traslladat a una petita disputa entre les dues participants que els fa sentir malament i provoca aquestes cridades d’atenció per a rebre ànims i bones paraules.

Un cop coneguda la causa s’actua de la manera que s’indica per part dels professionals per tal d’aconseguir parlar i aclarir les coses amb elles. Tot queda solucionat.

Així doncs es realitza la cinquena sessió en la es compta amb tots els participants altre cop entusiasmats. Aquesta sessió dura unes dues hores ja que es fa una sortida per a fotografiar. Amb transport públic es va a un parc de Barcelona per tenir més paisatges que captar.

Allà es recupera el tema del retrat i autoretrat i es prenen imatges d’aquest. També es posa en pràctica temes ja estudiats com els punts de vista i la composició. Finalment, i agrupant tots aquests coneixements es treballa el tema de la cançó del projecte final,

demanant als participants que aprofitin el paisatge per fer fotografies d'allò que els evoca.

Sisena sessió

Durant una hora i mitja s'ha seguit tractant el tema del retrat i l'autoretrat ja que és un punt fort de la teoria perquè els ajuda a mostrar-se i a conèixer-se a ells mateixos i als altres. En aquest cas, però, s'ha fet de manera més "professional" ja que s'han realitzat fotografies d'estudi amb un fons blanc i un equip de flaixos.

S'han treballat tot tipus de plans i els participants han deixat volar la imaginació i han ofert tot tipus de poses de model. Les rialles i moments divertits han estat els protagonistes de la sessió. Els resulta molt graciós veure als seus companys tan desinhibits i bolcats amb la pràctica.

La Maribel que té dificultats per estirar-se al terra i aixecar-se, només ha fet que tirar-se i fer posicions gracioses per a que els seus companys la fotografiessin i riguessin.

En un moment de la sessió, han utilitzat una càmera rèflex amb ajuda per a realitzar un parell de fotos d'algun company que tinguessin més qualitat.

Aquest fet els ha entusiasmat molt i han aconseguit uns resultats dels que es senten orgullosos.

Fig 5.10 Tríptic retrats

S'han analitzat les fotos i en conclusió s'ha extret que queden molt bé a la càmera, reflexió que compleix un dels objectius principals del projecte: que es sentin bé amb ells mateixos i aprengui'n a mirar-se. També comenten que surten més afavorits quan es

nota que es diverteixen o quan somriuen que no pas en aquelles posicions forçades o serioses.

Admiren i valoren la qualitat de les imatges que han captat amb la càmera reflex i diuen que semblen d'anunci.

Ha estat una pràctica amena i divertida de la que surten amb una bona sensació.

Setena sessió

A aquesta sessió la Maribel arriba alarmada ja que pensa que ha espatllat la càmera quan el que realment ha passat és que ha superat les 600 fotografies i s'ha esgotat la targeta. Se li explica i això fa que es despreocupi i es senti orgullosa.

Després de l'última sessió de retrat d'estudi i del seguit de sessions que s'han realitzat es descobreix que la música els ajuda molt a treballar i els entusiasma en general. Tant és així que en aquesta sessió d'una hora i mitja del 16 d'abril, es decideix provar de fer un "experiment". Es situa als participants en el fons blanc de l'estudi i se'ls ofereix un micròfon proposant-los que mentre els seus companys el fotografien ells han de cantar una cançó o sentir la música. La proposta els emociona totalment i tots volen començar.

Se'ls pregunta per una cançó que dominin la lletra per a que puguin cantar-la i sentir-la.

En Carmelo escull "Caminando por la vida" de Melendi ja que és de les seves cançons preferides i porta cantant-la des que el curs va començar. Només sonar la música ja comença a donar tot d'ell mateix, cantant i ballant al ritme de la música. Les seves companyes no poden parar de riure ja que el veuen tan feliç i fent quelcom que no acostuma a fer en el dia a dia que els provoca el riure.

Fig 5.11 Resultats retrat amb música

Fig 5.12 Resultats retrat amb música

Així doncs, rient tota l'estona el fotografien de moltes maneres diferents mentre ell està en el seu món de cantant professional.

S'ha de dir que fa una actuació molt bona, amb una veu amb forces possibilitats i sap de memòria tota la lletra.

La Pepi dubta entre moltes cançons a triar ja que explica que cantar és una passió per a ella i que es passa el dia amb música. Al final es decanta per "Se fue" de Laura Pausini i mostra una sensibilitat i tendresa amb la seva manera d'expressar la cançó, que emociona a aquells qui fotografien.

Fig 5.13 Resultats retrat amb música

Fig 5.14 Resultats retrat amb música

Els companys bocabadats segueixen fotografiant. Aquest cop sembla que no es volen apropar a ella amb la càmera mentre canta ja que ha creat un espai tan íntim que fa respecte trencar-lo.

La Maribel, fins al moment, semblava que no s'animaria a la pràctica ja que no és tan oberta a aquest món més expressiu. Però sorprèn escollint "Cruz de Navajas" de Mecano. Amb un to més fluix i íntim va defensant la cançó i els seus companys semblen feliços de veure-la així. Mentre fotografien també van cantant i es diverteixen.

Fig 5.15 Resultats retrat amb música

Fig 5.16 Resultats retrat amb música

Després d'haver defensat cadascú la seva cançó, es posen d'altres i repeteixen durant uns minuts la sessió anterior de fotografia d'estudi. Amb aquesta pràctica el que es pretén és veure com es senten més còmodes, si en la sessió d'estudi més freda amb connotació de models o en aquest ambient més distès. La veritat que la música crea en ells una felicitat que queda reflectida en les seves expressions i en la seva expressió corporal a l'hora de posar.

Un cop acabades les fotografies es visualitzen dins d'un entorn de riures i de recordar com s'ho han passat.

No volen marxar de la sessió i demanen si poden interpretar alguna cançó més els tres junts i s'estén la sessió una mica per a que segueixin gaudint. S'aprofita per a gravar aquests moments tant importants i divertits per a l'audiovisual final.

En aquesta sessió es treu la conclusió de que la música és un altre art per mitjà del qual es poden expressar i que barrejant-la amb la fotografia s'obtenen uns resultats d'expressió pròpia increïbles i inimaginables abans de començar el projecte.

Vuitena sessió

Aquesta sessió és improvisada, és a dir, no estava planificada però els participants a la sessió anterior comenten que aquell cap de setmana sortiran a fer fotografies junts i es decideix acompanyar-los per a guiar-los. Així doncs el diumenge 19 es fa una sortida de dues hores de duració aproximada a "Can Solei" un parc de Badalona. Com era una sortida que havien proposat ells per si mateixos es tracta de que no sembli tant una classe sinó que vagin posant en pràctica tot allò après. Venen amb la cançó i amb algunes idees d'allò que volen captar. El parc és realment admirable i les fotografies agafen un color molt interessant.

La Maribel com sempre es centra en fotografiar flors ja que li encanten i allà en té moltes per escollir. Aconsegueix una fotografia contrapicada digne d'un fons de pantalla.

Fig 5.17 Resultats fotografia lliure

La Pepi necessita més guia per a trobar idees. I en Carmelo va fent al seu aire però sorprenent amb els resultats. Captura un reflex de l'aigua d'un llac que sembla un quadre i del qual està molt orgullós.

Fig 5.18 Resultats fotografia lliure

Es troba una paret blava molt interessant en la que es detenen a fer “selfies” i fotografies entre ells. També es realitzen algunes fotografies sobre la cançó.

Encara que no volen marxar, degut als seus problemes físics es mostren cansats i es conclou la sessió. La Maribel, però, encara cansada diu que aquella tarda anirà d'excursió a la Sagrada Família a fer fotografies.

Novena sessió

Dit i fet, a la sessió de dilluns dia 20 la Maribel es presenta altre cop amb la targeta de fotografies esgotada.

En aquesta sessió d'hora i mitja es tracta l'últim tema que es volia tocar en el projecte que és el de la narrativa fotogràfica. Després d'observar les fotografies preses en l'excursió i de triar-ne les més votades per al projecte final, s'explica de manera fàcil i comprensible què vol dir això de narrar amb fotografies. S'utilitzen exemples i s'ensenyen seqüències que narren una breu història o acte. Un cop fet l'explicació es demana que ells inventin quelcom o que basant-se en una frase o refrany el representin mitjançant la fotografia.

En el cas de la Maribel ho comprèn ràpidament i ens mostra la següent seqüència.

Fig 5.19 Resultats narrativa fotogràfica

La seva explicació és la següent: “Soy yo escogiendo entre dos libros, los abro, los miro un poco, y al final me quedo con el de amor, porque como yo estoy enamorada...”.

Es veu que ha entès la dinàmica i presenta un resultat molt bo.

En canvi en Carmelo i la Pepi no mostren aquesta capacitat creativa. No aconsegueixen imaginar res. Al final, s'opta per donar-los una frase o un relat breu per a que l'utilitzin. La Pepi havia d'explicar que li feien un regal que li feia molta il·lusió però no ho acaba d'aconseguir del tot.

En Carmelo es mostra molt cansat i no és capaç de dur a terme la pràctica i només proporciona una fotografia de la seva ma amb la càmera reflex explicant: “Me he enamorado de esta cámara”.

Fig 5.20 Resultats narrativa fotogràfica

Ja que és la setmana de Sant Jordi i els participants tenen un estand amb roses i articles per vendre es demana a veure si poden crear una breu narració d'aquell dia , o per altra banda, que expliquin un dia seu amb fotografies.

Com tenen una setmana de temps també se'ls proposa acabar de fer fotografies sobre la cançó si tenen alguna idea que encara no han realitzat.

Desena sessió

Última sessió del taller d'hora i mitja de durada del dia 27 d'abril.

Dels deures manats la sessió anterior sobre realitzar una narració a través de les imatges ja siguin del dia de Sant Jordi o d'un dia quotidià, l'única que s'implica és la Maribel qui porta més de 100 fotografies de la Diada.

A part, ha sortit cada dia a fer fotografies a diferents indrets i aporta una gran quantitat d'aquestes.

Pel que fa a les fotografies de la Diada es destaquen les següents:

Fig 5.21 Resultats narrativa Sant Jordi

Fig 5.22 Resultats narrativa Sant Jordi

L'objectiu d'aquesta última sessió del taller no és un altre que recollir les càmeres prestades amb les conseqüents fotografies i parlar amb els participants.

El que es fa es visualitzar en grup un resum de les fotografies realitzades i escollir alhora que debate aquelles que després de tot allò après en el curs es creuen millor executades o amb un resultat més interessants.

Els participants individualment tenen molt clares les seves millors fotografies sense necessitat de veure-les. Tot i així no es mostren egocèntrics i valoren molt les imatges dels altres. Es mostren participatius en la dinàmica i orgullosos dels resultats obtinguts en general.

S'anuncia en aquesta sessió la possibilitat ja gairebé segura de poder realitzar una exposició amb una selecció de les imatges. El primer que pregunten és si apareixeran els seus respectius noms com autors i es faran conèixer. Aquest és just l'objectiu del projecte i resulta interessant que ells mateixos reclamin aquest dret d'identificació i de donar-se veu.

S'explica que a l'exposició es mostraran aquelles imatges més atractives en contingut o forma i no hi posen cap problema. Admeten que hi ha algunes millors que d'altres però que lo important és el resultat general dels tres i que quan van començar no es veien capaçs ni de fer funcionar la càmera.

Es fa un petit comiat encara que queda una trobada per a realitzar les entrevistes. Els participants proposen de fer un sopar de comiat i anar a un karaoke que és una habilitat que se'ls ha permès explotar en aquest projecte i es senten motivats.

Tots manifesten que trobaran a faltar la fotografia i que si se'ls pot deixar les càmeres en ocasions especials per a poder capturar imatges.

Aquí finalitza la part del taller, la part més gratificant i important del projecte i d'on s'han extret un gran nombre de conclusions.

5.4 Exposició

La finalitat de realitzar una exposició no és altre que tenir una via més per a assolir un objectiu de la fotografia participativa que és donar veu als col·lectius que hi participen.

Un cop assolits tots els objectius de benefici per al col·lectiu a través del taller i les seves dinàmiques, fer un pas més porta a intentar buscar un ressò de tot això que han aconseguit. És a dir, es passa a donar veu cara la societat.

Per a fer-ho hi ha moltes vies com internet, premsa, mitjans tradicionals... Però al ésser un projecte de fotografia s'ha decidit fer-los sentir fotògrafs de debò i que vegin que les seves imatges són tant importants com les de qualsevol altre. Així doncs, s'ha optat per la idea de realitzar una exposició fotogràfica.

La dimensió, durada o espai de l'exposició és allò menys important. Ells han de veure que aquestes imatges són exposades i la societat ha de veure el que són capaços d'expressar. L'èxit resideix aquí.

Per tant, es decideix buscar un centre proper a la ciutat per a que tant els participants, com les famílies, com els companys puguin visitar-lo. A més, com s'ha comentat anteriorment són persones molt conegudes a la ciutat i sempre desperta interès conèixer els autors a l'hora de visitar una exposició.

Primer s'intenta exposar a l'Agrupació fotogràfica de Sant Adrià de Besòs però encara que s'interessen molt per el projecte i els resulta molt interessant, només disposen d'una sala d'exposició i la tenen completa. Tot i així aporten idees i ajudes per a aconseguir un altre centre. Es posa en contacte amb l'ajuntament i el regidor de cultura qui proposa dos centres culturals que hi estan interessats en el projecte.

Finalment es decideix per exposar al Centre Cultural i Juvenil Polidor de Sant Adrià. Allà hi ha un espai anomenat Expo.espai que es tracta d'un passadís per el qual tot aquella persona que entri en el centre i vulgui accedir a alguna instal·lació ha de passar. Aquest plantejament és ideal per a l'objectiu que es vol cobrir ja que no es tracta d'una edifici o sala on s'hagi d'anar expressament coneixent que hi ha l'exposició, sinó que és transitat per un gran nombre de persones que cada dia visiten el centre.

Es parla amb en Josep Maria Giménez, dinamitzador del centre cultural qui ofereix dues parets del passadís amb total llibertat per a formats i nombre de fotografies.

5.4.1 Disseny de les imatges per a l'exposició

El procés d'elecció de les imatges que s'exposaran es fa entre tots les convertir-lo en una nova oportunitat per a que s'expressin i tinguin vot sobre allò que volen mostrar. Se'ls ha de donar, però un cop de mà ja que el fet de decidir els resulta complicat perquè els agraden totes.

Un cop es tenen les imatges es decideix oferir una continuïtat visual a les fotografies fent-les passar per un petit procés d'edició i postproducció. El programa que s'utilitza per a fer-ho és Adobe Lightroom.

Com no es pretén manipular-les sinó que siguin allò més real possible, l'únic que es fa és ajustar-les per el que fa a les dimensions i aplicar-lis una dessaturació i una mica de contrast.

El fet de redimensionar-les o tallar-les es fa, perquè tocant botons, algun participant ha canviat les proporcions de 4:3 a 16:9. I tots el altres participants les tenen en 4:3.

Pel que fa a la desaturació, s'aplica per a que al fer l'exposició, no quedi una imatge molt viva en colors, al costat d'una altre més apagada. I com s'han fet tantes fotografies a flors i paisatges, per a que no destaquin uns colors per sobre dels altres.

Finalment el contrast s'aplica per a donar força a la fotografia, ja que com són càmeres antigues, les prestacions no són especialment bones i una mica d'ajut a postproducció les fa més interessants.

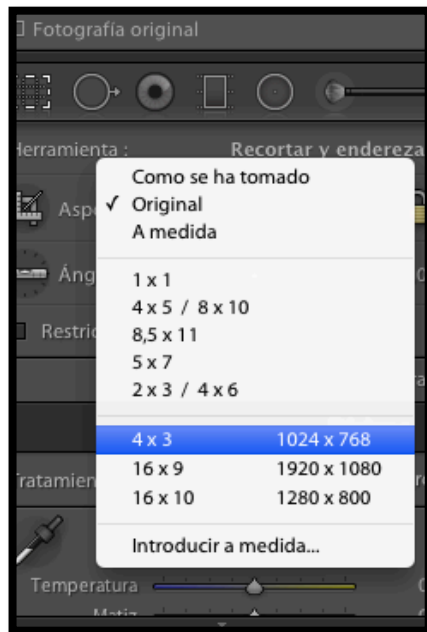

Fig 5.23 Correcció de mida

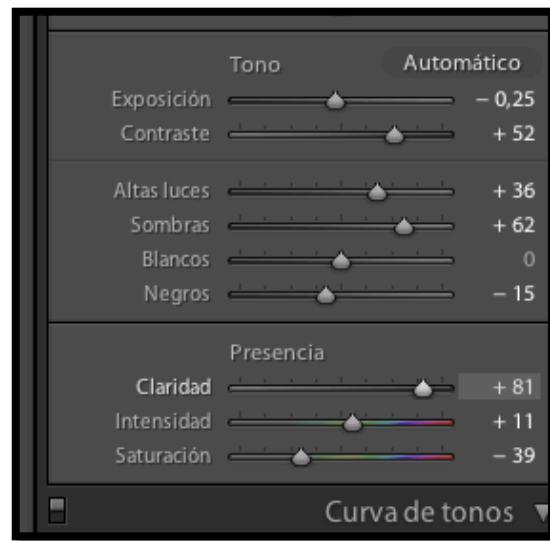

Fig 5.24 Correcció de saturació i contrast

Unes imatges han necessitat més retoc que d'altres a causa de les condicions lumíniques o de com s'han fet.

Així doncs el resultat de l'abans i el després queda d'aquesta manera:

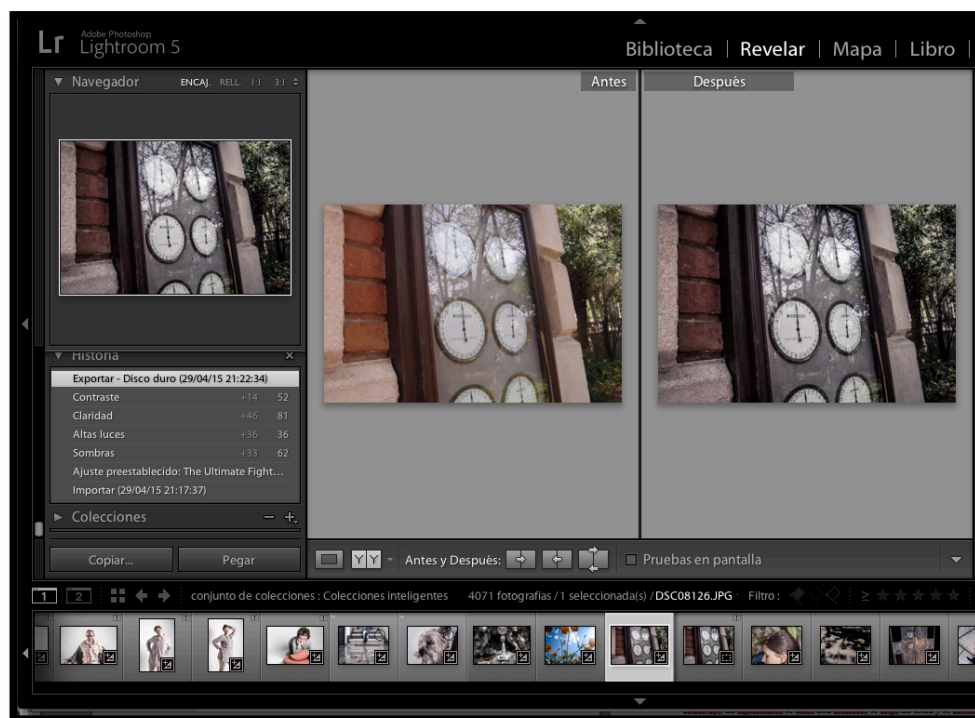

Fig 5.25 Abans i després. Lightroom

5.4.2 Disseny de l'exposició

El disseny de l'exposició no és quelcom que es tingui clar des del principi. Al no saber el nombre d'imatges que seran escollides per exposar, ni el format d'aquestes, s'espera a veure com evoluciona el taller i quins resultats s'obtenen.

L'exposició al principi es pretenia fer en format Polaroid amb peus de foto proporcionats pels participants a mode d'explicació de les fotografies. Durant el taller es troba amb aquesta limitació de comunicació verbal relacionada amb les imatges i allò que volen expressar i es decideix no forçar-ho.

Així doncs i com s'ha comentat anteriorment a l'apartat de metodologia, els participants escullen aquelles fotografies que més els agraden. En total i amb una mica d'ajuda per arrodonir surten 24 fotografies.

Es té clar que es vol destacar tres imatges, una de cadascun, per sobre de les altres. Aquesta rellevància es donarà a partir de les mides.

Pel que fa a les mides queda de la següent manera:

- 18 fotografies de 18x24cm
- 3 fotografies de 24x30cm
- 3 fotografies de 30x45cm

Les 18 fotografies més petites són fotografies interessants realitzades per els 3 participants durant el taller. Es tracta de 4 fotografies de cada autor de temàtica lliure. És a dir, 12 fotografies entre els tres, a les que es sumen 4 autoretrats ja que és un tema del que en surten moltes fotografies quan es tracta al taller, i que, per tant, havia d'ésser present.

Les tres fotografies de mida mitjana es corresponen amb 3 retrats que s'han fet amb una càmera reflex a l'estudi. En cadascuna apareix un membre del taller posant, mentre un company el fotografiava. Es creia molt interessant el fet de mostrar als participants captats per un altre company. A més, la càmera en aquest cas és més professional i es compta amb un fons i una il·luminació aconseguint així un resultat molt més competent.

Finalment, les tres imatges més grans són aquelles que han destacat en el projecte. És una imatge de cada participant, escollides per mi, ja que ells no eren capaços de seleccionar-ne només una.

Les imatges són impreses per Fotoprix en paper Mate, amb un marc negre. El format s'ha escollit en funció de si distorsionava la imatge o no. A continuació es mostra una imatge de la comanda que mostra els diferents tipus d'imatge demanada:

Fig 5.26 Comanda revelat

Pel que fa al suport, es comença amb la idea de presentar-les amb marcs de 40x50cm que ofereix l'equip de cultura del lloc d'exposició. Després de pensar en el disseny, la composició i de visitar diferents exposicions de fotògrafs, es decideix apostar, per el *foam* (cartró ploma).

Es compren 3 taules de *foam* negre de 70x100cm i de 5mm de gruix. Es tallen i es distribueixen les imatges en aquests de manera estratègica per a que totes tinguin el seu suport. S'utilitza una cola especial per a enganxar les imatges i que quedin ben adherides.

L'exposició s'inaugura el divendres 22 de maig. Així doncs, el dia 21 per la tarda es munten les fotografies a l'espai. Es decideix col·locar en una paret el cartell i la explicació del projecte, que es pot veure al punt 1.4 de l'Annex I, juntament amb les tres fotografies dels participants. A l'altre paret es col·loquen les fotografies restants combinant mides i colors per a crear una estètica harmònica.

Es col·loca una sèrie de 4 petites una gran. I al mig, tres de petites que tracten la mateixa temàtica, els *selfies*, una a sobre de l'altre creant una agrupació que trenca l'estètica en aquest punt però de manera visualment atractiva. Es troba un disseny que queda així:

Fig 5.27 Exposició

Les fotografies són enganxades a la paret amb Blu-Tack i “cinta de carrocero”.

També es col·loca a l'entrada un faristol amb un llibre de visites per a tots aquells qui vegin l'exposició i vulguin fer un comentari al respecte.

5.4.3 Disseny del cartell

Per a fer publicitat de l'exposició es crea un cartell que l'anunciï. Aquest cartell és col·locat tant al recinte de l'exposició, a altres locals i a les xarxes socials.

Fig 5.28 Cartell de l'exposició

El cartell té un disseny molt senzill. El que es volia era que aparegués una fotografia feta per ells. Es descarta qualsevol on un dels membres sigui el protagonista ja que això deixa a un costat als altres. Així doncs, hi ha una fotografia d'autoretrat feta per la

Maribel, on, si no es coneix, no s'aprecia la seva identitat ja que es veu en forma d'ombra en contrast amb una finestra. És una imatge molt potent que diu moltes coses.

Primer de tot, parla de la identitat, tret objectiu a representar amb aquest taller. Però alhora no és un autoretrat normal sinó que amaga d'alguna manera, sota una imatge borrosa i indefinida, la seva personalitat i aparença. Visualment la imatge també és molt atractiva ja que crea una incertesa sobre allò que s'està veient, i crida l'atenció.

La imatge ocupa tot el cartell, és la protagonista, i el text es situa al damunt.

Pel que fa a la informació en forma de text que apareix en el cartell és la següent. A la part esquerra superior:

- Títol: Fotocapaz.. És la part que més destaca per sobre de les altres ja que és el títol i ha de quedar visiblement clar. La tipografia que s'ha utilitzat és Wolves, Lower Font, una font que té llicència gratuïta pel que fa al seu ús comercial. La mida de la font és de 72. I es caracteritza per una visible separació entre les lletres.
- Subtítol: Exposició fotogràfica. Es fa aquest aclariment per a explicar de què es tracta l'esdeveniment. La tipografia és Abadi MT Condensed Light a mida 14 i amb una separació entre les lletres.

A la part dreta inferior:

- Fotografia participativa: El terme que fa al·lusió a la metodologia emprada es veu en majúscules i negreta per a que es destaquï, a mida 18 amb lletra Copperlate Gothic Light.
- L'aclariment de que les fotografies són realitzades amb discapacitats intel·lectuals utilitza una mida 14 de la tipografia Baskerville, i destaca la discapacitat en negreta.
- Finalment, la informació del lloc de l'esdeveniment es mostra a mida 12, també amb tipografia Baskerville.

A la part inferior esquerra, la institució obliga a col·locar varis logotips tant de l'espai cultural, com d'altres entitats que hi col·laboren i ho fan possible.

També, afegeix la duració de l'exposició a la part dreta ja que la data final es determina a posteriori de la creació del cartell. Així doncs, l'afegeix la institució.

Es fan varies impressions del cartell i es publiquen a diversos centres de la ciutat: escoles de dansa, d'idiomes, col·legis, agrupacions i fins i tot a l'ajuntament. En format digital apareix en la pàgina web del centre, la seva xarxa social, alguns *blogs* relacionats, i a les xarxes personals.

També apareix com a portada al diari Àrea Besòs acompanyant la notícia de l'exposició.

5.5 L'audiovisual

La peça audiovisual té com a objectiu principal donar veu d'una altra manera als participants. A través de la entrevista es poden conèixer més les seves inquietuds i com han viscut el projecte. Es tracta de que siguin ells qui destaquin aquelles coses que més els han agradat o els han realitzat del projecte que han fet.

Un objectiu secundari, però acadèmicament important, és el de mostrar la capacitat de realitzar un audiovisual i el que això implica per la part de gravació, edició i muntatge.

Durant les sessions s'ha anat realitzant un making of per a poder-lo utilitzar en aquest audiovisual final per a representar amb imatges allò que possiblement els protagonistes explicarien. Així doncs, es fa una selecció dels millors moments i es preparen per a veure com poden encaixar amb allò que ells expliquin.

5.5.1 Entrevistes

Per a tenir material audiovisual en el que els participants expliquin la seva experiència és necessari realitzar unes entrevistes.

L'entrevista es grava en un estudi amb fons blanc amb la intenció de que aquest fons neutre no despisti l'atenció d'allò important que és la persona que parla. Es decideix fer només un pla, que estaria entre mig i curt, ja que si es feien més plans i després es muntaven es perdia l'atenció d'allò que es deia. És a dir, el que realment importa és el que diuen i per això no s'ha fet una gravació multicàmera visualment potent sinó que es vol que passi desapercebuda la imatge, que sigui natural, com si estiguessin davant de l'espectador, i que siguin escoltats.

Per a gravar el so es compta amb una zoom H4N. Al principi es pensa fer amb un micròfon lavalier però es mouen molt i és complicat explicar-los que això afecta a l'àudio. Així que es decideix col·locar un peu de micròfon amb un NT2000 que es tenia per si s'havia de gravar alguna veu en off. Es creu que és la solució més adient i còmoda per a ells per a que no es sentin cohibits davant de tanta càmera, il·luminació i aparell.

Pel que fa a la il·luminació s'utilitzen “naranjitos” (llum fixe) amb l'esquema següent:

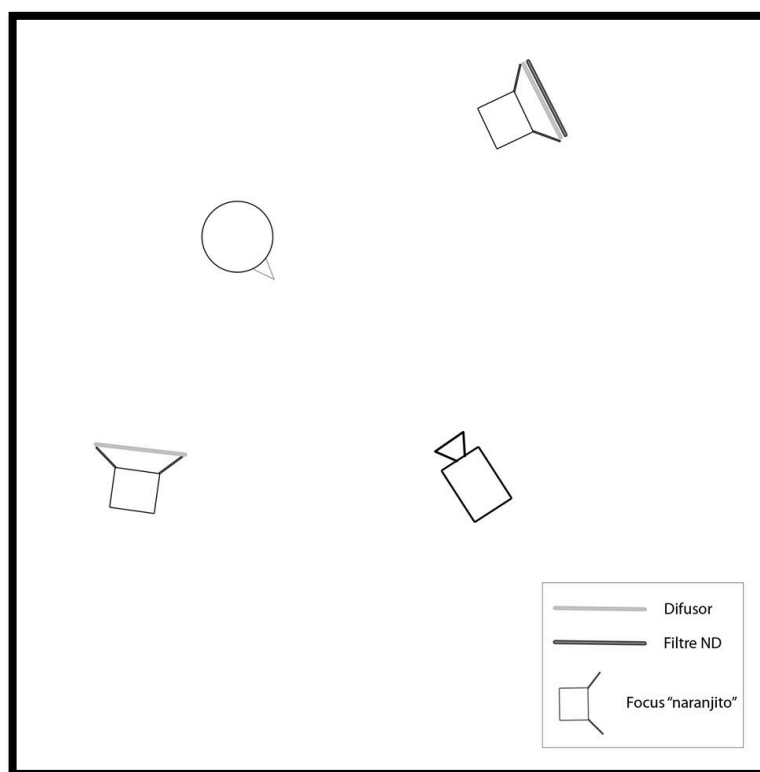

Fig 5.29 Esquema d'il·luminació

El contingut de l'entrevista és variat. Es pretenen dos objectius: que parlïn d'ells oferint aquesta nova via d'expressió i que expliquin com han viscut i com es senten respecte el taller de fotografia participativa.

Així doncs, se'ls fan preguntes per a conduir-los una mica però també es deixa llibertat per a que diguin el que vulguin i sentin.

De la seva vida se'ls pregunta per com son, com viuen, què fan, si són feliços, què és el que els fa ésser feliços, en què treballen i a on els agradaria arribar. Pel que fa al taller se'ls deixa més llibertat per a que destaquin allò que els ha agradat més i què en treuen.

Les entrevistes són individuals encara que els companys hi són allà veient-ho.

5.5.2 Disseny de l'audiovisual

La duració de l'audiovisual és de 8 minuts i mig, sense crèdits.

El muntatge es realitza amb l'Adobe Premiere. Es tracta de combinar les peces de l'entrevista amb imatges que reflecteixin les declaracions.

Pel que fa a l'entrevista es disposa de dues hores de gravació que han d'ésser resumides. Així doncs, col·locant-les a la línia de temps es van seleccionant aquells comentaris i declaracions que són interessants i útils. Abans d'això, però, es fa una correcció de color que es basa en una dessaturació de la imatge i s'apliquen unes petites correccions de llum.

Fig 5.30 Correcció de color

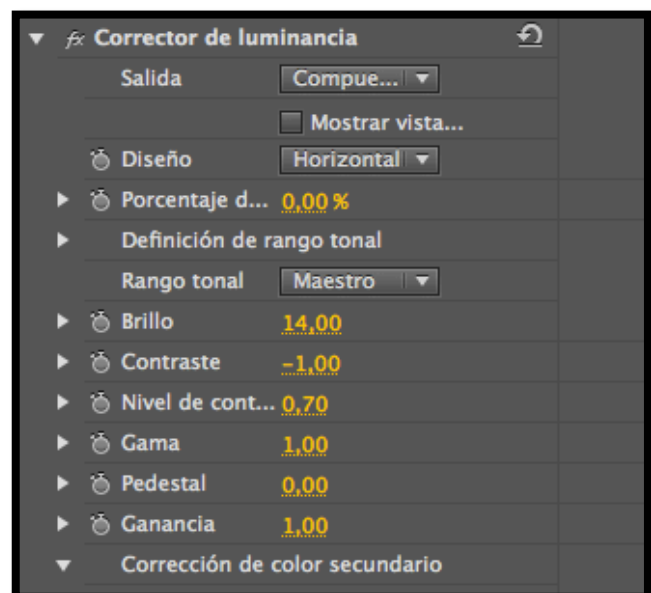

Fig 5.31 Correcció d'il·luminació

Els vídeos gravats durant el taller no es corregeixen de color ja que es vol naturalitat davant de tot i que es vegi com era el moment. Per tant, no es pretén mantenir una línia pel que fa al color de tot l'audiovisual sinó un cert realisme tret de petits retocs necessaris.

El vídeo comença amb una presentació dels participants feta a través d'una declaració que han fet durant l'entrevista mentre veiem com seuen. A continuació apareix el títol del projecte, FotoCapaz, i una explicació de que es tracta de fotografia participativa amb persones amb discapacitat intel·lectual.

L'audiovisual es divideix en dues parts identificades per una fosa a negre de pocs segons i per un canvi de música. La primera part seria aquella en que els participants parlen sobre ells mateixos, sobre allò que els agrada, com es senten i com viuen en societat. D'aquesta manera tenen una altra via per a expressar-se i se'ls ofereixen aquests minuts per a conèixer-los. Aquesta part dura uns 4 minuts i hi predominen plans llargs de l'entrevista ja que en aquest cas el que volem veure i centrar l'atenció és en ells.

Després de la fosa i el fi de la cançó es passa a una nova part que és com una nova etapa. Aquella etapa que s'obre quan se'ls proposa fer un curs de fotografia participativa. És a partir d'aquí que parlen de tot allò relacionat amb el curs, com van començar, què han fet, què els ha agradat més, i com es senten al respecte. En aquesta part els plans de les entrevistes queden més subordinats a les imatges del taller ja que com fan al·lusió, es prioritza que es visualitzi aquest making of.

Pel que fa a la música, s'han escollit tres peces diferents.

Hi ha una peça introductòria per a la part de la presentació d'abans del títol i per als crèdits. La primera correspon als primers acords de la coneguda cançó Nuvole Bianche de Ludovico Einaudi i la dels crèdits a la part final d'aquesta mateixa cançó. Però en aquest cas, està tocada per mi a piano. És una peça que vaig decidir versionar aquest any utilitzant el meu teclat electrònic Carbon 49 Samson i el programa Reason. He volgut aprofitar aquesta part ja que em semblava molt adient per a la petita introducció i així s'incorporava una peça pròpia.

La cançó que acompanya al títol i a la part on parlen d'ells mateixos és una cover de la cançó Untitled de Simple Plan feta per Leonardo Leonardi de Londres. Es parla

directament amb ell a través d'un e-mail i se li demana el permís per a poder utilitzar la seva cover en el projecte i oferint-li la oportunitat de comprar-la. Es mostra totalment agraït per a valorar la seva cover com a base d'un projecte. I al ésser social, encara més, permet totalment la seva utilització sense cap cost i demana veure'l quan estigui acabat. S'ha escollit aquesta cançó per les harmonies que acompanyaven al sentiment que evoca allò que diuen i ens expliquen els participants.

Pel que fa a la segona cançó és una versió de l'àlbum Love Karaoke Symphony de la cançó Fix You de Coldplay. Aquesta versió ha estat comprada via Itunes. El perquè d'aquesta cançó ve per una qüestió personal ja que es creu que és una cançó que explica una història, és a dir, que a mesura que avança la cançó va pujant i això et porta a estar a l'expectativa de què passarà. Així doncs, com la segona part es tracta d'un relat dels participants sobre el seu pas pel taller és creia ideal. A més, després d'arribar al punt més alt de la cançó, cau en picat a un final en piano que et trasllada a una conclusió sobre el projecte. Seria com la "moraleja" de la història. Veiem així aquest recorregut al que porta la cançó i pel qual s'ha escollit.

6. Anàlisi dels resultats

6.1 Resultats del taller

En aquest apartat s'inclouen els resultats del taller en si, però també resultats personals dels participants ja que a través del taller és com se'ls ha pogut conèixer i extreure'n informació.

Començant pel primer pas que portava al taller que era decidir el col·lectiu i buscar el grup de participants, es creu que ha resultat una decisió encertada la selecció. Ha resultat molt interessant conèixer de prop aquesta malaltia i les capacitats que limita.

Pel que fa a l'associació ha estat fàcil treballar amb ells encara que al principi es dediqués una bona part del temps a negociar temes de drets d'imatge i drets a la intimitat dels participants, tant per part de l'associació com de les famílies. Finalment, i veient els objectius del projecte tot queda solucionat i es poden utilitzar els seus noms i imatges.

Qualsevol dubte o tipus d'ajuda necessitada quan els participants mostraven un comportament que no s'entenia o que preocupava, han estat resolts per professionals de l'associació. Aquests també m'han acollit per a explicar-me totes aquelles dades mèdiques necessàries per a conèixer les limitacions i habilitats dels participants. Així doncs, la relació amb l'associació ha estat realment bona i és un èxit dins del projecte.

Envers els resultats del taller en si, s'ha produït el que ja s'esperava des d'un inici, un seguit de canvis que s'han hagut de realitzar per a adaptar les idees inicials sobre la metodologia i les dinàmiques al que els participants necessitaven i responien.

Un cas clar és el del projecte final. Aquest estava enfocat des d'un inici a fotografiar sobre un tema de lliure elecció. Aquest tema, però, es pensava que podrien portar-lo al seu terreny i conèixer encara que fos una mica el seu món i les seves experiències. Però no era suficient acotar-lo a un tema sinó que també es veu necessari prendre part en aquest projecte, i després, això sí, de decidir entre tots que es vol fer una cançó, l'elecció d'aquesta la faig jo.

El projecte de la cançó estava pensat per a veure com interpretaven les frases i donar-los aquesta ajuda per a que expressessin la seva manera de veure les coses. Però a mesura que avança es veu que, per exemple la Maribel, té aquesta capacitat imaginativa i creativa però que a en Carmelo i a la Pepi els resulta més complicat plasmar en imatges una idea. Però bé, també aquí resideix un punt clau del treball, veure aquestes reaccions, maneres de plantejar les coses i resultats.

En general el descobriment, pel que fa a la fotografia, d'aquest projecte ha estat la Maribel. La paraula que la definiria seria passió. Quan va començar el taller ja va comentar que li apassionava la fotografia i que ja n'havia fet alguna vegada. A la primera sessió on es deixa llibertat per a fer fotografies, i mentre els altres participants feien petites proves en un mateix espai, ella ja recorria diferents llocs buscant fons, plans i perspectives diferents.

A partir d'aquesta primera sessió i de que s'emportés la càmera a casa, comença la seva aventura personal per el món de la fotografia. El següent dia ja porta una gran quantitat de fotografies preses. Entre les sessions, visita indrets, busca paisatges i surt gairebé cada dia a fotografiar. Ha recorregut mitja Barcelona aportant fotografies de la Sagrada Família, el Parc Güell, la Ciutadella, etc.

Apassionada de les flors sempre es supera cada dia buscant aquelles més maques i aplicant la teoria apresada a les sessions.

D'aquesta manera la Maribel acaba el projecte amb quasi 900 fotografies. Es creu que és una dada bastant important i que abans de realitzar el projecte i conèixer-la era impossible d'imaginar. A més, les fotografies que presenta, algunes són bàsiques i sense un atractiu especial però hi ha d'altres que realment són molt impactant.

Recordem que la Maribel pateix diverses malalties i malformacions, i que la deformació de les seves mans seria un motiu obvi per a que aparegués una dificultat a l'hora de fer fotografies. Però no ha estat així. Pel que fa als problemes mentals o psicològics, la seva manera de comunicar-se, i sobretot, de comunicar-se amb imatges ha estat molt notable. Ha entès i après tot allò que se li explicava o corregia. Sempre fa apunts, comentaris o preguntes de tot per a millorar i sempre intenta superar-se. És una persona que també es pot definir amb la paraula superació.

Pel que fa a les mans, és increïble la seva habilitat i maneres d'aconseguir agafar la càmera, prémer el botó, i fins i tot aconseguir fer-se autoretrats. En la següent imatge veiem aquesta complexitat que visualment representa treballar amb aquesta malformació i que ella l'ha convertit en una habilitat total:

Fig 6.1 Fotografia exemple de malformació

Els autoretrats abunden en les fotografies de la Maribel. Des de que es va fer la sessió explicativa, són molts els que aporta al projecte. És interessant veure les diferents perspectives que explora per a aconseguir fer-los d'una manera creativa. Es creu molt interessant mostrar el següent exemple d'autoretrat ja que és realment potent pel que fa a la imatge:

Fig 6.2 Autoretrat Maribel

Pel que fa als problemes físics, ha sobtat molt el valor que hi ha mostrat tirant-se per terra quan era necessari crear una perspectiva, o posant com a model. La seva resistència durant les excursions on encara que estigués cansada continuava sense queixar-se i mai volia que acabessin. Sempre, per això, ha rebut ajuda per part dels seus companys en aquelles tasques que sabien que eren més costoses per a ella.

Com s'ha comentat anteriorment a l'apartat de les sessions del taller, la Maribel s'ha compromès i endinsat tant en el projecte que fins i tot ha tingut moments en els que volia abandonar. El motiu és aquesta necessitat constant de sentir-se valorada. Acaba competint amb els seus companys per veure qui és millor, i intenta cridar l'atenció amb aquestes amenaces d'abandonar el projecte amb la intenció de que s'alabi la seva feina i se la intenti convèncer per a que continuï. De totes maneres, aquest comportament tant extrem només es dona una vegada i a partir d'aquí i de parlar amb els professionals del centre, es compromet encara més amb el projecte.

Al ésser tan autònoms, s'ha establert contacte via mòbil durant tot el projecte amb els participants. En Carmelo al tenir un mòbil més senzill i el fet de que no sap escriure ni llegir, s'ha fet via trucades telefòniques. Però, en el cas de la Maribel i la Pepi s'ha pogut establir via Whatsapp.

En el cas de la Maribel, aquesta comunicació era constant. Gairebé dia a dia. Utilitzava aquesta via per a explicar les fotografies que estava fent, preguntar dubtes, i mostrar el seu entusiasme. A més, contínuament es mostra agraïda amb el projecte, amb missatges d'afecte. Fins i tot quan acaba el taller segueix aquest contacte via Whatsapp, i es fa alguna que altre quedada. Comenta que trobarà molt a faltar la càmera i el taller i que si en alguna ocasió que ho necessiti seria possible tenir la càmera per uns dies.

Amb tot això queda clar que la Maribel ha estat un punt clau del projecte. Es partia de la idea que essent la persona que més grau de discapacitat tenia i amb tots els problemes que l'acompanyen, seria molt difícil establir una bona comunicació amb ella, que pogués treballar bé amb la càmera i entengués els conceptes. Però el resultat ha estat tot el contrari. És una persona amb una capacitat de superació increïble, molt exigent amb si mateixa, entregada, creativa i amb una habilitat i passió per a la fotografia que s'ha fet evident.

En Carmelo, ha estat un descobriment pel que fa a la personalitat. Resulta ésser una persona molt entusiasta i positiva. Sempre té un bon comentari a la boca ja sigui d'agraïment, o de mostra de ganes. El seu riure ha caracteritzat i amenitzat les sessions on sempre trobava tot molt divertit i interessant. Ofereix contínuament ajuda a les companyes quan ho necessiten. I sobretot, denota una mancança d'afecte que tradueix en oferir-lo ell cap als altres i sorprendre's quan se li valora alguna feina o comportament.

“El proyecto me ha dado vida”. Aquesta és una declaració feta per ell. Cada sessió comenta que a la seva vida, a part de treballar i estar amb la família, no té cap altra activitat que el motiví. Així doncs, el projecte li ha creat una il·lusió, tenir quelcom a fer i en que pensar. És una persona que s'ha obert totalment i ha explicat tota la seva vida, tot el que pensa i s'ha mostrat tal i com és. Sempre es mostra disposat a tot, i li encanta fer sortides i coses diferents.

Pel que fa al treball fotogràfic, li ha costat més entendre els conceptes. Era necessari utilitzar una dinàmica explicada pels professionals del centre que es basa en preguntar-li constantment després d'una explicació o una instrucció, si ho ha entès i que ho repeteixi. Els seus companys, per això, sempre l'han ajudat quan veien que li costava algun concepte o idea.

Ha aconseguit resultats fotogràfics realment molt bons per a perspectiva, o enfoc que li ha donat. Sempre és molt partidari de fotografiar a persones o animals. A les sortides fotogràfiques no tenia cap problema en parlar amb gent desconeguda i preguntar-los si podia fotografiar al seu gos. I sempre convida a les seves companyes a que siguin protagonistes de les seves imatges. Encara que vagi a fer una fotografia a un paisatge, intenta que hi aparegui algú.

El tema de la creativitat, en el seu cas, està una mica menys desenvolupat. Els seus punts de vista són molt especials i particulars, però el que li costa és, per exemple, dir-li que parli a través de la càmera d'un sentiment, una frase o una història. Ell prefereix fotografiar allò que li agrada. Potser es pot interpretar com la seva manera de fer i de mostrar el món. Per a ell aquell sentiment potser el porta a la felicitat i aquest concepte a fotografiar allò que li agrada.

No hi ha cap problema en que al llarg el projecte, de vegades, s'hagi centrat en fer fotografies d'allò que vol sense adaptar-se estrictament al que es demana. És just aquest l'objectiu del projecte. Que s'expressin. Des de la vessant que vulguin, com vulguin i sobre el que vulguin. Les pautes són el de menys, només eren guies per a treballar cada dia.

D'ell s'aprèn que potser un treball no tan pautat és més efectiu . Donar total llibertat i que captin allò que vulguin. I que, a partir d'aquí, vagin sorgint els conceptes fotogràfics tècnics. Que no és tan possible estimular la seva creativitat a través d'encàrrecs sinó que la mostra quan actua per el seu compte.

Si es parla de la Pepi, s'ha de parlar d'una evolució molt significativa. Recordem que ella mai havia tocat ni utilitzar una càmera fotogràfica i al principi del taller es mostrava tímida i retreta i pensava que ella mai seria capaç de fer fotografies.

A les primeres sessions encara no mostrava un domini de la càmera tan ràpid com els seus companys. Arribava a les sessions preocupada perquè no havia estat capaç d'engegar la càmera o de fer una fotografia correcta. Mostra un problema evident amb el pols i per tant fotografies mogudes. No sap evitar que la càmera es mogui al prémer el botó.

A mesura que passa el taller, aquests problemes desapareixen. Se li explica d'una manera més personal i detallada com funciona la càmera i perquè obté resultats borrosos. A partir d'aquí, comença a créixer la seguretat en ella mateixa i es produeix aquest canvi que li permet obtenir bons resultats.

Pel que fa a la creativitat, és el membre que més difícil ho ha trobat. No ha respost d'una manera ràpida als encàrrecs demanats. Necessitava una atenció especial i una guia. Aquest fet no és cap problema, era previsible que seria costós el treball didàctic i resulta ser més fàcil del que es creu. També mostra una actitud menys competitiva i ambiciosa ja que, per exemple, amb una primera fotografia es conforma, no busca més enllà sinó que es resigna amb la primer que aconsegueix.

Tot i així, la Pepi obté resultats molt bons que li sorgeixen esporàdicament. A les sortides és quan mostra un rendiment més alt, ja que es troba amb elements que no hi

està acostumada a interactuar i ho vol captar tot. Per tant, aquesta llibertat és per a ella un punt d'inspiració.

També creix molt en la seva manera de comunicar-se. Al començar el taller no acostumava a parlar gaire ni a expressar-se. Estava tancada en ella mateixa. Sempre mirant al terra i amb actitud vergonyosa. Això canvia i al final s'expressa millor que ningú, amb frases i comentaris molt sorprenents i que deixen entreveure una manera de ser molt admirable.

Com es pot veure, cadascun ha destacat o evolucionat més en diferents aspectes però a tots els ha servit dur a terme aquest projecte.

Es vol mencionar com a resultat un punt clau que s'ha trobat per ajudar a portar les dinàmiques del taller i a expressar i crear. Aquest punt és la música. Des del principi, mostren una passió comuna per escoltar música i cantar. A més, un dia, s'amenitza la sessió amb música de fons mentre s'explica i es fan pràctiques de fotografies i al analitzar els resultats és clarament visible que són molt més productius i creatius que altres dies. Això fa replantejar alguna dinàmica i es decideix provar d'introduir aquest altre element artístic com a element creatiu que acompanyi i motivi la fotografia. Així doncs, com s'ha explicat, es fan unes sessions de retrats on ells són fotografiats mentre canten, ballen i es diverteixen. Els resultats tant a nivell fotogràfic com de salut i socials són espectaculars i molt considerables en el projecte. S'expressen en allò que són i que els agrada i això els permet estar més receptius i a deixar-se portar.

Per tant, ha estat un descobriment que no es tenia plantejat prèviament en les dinàmiques ni sessions però que s'ha hagut d'introduir perquè es creia molt útil.

Com a resultat del taller, s'han obtingut moltíssimes fotografies que era un objectiu ja que han tingut aquesta capacitat d'assolir els coneixements i aplicar-los, però també s'han obtingut beneficis per a ells ja que es mostren molt més oberts, entusiasmats amb la vida i motivats. Es senten valorats i que estan fent una bona feina i algú confia en ells.

6.2 Resultats de l'exposició

El muntatge de l'exposició és un repte ja que no s'ha fet cap abans i s'ha de tenir moltes coses en compte. Es veu la importància de que les fotografies estiguin a una distància equitativa i amb una bona col·locació. S'aprèn a jugar amb les harmonies de color i a dissenyar quina combinació és la més adequada per a crear un efecte visual professional, atractiu i que convidi a veure-la sencera. També a anar d'allò més important com és la presentació dels protagonistes cap a la presentació en si de les imatges.

Els participants es senten molt orgullosos del que han fet. El dia que es va a la inauguració les seves cares d'orgull i felicitat són inesborrables. Li expliquen a tothom que han fet aquest projecte. Fins i tot la Maribel es passa allà totes les tardes esperant que algú entri i firmi en el llibre i explicar-li de primera mà l'exposició i el taller.

Aquests són alguns dels comentaris que deixen escrits en el llibre de visites:

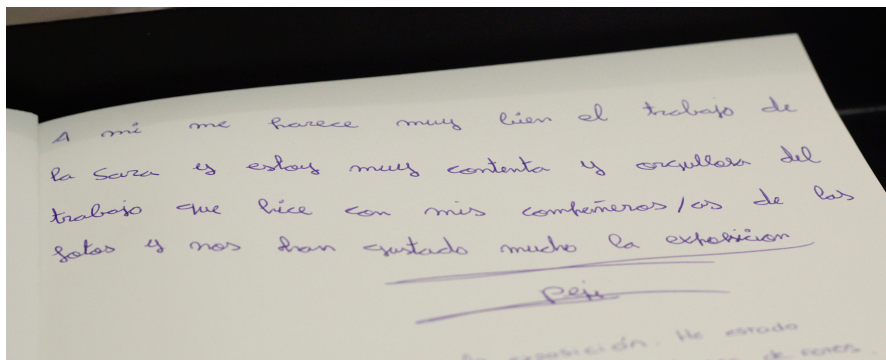

Fig 6.3 Dedicatòria Pepi

Pepi: "A mi me parece muy bien el trabajo de la Sara y estoy muy contenta y orgullosa del trabajo que hice con mis compañeros/as de las fotos y nos han gustado mucho la exposición".

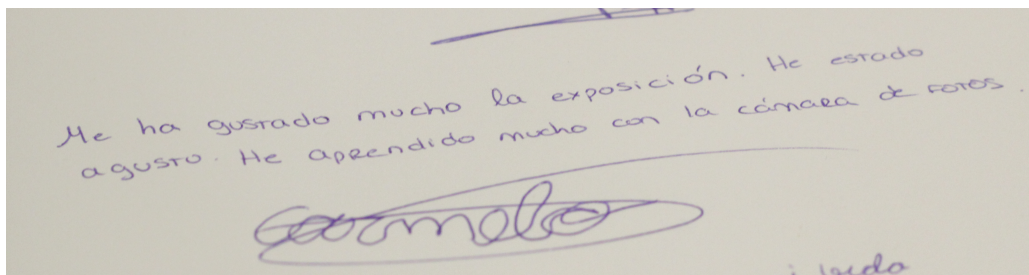

Fig 6.4 Dedicatòria Carmelo

Carmelo: “Me ha gustado mucho la exposición. He estado a gusto. He aprendido mucho con la càmara de fotos”

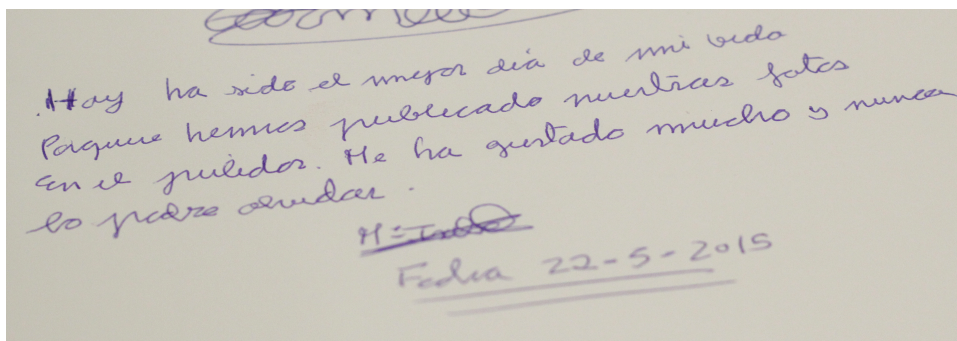

Fig 6.5 Dedicatòria Maribel

Maribel: “Ha sido el mejor día de mi vida porque hemos publicado nuestras fotos en el Polidor. Me ha gustado mucho y nunca lo podré olvidar”.

En el llibre de visites hi ha un recull de dedicatòries i firmes que valoren el projecte i feliciten la iniciativa.

Tots els locals on es demana de penjar el cartell publicitari el reben de bones maneres. Es penja a centres culturals, a l'Ajuntament, a escoles i botigues de la ciutat.

Un gran èxit de l'exposició és la seva acollida social. Després de la publicació a les xarxes socials són un continu de comentaris els que es reben felicitant la tasca feta i el projecte en si. Es reben feedbacks i felicitacions per part de referents d'aquest projecte com, per exemple, Felipe Alonso, director de NWN? qui mostra interès per el projecte i demana veure els resultats i parlar-ne.

Diversos col·lectius i webs dediquen un espai a l'exposició. Caps i regidors de l'ajuntament de Sant Adrià comparteixen el projecte amb molt bones paraules per a promocionar-lo i que tothom pugui anar a veure-ho.

Fig 6.6 Compartició a la web SAB Jove

Fig 6.8 Compartició de Felipe Alonso, creador de NWN?, associació de fotògrafs amb discapacitat intel·lectual

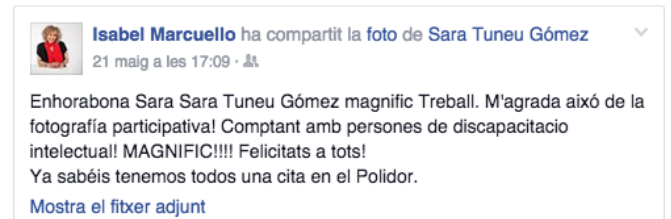

Fig 6.7 Comentari d'una regidora de l'Ajuntament de Sant Adrià

Fig 6.9 Compartició del centre Polidor

A més, l'exposició aconsegueix ser portada del diari Àrea Besòs, el que és un orgull i permet que arribi a molta més gent.

Fig 6.10 Portada de l'Àrea Besòs

Fig 6.11 Notícia de l'Àrea Besòs

Amb l'exposició i tota aquesta acollida s'aconsegueix allò que es vol que és difondre les fotografies que han realitzat i la seva manera de veure el món. Que siguin escoltats i que tant la societat com ells se n'adonin que són útils.

6.3 Resultats de l'audiovisual

Pel que fa a la peça audiovisual i el seu impacte en la societat, no es pot establir un resultat ja que encara no ha estat publicat ni ha tingut transcendència.

A nivell personal, pel que fa a la realització i postproducció ha estat un procés difícil en quant a l'elecció dels plans i en com estructurar tot el contingut que els participants havien brindat a les entrevistes. També ha estat complicada l'elecció de la música de fons ja que havia d'acompanyar a allò que s'estava dient, però sense desviar l'atenció. També es procurava mostrar aquesta sensació d'història explicada per ells. Així que a nivell tècnic només s'havia de tenir en compte aquests aspectes.

Però la part tècnica queda totalment eclipsada per la part humana. El primer èxit està en que vulguin participar en les entrevistes de manera totalment oberta i amb il·lusió, que es mostrin oberts a contestar qualsevol pregunta i que ells mateixos treguin temes dels que volen parlar.

L'entrevista ha estat guiada per un seguit de preguntes, però que a l'hora de la veritat, han quedat en un segon pla, ja que ells mateixos treuen temes, s'expressen i expliquen coses que no estaven al "guió". Aquest era l'objectiu. Amb aquests comentaris i declaracions queden coberts molts dels objectius plantejats de cara al projecte com poden ésser el conèixer-se a un mateix, guanyar autoconfiança, promoure el diàleg, identificar problemes i explicar-los donant així veu al col·lectiu.

Al DVD amb l'audiovisual que està adjuntat en aquest TFG, es pot veure el resultat d'aquesta mena de resum del projecte.

Tot i així, es deixen aquí algunes declaracions que semblen molt interessants i que donen un sentit complet al projecte:

Maribel:

- "No me cabe la menor duda que hacer este curso vale la pena"
- "¿Si soy feliz?. No. Se ríen de mí, me señalan con el dedo, se apartan"
- "Yo creo que es porque no me conocen"
- "Cuando me dijeron de hacer el curso de fotografía me puse contenta porque la fotografía es mi pasión"
- "En la exposición estaba contenta y orgullosa. Fue el mejor día de mi vida"
- "Gracias Sara por darnos tu sonrisa y tu corazón lleno de alegría, gracias por hacernos feliz"
- Voy a echar de menos la fotografía, aunque yo siempre estoy haciendo fotos"

Pepi:

- "Este taller me ha cambiado mucho, no estar tan sola, estar acompañada"
- "Me ha gustado hacer fotos, estoy muy orgullosa de lo que he hecho"
- "A mi me encantaría ser fotógrafa"
- "Lo que más me gusta de mi es mi forma de ser, compórtame bien con las personas, y respetar a las personas como son"
- "Yo soy una persona muy feliz"
- "Las salidas han sido muy bien, y nos hemos espabilado muy bien"
- "Cantar es una costumbre que nadie me puede quitar"
- "A mi la música me ha ayudado a hacer fotos"

- “En la exposición escribí que estaba muy contenta y orgullosa con lo que hice de las fotos”
- “Voy a echar mucho de menos las fotos”
- “No me pensaría dos veces repetir el curso”

Carmelo:

- “Me gusta el proyecto que estoy haciendo y lo hago bien”
- “Me gustaría ser fotógrafo y aprender a hacer todo tipo de fotos”
- “Lo que más me gusta de mí son mis sentimientos, lo que soy”
- “Me gusta cantar y moverme”
- “Un día yo canté y me hicieron fotos y me lo pasé bien”
- “Hemos hecho una exposición, me he sentido bien y estoy orgulloso de verlo”
- “Me ha gustado mucho el taller y me gustaría volver a hacerlo”

Amb aquestes declaracions que queden recollides en el vídeo, queda plasmat l'assoliment dels objectius més importants del projecte.

Finalment, deixar constància de que part de la veu en of de l'audiovisual forma part d'un dossier que la Maribel ha anat confeccionant durant el taller i que presenta el dia de les entrevistes a mode de sorpresa. En aquest document titulat “Vivir una ilusión es hacer realidad un sueño” queda plasmat tot el projecte i el taller a través de les seves paraules i vivències. Són un recull de pàgines amb dibuixos on del seu puny i lletra reflexa la seva particular visió dels fets i què ha significat per a ella.

Aquest dossier es troba a l'Annex III d'aquest treball.

7. Conclusions

Com a conclusió es pot extreure que el projecte ha arribat molt més enllà d'on s'esperava. S'han complert tots els objectius que es plantejaven en un principi d'una manera molt satisfactòria.

La resposta dels participants davant del projecte ha estat totalment inesperada ja que per a ells aquest taller els ha donat vida, els ha canviat i els ha fet feliços. S'ha creat un vincle que no acaba amb aquest treball sinó que perdurarà. I el benefici personal que s'emporten ja satisfà tot el projecte.

La societat, alhora, ha acollit l'exposició i el treball realitzat molt obertament, deixant pas a la tolerància i la integració. Se n'ha fet més ressò del que s'esperava ja que ha estat compartit a molts indrets a la web, xarxes socials i diaris. I s'ha aconseguit que se'n parli i es reflexioni sobre la situació i el col·lectiu.

Muntar la peça audiovisual barrejant les declaracions de les entrevistes amb els vídeos del making of ha estat una decisió clau. Les entrevistes ajuden a conèixer encara més aspectes o sentiments que durant el taller potser no han acabat de sortir però que al estar davant d'una càmera volen expressar. A més, són ells qui a través d'aquesta peça expliquen el curs i així se'ls torna a fer protagonistes i es pot saber com ho han viscut ells i la conclusió que n'extreuen.

Pel que fa al treball acadèmic estic molt satisfeta ja que s'han pogut demostrar totes les capacitats que es pretenien i s'ha realitzat un treball molt complert. La capacitat docent que era la que més em preocupava, gràcies al recolzament esporàdic d'un educador social, ha estat molt fàcil de portar.

A nivell personal, aquest projecte m'ha fet créixer com a persona, a valorar altres aspectes de la vida i a aprendre a ser més tolerant i propera amb les persones. També m'ha aportat un nou vincle amb persones meravelloses que ja no es pot trencar.

A part, el ressò que s'ha fet del projecte, i que sempre va acompanyat del meu nom, dona a conèixer la meua manera de treballar, la meua iniciativa i entusiasme per a crear projectes en el món de la fotografia i, per tant, és un benefici de cara al futur.

La fotografia és un art molt potent. Com s'acostuma a dir, una imatge val més que mil paraules, i projectes com aquest ho acaben demostrant.

Estic molt satisfeta del treball realitzat ja que no ha quedat només com un treball acadèmic i amb beneficis personals, sinó que s'ha ajudat a persones i s'ha aportat un petit gra de sorra per a canviar el pensament de la societat tan injusta i amb tants prejudicis en la que vivim.

Es tanca el projecte amb una frase de la fotògrafa Berenice Abbott que resumeix perfectament la intenció del projecte:

“La fotografía ayuda a las personas a ver”

8. Bibliografia

Almudena Caso. *¿Qué es la fotografía participativa?* Sincrofilms [en línea]. [Consulta: 23 mars 2015]. Disponible a:

<http://syncrofilms.cl/fotografia-participativa/>

Aprodisa: Asociación Protectora de Discapacitados Sant Adrià [en línea] [Consulta: 26 febrer 2015]. Disponible a:

<http://aprodisa.net/es/>

<http://aprodisa.net/es/que-es-aprodisa/>

<http://aprodisa.net/es/usap/>

<http://aprodisa.net/wp-content/uploads/2013/07/2014-PROYECTE-SOCIAL.pdf>

Carlos Felipe Valdivia Pizarro. *Comúnalo con imágenes: la metodología de la fotografía participativa como herramienta para promover identidad local y prevenir conductas de riesgo*. La experiencia del proyecto Nuestra Mirada – Callao 2009. Asesor : Gabriel Calderón Chuquitaype. Pontificia Universidad Católica del Perú. Facultad de Ciencias y Artes de la Comunicación [en línea]. [Consulta: 9 març 2015]. Disponible a:

http://tesis.pucp.edu.pe/repositorio/bitstream/handle/123456789/1600/VALDIVIA_PIZARRO_CARLOS_COMUNICALO_METODOLOGIA.pdf?sequence=1

Caroline C. Wang, Wu Kun Yi, Zhan Wen Tao and Kathryn Carovano. *Photovoice as a Participatory Health Promotion Strategy*. Oxford University [en línea]. Press Oxford: JournalsMedicine & Health Health Promotion International Volume 13, Issue 1 Pp. 75-86. [Consulta: 9 octubre 2014]. Disponible a:

<http://heapro.oxfordjournals.org/content/13/1/75.abstract>

Dr. Vergés. *Nistagmus*. Àrea Oftalmològica Avanzada Dr. Vergés [en línia]. [Consulta: 24 febrer 2015]. Disponible a:

<http://www.cverges.com/quiero-saber-mas/nistagmus.htm>

Eva Sala y Almudena Caso. *Fotografiar dese dentro. Lascientovolando* [en línia]. [Consulta: 19 març 2015]. Disponible a

<http://www.lascientovolando.org/dossier-lascientovolando.pdf>

<http://fotografiardesdedentro.blogspot.com.es/?view=classic>

Eva Sala. *Kamizakes de la imagen*. Nophotovoz [en línia]. [Consulta: 14 març 2015]. Disponible a:

<http://nophoto.org/kamikazes-de-la-imagen> & <http://downvozes.blogspot.com.es/>

EVO: Equip de Valoració i Orientació Laboral de Barcelona (EVO Barcelona). Generalitat de Catalunya. gencat.cat [en línia]. [Consulta: 20 febrer 2015]. Disponible a:

http://benestar.gencat.cat/ca/ambits_tematics/persones_amb_discapacitat/entitats_i_establiments_atencio_discapacitat/directori_destabliments_datencio_a_persones_amb_discapacitat/sac_evo_barcelona/

FEAPS. *¿Qué es discapacidad intelectual?* [en línia]. [Consulta: 11 febrer 2015]. Disponible a:

<http://www.feaps.org/conocenos/sobre-discapacidad-intelectual-o-del-desarrollo.html>

Fotovoz [en línia]. [Consulta: 6 febrer 2015]. Disponible a:

<http://www.fotovoz.org/introduccion/que-es-fotovoz>

Garrido Soriano, N. *Eficiència energètica* [vídeo en línia]. Barcelona: UPC, 2012 [Consulta: 9 febrer 2015]. Disponible a:

<http://hdl.handle.net/2099.2/3121>.

Idescat. *Personas con discapacidad reconocida. Por tipo de discapacidad. Comarcas, ámbitos y provincias*. Metodología. Generalitat de Catalunya [en línia]. [Consulta: 12 febrer 2015]. Disponible a:

<http://www.idescat.cat/pub/?id=aec&n=847&m=m&lang=es>

Información acerca del Síndrome Crouzon (Craniofacial Dysostosis). Cleft Palet Foundation [en línea]. Traducido por Annia-Beatrice Le Goff. [Consulta: 20 febrer 2015]. Disponible a:

<http://www.cleftline.org/es/en-espanol/publicaciones/informacion-acerca-del-sindrome-crouzon-craniofacial-dysostosis/>

Luis Antonio Silva Trujillo. *Turricefàlia*. Monografias [en línea]. [Consulta: 25 febrer 2015]. Disponible a:

<http://www.monografias.com/trabajos61/malformaciones-craneales/malformaciones-craneales2.shtml>

Medline Plus. *Craneosinostosis*. Biblioteca Nacional de Medicina de los EE.UU [en línea]. Traducción y localización realizada por: DrTango, Inc. [Consulta: 20 febrer 2015]. Disponible a:

<http://www.nlm.nih.gov/medlineplus/spanish/ency/article/001590.htm>

Medline Plus. *Sindactilia*. Biblioteca Nacional de Medicina de los EE.UU [en línea]. Traducción y localización realizada por: DrTango, Inc. [Consulta: 20 febrer 2015]. Disponible a:

<http://www.nlm.nih.gov/medlineplus/spanish/ency/article/001590.htm>

Medline Plus. *Síndrome d'Apert*. Biblioteca Nacional de Medicina de los EE.UU [en línea]. Traducción y localización realizada por: DrTango, Inc. [Consulta: 20 febrer 2015]. Disponible a:

<http://www.nlm.nih.gov/medlineplus/spanish/ency/article/001581.htm> &

<http://salud.discapnet.es/Castellano/Salud/Discapacidades/Desarrollo%20Motor/Sindrome%20de%20Apert/Paginas/default.aspx>

Olympus Camedia C-480 Zoom. Quesabesde [en línea]. [Consulta: 30 març 2015]. Disponible a:

<http://www.quesabesde.com/camaras/olympus-camedia-c-480-zoom/especificaciones>

Photovoice. *The Photovoice Manual* [en línia]. www.photovoice.org. [Consulta: 7 març 2015]. Disponible a:

http://www.photovoice.org/wp-content/uploads/2014/09/PV_Manual.pdf

Praktica DCZ 12.1. *Practica.de* [en línia]. [Consulta: 30 març 2015]. Disponible a:

http://www.praktica.de/index.php?id=21&L=1&tx_prdigital_pi1%5BshowUid%5D=931

Real Academia Española. *Identidad* [en línia]. . [Consulta: 16 abril 2015]. Disponible a:

<http://lema.rae.es/drae/srv/search?key=identidad>

Real Academia Española. *Resiliencia* [en línia]. . [Consulta: 16 abril 2015]. Disponible a:

<http://lema.rae.es/drae/srv/search?key=resiliencia>

Rosario Linares. *Resiliencia: Los 12 hábitos de las personas resilientes*. El Prado Psicólogos [en línia]. 17 noviembre 2014 [Consulta: 16 abril 2015]. Disponible a:

<http://www.elpradopsicologos.es/blog/resiliencia-resilientes/>

RuidoPhoto [en línia] [Consulta: 9 març 2015]. Disponible a:

<http://www.ruidophoto.com/>

Sindactilia. sindactilia.org/ [en línia]. [Consulta: 20 febrer 2015]. Disponible a:

<http://sindactilia.org/>

Sony Cyber-Shot DSC-W170. Pcel.com [en línia]. [Consulta: 30 març 2015]. Disponible a:

<http://pcel.com/Sony-DSC-W170-58694>

Vicente Seguí Sendra. *El Insight en Psicología*. Máster en Psicología Clínica y de la Salud. Isep.es formación [en línea]. [Consulta: 10 abril 2015]. Disponible a:

<http://www.isep.es/wp-content/uploads/2014/03/El-Insight-En-Psicologia.pdf>

Víctor Manuel Mari Sáez. El enfoque de la comunicación participativa para el desarrollo y su puesta en práctica en los medios comunitarios. *Primera Revista Electrónica en América Latina Especializada en Comunicación*

www.razonypalabra.org.mx. [Consulta: 4 febrer 2015]

Disponible a:

http://www.razonypalabra.org.mx/N/N71/VARIA/27%20MARI_REVISADO.pdf.

Zana Briski y Ross Kauffman. *Documental Born in to the Brothels* [video en línea]. 2004. [Consulta: 3 març 2015]. Disponible a:

<https://www.youtube.com/watch?v=fFimoCd-zqI>

Escola Universitària Politécnica de Mataró

Centre adscrit a:

**UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA**

Grau en Mitjans Audiovisuals

FotoCapaz

Estudi de la viabilitat

**Sara Tuneu Gómez
PONENT: Eva Parey**

PRIMAVERA 2015

**Tecnocampus
Mataró-Maresme**

Índex

Índex de figures.....	III
Glossari de termes.....	V
1. Planificació	1
1.2 Desviacions	4
2. Anàlisi de la viabilitat tècnica	5
3. Anàlisi de la viabilitat econòmica	9
3.1 Costos de producció. Pressupost	9
3.1.1 Cost material	9
3.1.2 Cost del personal	10
3.1.3 Cost Logístic	11
3.1.4 Cost Total	11
3.2 Amortitzacions	12
3.3 Cost real projecte acadèmic.....	13
4. Aspectes legals	15

Índex de figures

Fig 1.1 Tasques planificació.....	1
Fig 1.2 Diagrama de Gantt.....	2
Fig 1.3 Exemple de fites.....	3
Fig 1.4 Explicació dependències.....	4
Fig 3.1 Cost material.....	9
Fig 3.2 Cost de personal.....	10
Fig 3.3 Cost logístic.....	11
Fig 3.4 Amortitzacions.....	12
Fig. 3.5 Cost real acadèmic del material.....	13
Fig 3.6 Cost real acadèmic logística.....	14
Fig.4.1 Reconeixement – No comercial– Sense obra derivada.....	15

Glossari de termes

ADSL	Línia d'abonat digital asimètrica
BOE	Boletín Oficial del Estado
Community Manager	Responsable de la comunitat d'internet
Creative Commons	Llicència de Copyright
Diagrama de Gantt	Eina gràfica per exposar el temps de planificació
Fita	Punt de referència en una planificació
FNAC	Empresa francesa de venda d'aparells electrònics, d'entre altres
SERMAT	Servei de lloguer de material del Tecnocampus

1. Planificació

Degut a que les desviacions que s'han patit en aquest projecte, pel que fa a la planificació, han estat realment poques, es prefereix mostrar i detallar la planificació final real per a poder analitzar-la objectivament i mencionar aquests petits canvis de plans. A continuació es detalla la planificació del projecte, com ha resultat realment:

	Nombre de tarea	Trabajo	Comienzo	Fin
1	FotoCapaz	868 horas	mar 21/10/14	vie 19/06/15
2	▀ Plantejament del projecte	209 horas	mar 21/10/14	jue 22/01/15
3	Elecció del tema	20 horas	mar 21/10/14	mar 04/11/14
4	Entrevista amb la tutora	2 horas	mié 12/11/14	mié 12/11/14
5	Anàlisi projectes fotografia participativa anteriors	10 horas	jue 13/11/14	vie 14/11/14
6	Avantprojecte primera part	88 horas	lun 17/11/14	mié 10/12/14
7	Correcció Avantprojecte	0 horas	mié 17/12/14	mié 17/12/14
8	Avantprojecte segona part	89 horas	mié 17/12/14	vie 26/12/14
9	Aprovació	0 horas	jue 22/01/15	jue 22/01/15
10	▀ Investigació i redacció projecte	278 horas	jue 22/01/15	vie 29/05/15
11	Recerca fotografia participativa	120 horas	jue 22/01/15	jue 07/05/15
12	Seminari CFD	8 horas	vie 08/05/15	sáb 09/05/15
13	Redacció projecte	150 horas	jue 22/01/15	vie 29/05/15
14	▀ Disseny del projecte	52 horas	lun 02/02/15	mié 11/03/15
15	Selecció del grup d'exclusió amb qui treballar	10 horas	lun 02/02/15	lun 09/02/15
16	Elaboració de la presentació per a l'institució	5 horas	lun 16/02/15	lun 16/02/15
17	Presentació a la institució	2 horas	jue 26/02/15	jue 26/02/15
18	Acceptació de la institució	0 horas	vie 27/02/15	vie 27/02/15
19	▀ Informació sobre temes legals	5 horas	lun 02/03/15	lun 02/03/15
20	Permís dret d'imatge	5 horas	lun 02/03/15	lun 02/03/15
21	▀ Documentació sobre la incapacitat	11 horas	mié 04/03/15	lun 09/03/15
22	Selecció dels participants	8 horas	mié 04/03/15	jue 05/03/15
23	Entrevista amb l'educador social	3 horas	vie 06/03/15	vie 06/03/15
24	Obtenció dels drets de participació	0 horas	lun 09/03/15	lun 09/03/15
25	▀ Planificació de les classes	16 horas	lun 09/03/15	mié 11/03/15
26	Planificació de les sessions	16 horas	lun 09/03/15	mié 11/03/15
27	▀ Adquisició dels recursos	3 horas	mié 11/03/15	mié 11/03/15
28	Compra càmeres per als participants	3 horas	mié 11/03/15	mié 11/03/15
29	▀ Impartició de les classes de fotografia	72 horas	jue 12/03/15	lun 27/04/15
30	Sessions (teòria i pràctica)	32 horas	jue 12/03/15	lun 27/04/15
31	Gravació making of	25 horas	jue 12/03/15	lun 27/04/15
32	Elecció del tema de les fotografies	15 horas	jue 12/03/15	lun 27/04/15
33	▀ Exposició de les fotografies	153 horas	lun 27/04/15	vie 19/06/15
34	Recerca de centre per a exposar	16 horas	lun 27/04/15	lun 04/05/15
35	Disseny de l'exposició	12 horas	mar 05/05/15	jue 07/05/15
36	Edició fotografies	24 horas	vie 08/05/15	mar 12/05/15
37	Revelat	40 horas	mié 13/05/15	mar 19/05/15
38	Muntatge	16 horas	mié 20/05/15	mié 20/05/15
39	Exposició de les fotografies	40 horas	mié 20/05/15	vie 19/06/15
40	Publicitat	5 horas	jue 21/05/15	jue 28/05/15
41	▀ Adquisició dels recursos de gravació	7 horas	vie 22/05/15	vie 22/05/15
42	Lloguer del material	7 horas	vie 22/05/15	vie 22/05/15
43	▀ Gravació de l'audiovisual	5 horas	sáb 23/05/15	sáb 23/05/15
44	Gravació de les entrevistes	5 horas	sáb 23/05/15	sáb 23/05/15
45	▀ Edició i postproducció de l'audiovisual	92 horas	dom 24/05/15	mié 27/05/15
46	Muntatge de l'audiovisual	92 horas	dom 24/05/15	mié 27/05/15
47	Entrega del producte	0 horas	lun 01/06/15	lun 01/06/15

Fig 1.1 Tasques planificació

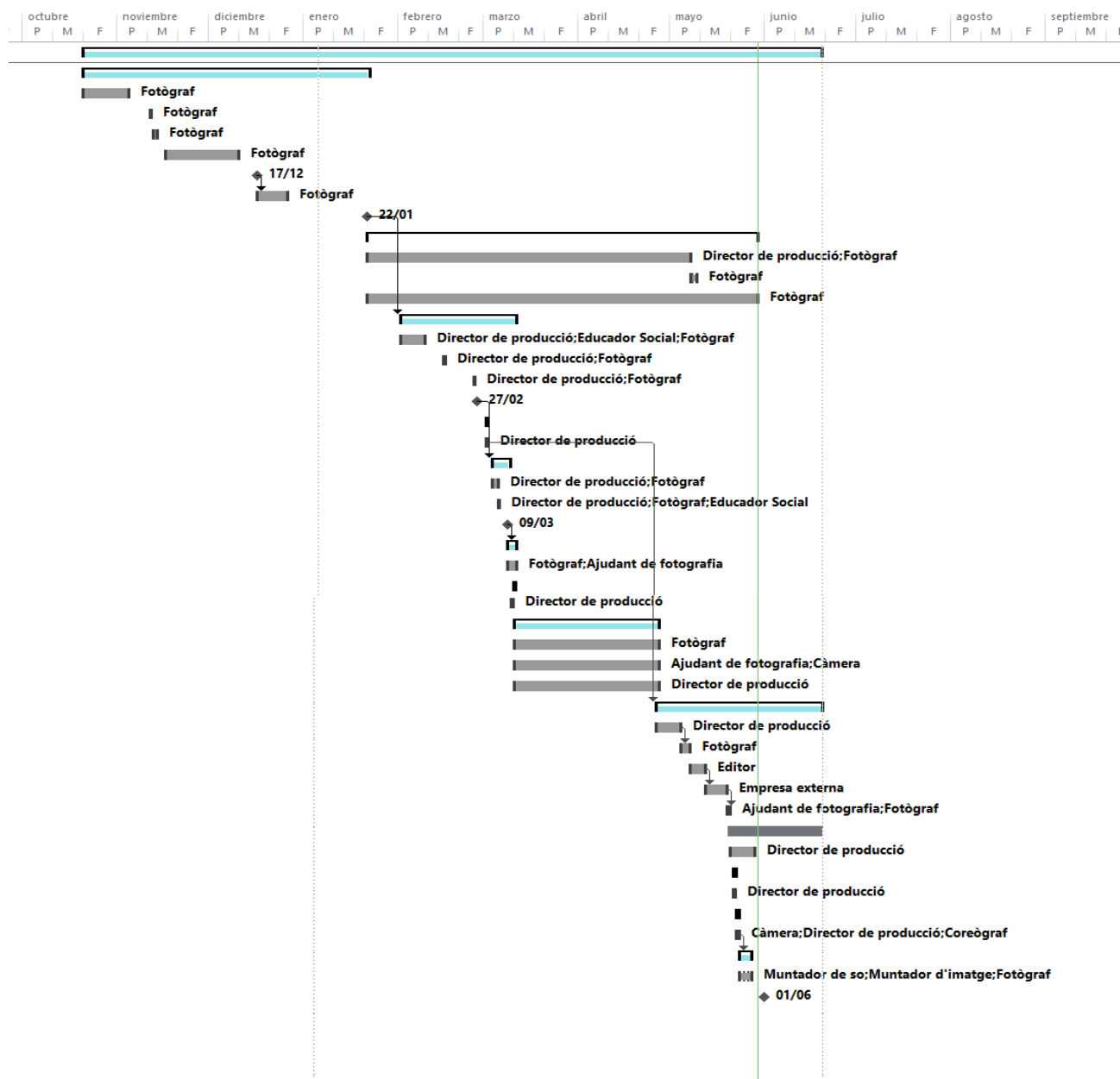

Fig 1.2 Diagrama de Gantt

El projecte engega a l'octubre quan es decideix el tema i és aprovat per la universitat.

A partir d'aquí comença un procés d'investigació sobre la fotografia participativa, la seva metodologia i projectes ja existents per a analitzar-ho i aplicar-ho al projecte. Aquesta etapa com es pot veure té una llarga duració ja que va des de l'inici fins al final del projecte. Durant l'etapa, també es troba l'assistència a seminaris que ampliïn aquest coneixement. Alhora que s'analitza, es comença a redactar un document amb tota aquesta informació i la que es pot anar confeccionant a mesura que avança el projecte.

Paral·lelament, i ja amb uns coneixements més profunds, es va dissenyant el projecte amb tot el que això comporta. Seleccionar el grup de participants i informar-se sobre com treballar amb el col·lectiu, dissenyar les classes, buscar recursos materials per al projecte, etc. Aquesta etapa dura més o menys un mes.

A partir d'aquí es comença a impartir les classes, a gravar el making of durant les sessions i a treballar els temes i problemes dins les sessions.

Un cop acabades les sessions, es prepara l'exposició fotogràfica. Es seleccionen i editen les imatges, es preveu el disseny, es fa el revelat i es munta. També es dedica un temps a fer publicitat d'aquesta.

Finalment, tanquen tres etapes que són les de preproducció, producció, i postproducció de la peça audiovisual, on s'han d'adquirir els materials necessaris, dur a terme les entrevistes, i muntar tot el material del making of amb aquestes declaracions.

L'últim que podem observar es una fita el dia 1 de juny que és la data d'entrega del projecte i per tant, la data límit per a complir amb la planificació.

Altres fites que es troben són la correcció de l'avantprojecte i la seva aprovació i la obtenció dels drets de participació dels alumnes.

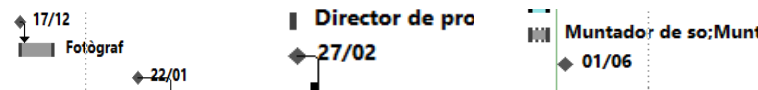

Fig 1.3 Exemple de fites

Hi ha moltes tasques que podrien esdevenir fites però com el projecte parteix de l'objectiu bàsic d'oferir al col·lectiu una via per a expressar-se i donar-los veu, es creu que moltes de les tasques realitzades posteriorment amb èxit com l'exposició o l'audiovisual tampoc eren totalment necessàries.

El que sí es pot veure clarament al Diagrama de Gantt són tasques que no es poden realitzar sense unes altres i que per tant, van lligades i seguides. Es tracta de tasques crítiques que confeccionen per tant un camí crític que si no es segueix endarrereix tot el que estava previst realitzar a continuació:

Veiem un exemple en aquest cas:

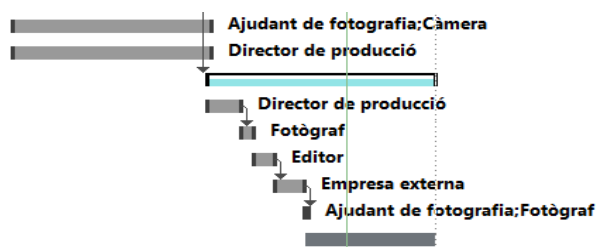

Fig 1.4 Explicació dependències

Quan es parla de l'exposició, per exemple, no es pot concebre el disseny d'aquesta sense abans haver trobat un lloc per exposar, i no es poden revelar les imatges sense ésser editades i pensades en el lloc destinatari. Així doncs, aquest és un dels exemples de tasques que depenen d'unes altres, però es poden observar les altres en el Diagrama de Gantt de la figura 1.2.

Pel que fa als perfils professionals que duen a terme les tasques tenim com a director al fotògraf que és qui més hores i tasques fa. També al cap de producció qui organitza tot i busca allò necessari per a continuar. L'ajutant de fotografia dona suport en algunes tasques on es necessita. També trobem el perfil d'editor per al moment de l'exposició, el de operadors de càmera per a les gravacions de making of i entrevistes i muntadors per als processos finals on s'ha de muntar la peça. L'Educador Social també és important durant tot el procés.

Amb aquest apartat queda resumit el *timing* que s'ha dut a terme i els detalls de les tasques per hores, relacions entre elles i persones que les executen.

1.2 Desviacions

Com s'ha comentat anteriorment, el que s'ha explicat en l'apartat anterior és la planificació real que s'ha dut a terme en aquest projecte.

Al principi, però, es va fer una planificació inicial hipotètica en la que només han variat aquest aspectes:

- Suspensió d'una classe per la pluja que es trasllada a una altra data
- Endarreriment del revelat de les fotografies que trasllada l'exposició una setmana més tard del previst.

2. Anàlisi de la viabilitat tècnica

Pel que fa a l'anàlisi de la viabilitat tècnica es compta amb un seguit de material que serà imprescindible per a realitzar el treball.

Com a eina principal de treball dels participants seran essencials tres càmeres digital, sense gaires prestacions, una per a cadascun per a que puguin realitzar les seves fotografies.

Per a complementar les càmeres s'ha d'afegir:

- Bateries o Piles
- Targetes de memòria (x3)
- Carregador
- Trípod (si és necessari) Disposar d'un.

Per a las sessions lectives de fotografia:

- Ordinador
- Sala
- Kit de flaixos d'estudi
- Fons blanc

Per al revelat de les imatges i la seva exposició:

- Ordinador
- Adobe Lightroom
- Sala d'exposició
- Material imprès
- Cartells impresos
- Blu-Tack
- Foam
- "Cinta de carroceró"
- Llibre de visites
- Faristol

Material per a gravar entrevistes i procés:

➤ Càmera

- Cànon DSLR
- Òptica 18-55mm
- Òptica 50mm fixe
- Trípod
- Memòria Kingston 32GB classe 10
- Bateria (x2)
- Estabilitzador
- Carregador

➤ Il·luminació

- Reflector
- Kit 3 focus llum contínua
- Filtre difusor

➤ Àudio

- Gravadora Zoom
- Microfonia Rode
- Targeta SD 32 GB

I per al muntatge:

- Adobe Premiere
- Muntador de so
- Muntador d'imatge

Per a la part de logística:

- Vehicle
- Targetes de transport públic

Tot aquest material és viable aconseguir-lo. Moltes eines ja es disposen prèviament i seran utilitzades. La part de material amb la que no es compta, s'intenta llogar a SERMAT (Servei de préstec de material audiovisual del Tecnocampus) o obtenir prestada per a individuals.

Els programes i material d'informàtica també es tenen prèviament.

Com a personal, s'ha de comptar amb els següents perfils professionals:

- Director / Fotògraf
- Ajudant de fotografia
- Educador Social
- Director de producció
- Ajudant de producció
- Operador de càmera
- Editor de fotografia
- Voluntaris
- Community Manager
- Muntador d'imatge
- Muntador de so
- Tècnic d'il·luminació
- Tècnic de so

Tots aquests perfils poden ésser coberts per la persona qui ha creat el projecte ja que com a treball final de grau s'ha de demostrar la capacitat d'executar amb èxit tots aquests perfils professionals.

S'exceptua l'Educador Social que es busca suport gratuït per part del professional de l'Associació dels participants.

3. Anàlisi de la viabilitat econòmica

3.1 Costos de producció. Pressupost

A continuació es mostra el pressupost del projecte si aquest el realitzés una productora que té una idea i la vol dur a terme. Es presenta el material específic que s'hauria de comprar per a aquest projecte, comptant que altres materials necessaris (com per exemple un ordinador, o una càmera, eines bàsiques per a una productora) ja es tenen. També es mostren altres despeses que hi van lligades, i contractant tot el personal necessari per a realitzar un projecte com aquest.

3.1.1 Cost material

Fotocapaz (Pressupost intern)

Data:01/06/2015

	CONCEPTES	COST UNITARI	UNITATS	COST €*HORA	HORES	SUBVENCIÓ	TOTAL
MATERIAL	Càmera fotogràfica digital Praktica		60,00	3	0,000 €	0,00	180,00 €
	Targetes memoria 32 GB		15,99	5	0,000 €	0,00	79,95 €
	Disc dur extern WD 1TB		70,00	1	0,000 €	0,00	70,00 €
	Cable Cannon Cannon		20,00	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Tripode HAMA Star 64		21,35	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Material imprès: fotografies exposició		60,00	1	0,000 €	0,00	60,00 €
	Impressió cartells		20,00	1	0,000 €	0,00	20,00 €
	Suport fotografies exposició		9,00	3	0,000 €	0,00	27,00 €
	Llibre de visites		10,00	1	0,000 €	0,00	10,00 €
	Dossier imprès per a la institucions		2,50	2	0,000 €	0,00	5,00 €
	Projector Benq MS 524 SVGA		319,00	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Ordinador MacBook Pro 13"		1.424,00	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Sala d'exposició		150,00	1	0,000 €	150,00 €	0,00 €
	DVD final		0,50	7	0,000 €	0,00	3,50 €
	Càmera Cannon EOS 600D		575,00	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Objectiu Cannon 50 mm		114,00	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Objectiu Cannon 40-55 mm		119,00	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Kit il·luminació estudio G		383,00	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Focus llum continua		61,96	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Filtre difusor		11,50	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Rode NT 2000		439,00	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Zoom H4n		248,00	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Peu de micro		34,00	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Material d'oficina		50,00	1	0,000 €	0,00	50,00 €
	Adobe Photoshop		1.049,00	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Adobe Premier		1.001,00	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Adobe light room		129,00	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	MS Office		119,0	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Subtotal					150,00 €	505,45 €

Fig 3.1 Cost material

Per a calcular el cost del material s'ha consultat pàgines reals com l'FNAC, o pàgines especialitzades en material audiovisual. S'ha de tenir en compte, però, que s'ha investigat la relació qualitat-preu més adient per a cada partida.

Així doncs, es mostra un cost real del material necessari del projecte ttxant el material que ja es disposa i que es tindrà en compte com a amortització. I també, amb l'excepció de la intenció de que la sala d'exposició de fotografies sigui subvencionada per ser un projecte social.

El cost final del material és doncs de **505,45€**

3.1.2 Cost del personal

Fotocapaz

Data:01/06/2015

	CONCEPTES	COST UNITARI	UNITATS	COST €*HORA	HORES	TOTAL
PERSONAL	Director Projecte / Fotògraf	0,0	0	22,40 €	222,0	4.972,80 €
	Disseny projecte	0,0	0	22,40 €	60,00	1.344,00 €
	Assistència seminari fotografia participativa	0,0	0	22,40 €	8,00	179,20 €
	Programació classes	0,0	0	22,40 €	20,00	448,00 €
	Impartició classes	0,0	0	22,40 €	30,00	672,00 €
	Redacció projecte	0,0	0	22,40 €	100,00	2.240,00 €
	Disseny i muntatge de l'exposició	0,0	0	22,40 €	4,00	89,60 €
	Director de producció	0,0	0	20,62 €	29,00	597,98 €
	Treball investigació	0,0	0	20,62 €	20,00	412,40 €
	Cerca del col·lectiu	0,0	0	20,62 €	4,00	82,48 €
	Entrevistes a experts	0,0	0	20,62 €	2,00	41,24 €
	Cerca centre d'exposició	0,0	0	20,62 €	3,00	61,86 €
	Ajudant de producció	0,0	0	9,55 €	13,00	124,15 €
	Redacció dossier per a la institucions	0,0	0	9,55 €	2,00	19,10 €
	Consultoria legal	0,0	0	9,55 €	3,00	28,65 €
	Gestió de permisos (drets d'imatge, publicitat)	0,0	0	9,55 €	3,00	28,65 €
	Publicitat	0,0	0	9,55 €	5,00	47,75 €
	Educador Social	0,0	0	7,14 €	11,00	78,54 €
	Tria participants	0,0	0	7,14 €	5,00	35,70 €
	Suport / Assessorament	0,0	0	7,14 €	6,00	42,84 €
	Operador de càmera	0,0	0	12,35 €	13,00	160,55 €
	Gravació making of	0,0	0	12,35 €	10,00	123,50 €
	Gravació entrevistes	0,0	0	12,35 €	3,00	37,05 €
	Ajudant de fotografia	0,0	0	9,49 €	30,00	284,70 €
	Suport tècnic	0,0	0	9,49 €	30,00	284,70 €
	Editor de fotografia	0,0	0	6,62 €	10,00	66,20 €
	Voluntaris	0,0	0	0,00 €	24,00	0,00 €
	Community Manager	0,0	0	12,67 €	3,00	38,01 €
	Publicitat web i xarxes socials	0,0	0	12,67 €	3,00	38,01 €
	Tècnic de so	0,0	0	12,12 €	4,00	48,48 €
	Tècnic d'il·luminació	0,0	0	7,70 €	4,00	30,80 €
	Montador d'imatge	0,0	0	15,63 €	20,00	312,60 €
	Montador de so	0,0	0	9,93 €	5,00	49,65 €
	Subtotal	0,0	0,0	146,22 €	388,00	6.764,46 €

Fig 3.2 Cost de personal

En la figura anterior es poden observar els perfils professionals que es necessiten per a dur a terme el projecte juntament amb les tasques que han de desenvolupar i el càlcul del seu cost.

El cost hora de cada càrrec està extret del de l'Annex 1.2 del document oficial de la BOE (Boletín Oficial del Estado) on presenta salaris audiovisuals de baix pressupost. Al ésser un projecte social és aquesta taula la recomanada per a consultar. El que s'ha fet és dividir el salari de la setmana en hores, comptant una jornada laboral de 8 hores diàries.

Així doncs, el salari de tots els professionals junts dona un total de **6.764,46€**.

3.1.3 Cost Logístic

Fotocapaz

Data: 01/06/2015

	CONCEPTES	COST UNITARI	UNITATS	COST €*HORA	HORES	TOTAL
LOGÍSTICA	Transport (benzina, targetes transport, etc.)	100,0	1	0,00 €	0,00	100,00 €
	Energia	120,0	1	0,00 €	0,00	120,00 €
	ADSL	145,0	1	0,00 €	0,00	145,00 €
	Catering	190,0	1	0,00 €	0,00	190,00 €
	Telefonia	20,0	1	0,00 €	0,00	20,00 €
	Publicitat	100,0	1	0,00 €	0,00	100,00 €
	Subtotal	675,0	6	0,00 €	0,00	675,00 €

Fig 3.3 Cost logístic

En aquest apartat es tenen en compte les qüestions logístiques si es considera que s'utilitza un local de la productora on les despeses són cobertes per a ella, les despeses de publicitat, transport i serveis als participants.

Així el cost de logística queda en **675,00€**.

3.1.4 Cost Total

El cost total del projecte sumant els capítols exposats queda de la següent manera.

Capítol 1. Costos material.....505,45€

Capítol 2. Costos personal.....6.764,46€

Capítol 3. Costos Logística.....675,00€

TOTAL PROJECTE.....7.944,91€

3.2 Amortitzacions

En la figura d'amortitzacions es mostren el valors aplicats en cada partida d'elements materials i immaterials que ja tenia la productora (o pot aconseguir) tenint en compte les següents premisses:

S'aplica un percentatge del 25% a cada un d'ells en una amortització lineal a 4 anys, que és el que es preveia com a terme final d'ús útil o de desgast per el que fa als elements materials i el mateix per els elements immaterials en aquest cas per obsolescència tecnològica.

Es mostra així el cost de “desgast” de tots ells durant els dies/hores que s'han fet servir. Per això s'ha calculat el preu hora d'amortització i s'ha aplicat per les hores d'us.

Fotocapaz (Amortitzacions)

Data:01/06/2015

CONCEPTES	COST	Valor anual amortització 25%	Valor hora	Hores us	VALOR AMORTIT ZAT
Cable Cannon Cannon	20,00	5,00 €	0,003 €	5,00	0,01 €
Trípode HAMA Star 61	21,35	5,34 €	0,003 €	15,00	0,04 €
Projector Benq MS 524 SVGA	319,00	79,75 €	0,044 €	10,00	0,44 €
Ordinador MacBook Pro 13"	1.424,00	356,00 €	0,195 €	545,00	106,31 €
Càmera Cannon EOS 600D	575,00	143,75 €	0,079 €	60,00	4,73 €
Objectiu Cannon 50 mm	114,00	28,50 €	0,016 €	40,00	0,62 €
Objectiu Cannon 18-55 mm	119,00	29,75 €	0,016 €	20,00	0,33 €
Kit il·luminació estudio G	383,00	95,75 €	0,052 €	5,00	0,26 €
Focus llum continua	371,76	92,94 €	0,051 €	5,00	0,25 €
Filtro difusor	23,00	5,75 €	0,003 €	5,00	0,02 €
Rode NT 2000	439,00	109,75 €	0,060 €	5,00	0,30 €
Zoom H4n	248,00	62,00 €	0,034 €	5,00	0,17 €
Peu de micro	34,00	8,50 €	0,005 €	5,00	0,02 €
Adobe Photoshop	1.049,00	262,25 €	0,144 €	20,00	2,87 €
Adobe Premier	1.001,00	250,25 €	0,137 €	76,00	10,42 €
Adobe light room	129,00	32,25 €	0,018 €	5,00	0,09 €
MS Office	119,0	29,75 €	0,016 €	358,00	5,84 €
Total				1.184,00 €	132,73 €

Fig 3.4 Amortitzacions

TOTAL AMORTITZACIONS.....132,73€

3.3 Cost real projecte acadèmic

Aquest apartat mostra la realitat final dels recursos econòmics en el projecte acadèmic. És a dir, el que s'ha gastat realment en el projecte partint de la base de que no es tenia un pressupost tant elevat com el que es pot permetre una gran productora real.

Així doncs, pel que fa al personal, tots els perfils professionals han estat coberts per una mateixa persona que sóc jo, i per tant, no hi ha un salari sinó que tot es redueix a 0. Si s'ha necessitat un perfil professional que no podia cobrir jo com és el d'educador social, expert en temes legals o operador de càmera per a algun making of, han estat voluntaris qui s'han ofert i per tal tampoc comporten un cost.

Pel que fa al material, s'ha comptat amb molt material que ja es tenia, com les càmeres digitals dels participants, i d'altres s'ha demanat a coneguts. Però el que més fa baixar l'import total és el material llogat per SERMAT (Servei de material del Tecnocampus) que proporciona moltes d'aquelles eines imprescindibles i que comportaven pressupost molt elevat.

A continuació es mostra un segon esquema referent al material amb aquelles despeses que desapareixen i el total que queda.

MATERIAL	Càmera fotogràfica digital Praktica	45,00-	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Targetes memoria 32 GB	45,99-	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Disc dur extern WD 4TB	70,00-	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Cable Cannon-Cannon	20,00-	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Tripode HAMA Star 61	21,35-	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Material imprès: fotografies exposició	60,00	1	0,000 €	0,00	60,00 €
	Impressió cartells	20,00	1	0,000 €	0,00	20,00 €
	Suport fotografies exposició	9,00	3	0,000 €	0,00	27,00 €
	Llibre de visites	10,00	1	0,000 €	0,00	10,00 €
	Dossier imprès per a la institucions	2,50	2	0,000 €	0,00	5,00 €
	Projector Benq MS 524 SVGA	319,00-	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Ordinador MacBook Pro 13"	1.424,00-	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Sala d'exposició	150,00-	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	DVD final	0,50	7	0,000 €	0,00	3,50 €
	Càmera Cannon EOS 600D	575,00-	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Objectiu Cannon 50 mm	114,00-	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Objectiu Cannon 18-55 mm	119,00-	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Kit il·luminació estudio G-	383,00-	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Focus llum continua	61,96-	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Filtre difuser	11,50-	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Rode NT 2000	439,00-	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Zoom H4n	248,00-	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Peu de micro	34,00-	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Material d'oficina	50,00	1	0,000 €	0,00	50,00 €
	Adobe Photoshop	1.049,00-	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Adobe Premier	1.001,00-	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Adobe light room	129,00-	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	MS Office	119,0-	0	0,000 €	0,00	0,00 €
	Subtotal					175,50 €

Fig 3.5 Cost real acadèmic del material

Per tant, l'apartat de material s'acaba reduint a 175,50€.

Finalment, en el tema de logística, comptant que l'energia no és la d'un local propi de la productora i la qual corre del seu compte, igual que la telefonia o l'ADSL són partides que desapareixen com a cost específic del projecte.

Aquelles que sí que es queden i s'han de tenir en compte són les múltiples despeses en transport ja que als participants se'ls acostumava a oferir un còmode servei de desplaçament amb cotxe. També en bitllets de transport públic ja que són molts els moviments que s'han fet per a temes del projecte.

I finalment, també queda el càtering. S'acostuma a servir als participants per a tal de que es sentin còmodes. Convidant-los també a dinar o sopar durant un dia de sessió o aportant cada dia quelcom per a picar.

Per tant la logística, com veiem en la següent taula queda bastant reduïda a uns 290€.

LOGÍSTICA	Transport (benzina, targetes transport, etc.)	100,0	1	0,00 €	0,00	100,00 €
	Energia	420,0	0	0,00 €	0,00	0,00 €
	ADSL	445,0	0	0,00 €	0,00	0,00 €
	Catering	190,0	1	0,00 €	0,00	190,00 €
	Telefonia	20,0	0	0,00 €	0,00	0,00 €
	Publicitat	400,0	0	0,00 €	0,00	0,00 €
	Subtotal	675,0	2	0,00 €	0,00	290,00 €

Fig 3.6 Cost real acadèmic de logística

175,50€ Cost material + 290€ Cost logística:

TOTAL PROJECTE REAL.....465,50€

El cost total real acadèmic del projecte es resumeix en **465,50€**.

4. Aspectes legals

Abans de parlar dels aspectes legals que cobreixen el projecte acadèmic en si, es vol aprofitar aquest apartat per exposar els tràmits que s'han realitzat amb els aspectes legals del projecte FotoCapaz.

Al ésser realitzat amb persones amb discapacitat intel·lectual, s'ha hagut de cuidar molt tot el que envolta a la seva imatge o a l'ús de les seves dades personals.

Al principi no es confiava ni en poder utilitzar el primer nom dels participants en el document acadèmic, ni en l'exposició de fotografies ni en l'audiovisual. A mesura que avança el projecte i que s'entenen les intencions socials d'aquest, es permet aquest ús.

Pel que fa a la imatge, però, s'aconsegueix una bona acceptació per part de les famílies i de l'associació.

Així doncs, es fa signar un permís de drets d'imatge que cobreix tots aquests aspectes i que està adjuntat a l'Annex II d'aquest dossier.

Un cop fet aquest aclariment, parlem dels aspectes legals referents al projecte.

Per a la protecció d'aquest projecte, tant la col·lecció de fotografies com l'audiovisual s'ha escollit la llicència de Creative Commons.

Aquesta llicència respon als següents permisos i restriccions:

Fig.4.1 Reconeixement – No comercial– Sense obra derivada.

No es permet l'ús de l'obra original ni la generació d'obres derivades.

Es pot compartir, és a dir, copiar i redistribuir el material en qualsevol mitjà o format. Així doncs, l'autor no pot revocar aquestes llibertats mentre es compleixi amb els termes de la llicència.

Pel que fa al reconeixement s'ha de reconèixer adequadament l'autoria, proporcionar un enllaç a la llicència i indicar si s'han realitzar canvis. Es pot fer de qualsevol manera que sigui raonable, però no d'una manera que suggereixi que té el recolzament de l'autor o el rep per l'ús que en fa.

No es pot utilitzar el material per a una finalitat comercial.

No es permet l'obra derivada, és a dir, si es transforma o es crea a partir del material, no es pot difondre el material modificat.

S'han fet i es faran molts projectes de fotografia participativa sobre diferents temàtiques i amb diferents mètodes. El que es pretén amb aquest tipus de llicència és que no és copiar exactament la manera de fer i els resultats obtinguts, sinó, donar peu a l'experimentació amb altres col·lectius o el mateix col·lectiu però d'una manera personal i innovadora per a poder aconseguir entre tots resultats diferents. Aquesta varietat de resultats o les conseqüències de cada procés ens podran ajudar a fer un anàlisi comparatiu entre quines tècniques funcionen millor i aporten més beneficis als participants en risc d'exclusió social.

Tot i així, com es tracta d'un projecte per a donar veu, aquesta veu ha d'ésser escampada i ha de traspasar a la societat. És per aquest motiu que està permès i és totalment necessari la seva compartició en qualsevol mitjà.

Es tracta de viralitzar al màxim els missatges que els participants acaben expressant per tal de crear un ressò a la societat.

Escola Universitària Politécnica de Mataró

Centre adscrit a:

**UNIVERSITAT POLITÈCNICA
DE CATALUNYA**

Grau en Mitjans Audiovisuals

FotoCapaz

Annex

**Sara Tuneu Gómez
PONENT: Eva Parey**

PRIMAVERA 2015

**TecnoCampus
Mataró-Maresme**

Índex

Índex de figures.....	III
ANNEX I. Fotografia de l'exposició.....	1
1.1 Retrats.....	1
1.2 Fotografies dels participants.....	3
1.3 Fotografies destacades.....	4
1.4 Cartell explicatiu exposició.....	6
ANNEX II. Document drets d'imatge.....	7
ANNEX III. Record del taller de la Maribel.....	9

Índex de figures

Fig 1.1 Retrat Pepi	1
Fig 1.2 Retrat Carmelo	1
Fig 1.3 Retrat Maribel	1
Fig 1.4 Selfies	2
Fig 1.5 Selfies	2
Fig 1.6 Fotografies Maribel	3
Fig 1.7 Fotografies Pepi.....	3
Fig 1.8 Fotografies Carmelo	4
Fig 1.9 Fotografia destacada Maribel	4
Fig 1.10 Fotografia destacada Pepi.....	5
Fig 1.11 Fotografia destacada Carmelo	5
Fig 1.12 Cartell explicatiu	6
Fig 3.1 Portada Record	9
Fig 3.2 Text.....	9
Fig 3.3 Text.....	10
Fig 3.4 Text.....	10

ANNEX I. Fotografies de l'exposició

1.1 Retrats

Fig 1.1 Retrat Pepi

Fig 1.2 Retrat Carmelo

Fig 1.3 Retrat Maribel

Fig 1.4 Selfies

Fig 1.5 Selfies

1.2 Fotografies participants

Fig 1.6 Fotografies Maribel

Fig 1.7 Fotografies Pepi

Fig 1.8 Fotografies Carmelo

1.3 Fotografies destacades

Fig 1.9 Fotografia destacada Maribel

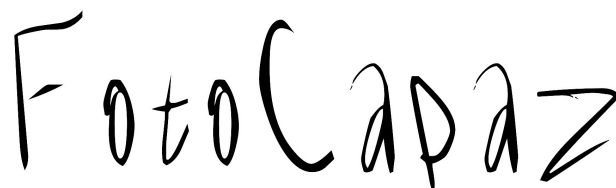

Fig 1.10 Fotografia destacada Pepi

Fig 1.11 Fotografia destacada Carmelo

1.4 Cartell explicatiu exposició

The logo for FotoCapaz is written in a large, black, handwritten script. The letters are connected and have a casual, expressive feel. The 'F' is particularly large and stylized.

Exposición fotográfica

.....

La fotografía no es cuestión de técnica sino de alma.

FotoCapaz es un proyecto de fotografía participativa llevado a cabo por personas con discapacidad intelectual.

La fotografía participativa tiene como objetivo dar voz a colectivos en riesgo de exclusión social. Para ello, se les ofrece una alfabetización visual y, a través de sus fotografías, se consigue que nos trasladen sus percepciones y sentimientos desde otra perspectiva y tipo de lenguaje. De este modo, se posibilita otro medio de exploración de la realidad social que viven.

Maribel, Carmelo y Pepi forman parte de la Asociación APRODISA. De forma totalmente voluntaria nos aportan, con sus fotografías, su personal mirada y su punto de vista de aquello que les importa o de la realidad que les rodea.

Pero no sólo se ha tratado de poner una cámara de fotos en sus manos. Durante el tiempo que ha durado el proyecto, se les ha dado la posibilidad de que sean los verdaderos protagonistas para que nos cuenten qué ven y cómo lo ven a través de un objetivo, animándolos a ser críticos y a expresar lo que sienten libremente.

Una gran experiencia que ahora me dispongo a compartir con la sociedad.

Gracias a ellos, a APRODISA y a todos los que han colaborado para que el proyecto haya sido posible.

Sara Tuneu

Creadora del proyecto FotoCapaz

Fig 1.12 Cartell explicatiu

Annex II. Document drets d'imatge

D./D^a _____,
mayor de edad y con plena capacidad legal de obrar, con DNI nº _____, y
domiciliado en _____, calle _____, nº _____, actuando en
representación, en su condición de _____ *padre/madre/tutor* _____, de D./D^a
_____, con DNI nº _____, AUTORIZA a
SARA TUNEU GÓMEZ con DNI nº 53636535Y, y domicilio en Sant Adrià de Besòs,
calle Saragossa, nº 16, a captar y utilizar las imágenes fotográficas y audiovisuales en
las que aparezca D./D^a _____ para su
visualización en la exposición de fotografía participativa **FotoCapaz** ubicada en las
instalaciones del Centre de Producció Cultural i Juvenil Polidor, sito en Sant Adrià de
Besòs, Plaça Guillermo Vidaña, s/n), en la que ha participado activamente como
fotógrafo/a una vez recibidas nociones básicas de fotografía por parte SARA TUNEU
GÓMEZ creadora y responsable de este taller y en interés de los fines de atención a las
personas con discapacidad intelectual.

Así mismo DECLARA:

1. Que cede de forma libre y voluntaria a SARA TUNEU GÓMEZ, gratuitamente y en los términos más amplios admitidos en derecho, el uso de las citadas imágenes de la persona arriba identificada para su difusión en cualquier soporte en favor de los valores y la dignidad de las personas con discapacidad intelectual.
2. Mediante la presente declaración manifiesta su renuncia expresa a cualquier reclamación frente a SARA TUNEU GÓMEZ derivada del uso de las imágenes con arreglo a la autorización concedida.
3. SARA TUNEU GÓMEZ deberá atenerse en todo momento al uso y tratamiento de las imágenes del interesado de forma adecuada y respetuosa.

Y para que así conste y surta sus efectos ante quien corresponda, firma la presente en
_____ a ____ de ____ Mayo de 2015.

D. _____ D. _____

Padre, madre, tutor, representante

Las fotografías y material audiovisual autorizados serán archivados en el fondo documental de SARA TUNEU GÓMEZ en un fichero de su responsabilidad, y no podrán ser objeto de tratamiento, ni usarse para finalidades distintas a las que autoriza el presente documento. En caso de cambiar de opinión en el futuro, el interesado, o su representante, puede revocar esta autorización contactando con SARA TUNEU GÓMEZ, en Sant Adrià de Besòs, calle Saragossa, nº 16, teléfono 933810806 donde podrá igualmente ejercer en cualquier momento los derechos de acceso, rectificación, cancelación y oposición.

Annex III. Record del Taller de la Maribel

Fig 3.1 Portada Record

En los meses de marzo y abril.

He estado Realizando un curso de
Fotografía con Sana y dos compañeros.

Sana es la que daba el curso.

En este curso he aprendido muchas cosas
que Sana me ha enseñado. No me
cabe la menor duda que hacer

este curso ha valido la pena.

Porque cuando no me salían bien las fotos
Sana estaba allí para echarme una mano

He llevado este curso con mucha
pasión.

Fig 3.2 Text

He echo muchas fotos. fáciles
claras y Bonitas he ido a muchos lugares

Para poder hacer muchas fotos.

No he faltado a ninguna clase

Tenia siempre mucha alegría cuando
llegaba el día porque había encontrado
el curso que yo quería.

He compartido las mejores alegrías
de mi vida con Sara, porque tiene
pasión por la fotografía.

yo he puesto mi alegría en hacer
todas las tardes fotos

Fig 3.3 Text

Porque yo quería.

Sabiendo muy bien que el curso
de la fotografía algún día se
terminaría porque ya se sabía.

Gracias Sara por darnos tu alegría
gracias también por darnos
tu sonrisa.

y gracias también por
hacerme feliz con tu corazón
lleno de alegría.

Gracias

María Isabel Gracias a todos

Fig 3.4 Text

